

Saarijärvi

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI TALOUSARVIO 2026, TALOUSSUUNNITELMA 2027–2028

Kaupunginhallitus 24.11.2025

Kaupunginvaltuusto 8.12.2025

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT JA LÄHTÖKOHDAT	2
2.1. TALOUSARVION PERUSTEET	2
2.2. YLEISET TALOUSNÄKYMÄT SUUNNITTELUKAUDELLA	3
2.3. KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT	4
2.4. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS	8
2.5. KUNTASTRATEGIA.....	18
2.6. SAARIJÄRVEN KAUPUNGIN HALLINTO JA ORGANISAATIO	19
2.7. KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET	20
2.7.1. TALOUDEN JA TOIMINNAN VASTUUT JA RISKIT	21
2.7.2. OLENNAISET ORGANISAATIO- JA TOIMINNAN MUUTOKSET	24
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	26
3.1. TOIMIALOJEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TULOSSOPIMUKSET	26
3.1.1. KAUPUNGINVALTUUSTON STRATEGIAN TOIMENPIDEOHJELMA.....	26
3.1.2. KONSERNIPALVELUT	31
3.1.3. SIVISTYSTOIMI.....	45
3.1.4. TEKNINEN TOIMI.....	52
3.2. TOIMINTAKATE JA MÄÄRÄRAHAN SITOVUUS VASTUURYHMITÄIN.....	57
4. TULOSLASKELMAOSA.....	59
5. INVESTOINTIOSA	63
6. RAHOITUSOSA, ANTOLAINAT JA OTTOLAINAT	68
7. TALOUSARVION SITOVUUS	70
8. TALOUSARVION LIITTEET	71

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Talousarviovalmistelua vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille 2027–2028 on laadittu periaatteella, että kaupungin talouden tasapaino säilyy.

Suomessa on ollut pitkä taloudellinen taantuma. Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen perusteella Suomen talouden toipuminen jatkuu hitaasti, mutta pieniä positiivisia signaaleja on nähtävissä. Vuodelle 2026 ennustetaan noin 1,4 % kasvua ja vuodelle 2027 noin 1,7% kasvua. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja reaaliansioiden kasvu ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa sekä Suomessa että vientimarkkinoilla. Heikko työllisyystilanne ja epävarmuus ovat kuitenkin vaikuttaneet kotitalouksien ostokäyttäytymiseen ja saaneet kotitaloudet säästämään kuluttamisen sijasta. Investointien osalta on odotettavissa nopeampaa kasvua. Tätä kehitystä on vauhdittamassa energiasiirtymän ja puolustukseen liittyvien hankkeiden lisäessä investointeja merkittävästi. Tuotannon kasvun myötä myös työllisyystilanteen ennakoitaan paranevan ensi vuodesta lähtien.

Julkisen talouden velkasuhde on erittäin heikko ja sen ennakoitaan kasvavan edelleen. Tämä on erityinen huolenaihe tulevien vuosien valtionosuuksien osalta ja aiheuttaa epävarmuutta pitkän tähtäimen talouden ja toiminnan suunnitteluun sekä valtion kykyyn rahoittaa kuntalaisille erittäin merkittävät sosiaali- ja terveyspalvelut.

Saarijärven kaupungin omistamien sosiaali- ja terveyspalveluiden kiinteistöjen osalta on valmisteltu isoa muutosta samanaikaisesti talousarvion valmistelun kanssa. Vuoden 2026 alusta tai viimeistään 2027 alusta kuntien on yhtiöitettävä sote-kiinteistöjen vuokraustoiminta, mikäli ne haluavat jatkaa tilojen vuokraamista hyvinvointialueille tai yksityisille toimijoille. Yhtiöittämisvelvollisuus koskee tilanteita, joissa vuokraustoimintaa harjoitetaan kilpailutilanteessa kuntalain tarkoittamalla tavalla. Muutos koskee Saarijärven kaupungin neljää kiinteistöä, jotka on tarkoitus siirtää kaupungin omistamiin yhtiöihin vuoden 2026 alusta alkaen. Saarijärven kaupungin terveysasema jää kaupungin omaan omistukseen. Talousarviossa on huomioitu SoTe-kiinteistöjen osalta omistusmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset.

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirrettiin vuoden 2025 alussa TE-toimistoilta kunnille. Työllisyystilanne on ollut viime vuodet heikko koko Keski-Suomessa. Saarijärven työttömyysaste oli syyskuussa 2025 14,1 %. Heikko työllisyystilanne ja siitä aiheutuvat työllisyyden kustannusten kasvu ovat yksi merkittävä talousarvion epävarmuustekijä.

Kokonaisuudessaan talousarvio vuodelle 2026 on tasapainossa. Saarijärven kaupungin valtionosuudet ovat vuoden 2026 talousarviossa 7,6 M€. Valtionosuudet laskevat arvion mukaan vuodesta 2025 noin 0,93 milj. euroa. Verotuloennuste on 20,5 M€, jossa kasvua vuoteen 2025 arvioon verrattuna on 1,26 M€. Tuloveroprosentti säilyy 9,3 %:ssa. Talousarviossa ei ole esitetty merkittäviä muutoksia palvelupalvelurakenteeseen eikä palvelutasoon.

Saarijärven kaupungin talousarvioletyksen tulos vuodelle 2026 on 218 000 euroa positiivinen. Investointimenoihin on talousarviossa esitetty noin 3 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investointimenot kohdistuvat seuraaviin kohteisiin: Saarilammen uuden jätevedenpuhdistamon suunnittelu, Uuden jäähallin-urheilukentän huoltorakennuksen toteutus, katujen kuntovaurioluokituksen mukaiset korjaukset ja hulevesiviemärien saneeraukset. Investointiohjelma sisältää myös lukuisia pienempiä investointikohteita. Lainakanta pysyy edelleen maltillisena ollen vuonna 2026 noin 0,3 milj. euroa eli 38 euroa/asukas.

Ensi vuoden talousarviolety turvaa kuntalaisten laadukkaat palvelut ja palveluiden edelleen kehittämisen. Saarijärvi tukee myös uusien työpaikkojen syntymistä sekä elinkeinojen kehittymistä.

Uudistuva ja elinvoimainen Saarijärvi – palveluiden ja biotalouden kasvukeskus

Satu Autiosalo, kaupunginjohtaja

2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT JA LÄHTÖKOHDAT

2.1. TALOUSARVION PERUSTEET

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Saarijärven kaupungin taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta, josta ensimmäinen vuosi on sitova talousarvio.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Mikäli taseeseen kertyy alijäämää, tulee kunnan taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntakonsernit voivat päätyä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia koskevaan arviointimenettelyyn (ns. kriisikuntamenettely). Kuntalain 118 §:n mukaisesti erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan uudistuneiden raja-arvojen mukaisesti käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI
- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
 - kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %
 - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
 - asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
 - konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä Saarijärven kuntakonsernin vuosikate oli ylijäämäinen, konsernitaseessa oli kertynyttä ylijäämää (1 445 €/asukas), eivätkä neljän arviointikriteerin raja-arvot täyttyneet. Saarijärven kaupungin osalta arviointimenettelyä ei tunnuslukuihin pohjaten tarvitse käynnistää.

2.2. YLEISET TALOUSNÄKYMÄT SUUNNITTELUKAUDELLA

Valtiovarainministeriön 23.9.2025 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa on esitetty talouskehityksen ennusteet vuosille 2025–2027. Sen mukaan Suomen talouden elpyminen on jatkunut hitaana, mutta useat positiiviset merkit, kuten inflaation hidastuminen ja korkojen lasku, ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa niin kotimaassa kuin vientimarkkinoilla. Taloudellinen epävarmuus näkyy yhä varovaisuutena kulutuksessa, mikä on nostanut säästämisastetta. Investoinneissa odotetaan selkeää kasvua erityisesti energiasiirtymään, puolustukseen ja uuden teknologian käyttöönottoon liittyvissä hankkeissa. Nämä investoinnit tukevat talouskasvua ja ovat osaltaan vaikuttaneet viime vuosien talouskasvun tarkentumiseen ylöspäin.

Maailmantalouden epävarmuus on hieman helpottanut tullisopimusten ansiosta, mutta Yhdysvaltojen korkeamat tullit ja geopoliittiset riskit jarruttavat edelleen kasvua. Etlan syksyn 2025 suhdannekatsauksen mukaan Yhdysvaltojen tullipolitiikan pahimmat skenaariot eivät ole toteutuneet, ja sen myötä maailmantalous jatkaa kolmen prosentin kasvussa. Euroalueella kasvu pysyy vakaana, noin puolestoista prosentissa. Suurten eurooppalaisten maiden massiiviset panostukset puolustukseen ja infrastruktuuriin voivat vahvistaa hyvää kehitystä myös odotettua enemmän. Suomen vienti hyötyy kauppakumppaneiden talouksien piristymisestä, mikä tukee teollisuutta ja työllisyyttä. Vaikka euroalueen elpyminen ja Suomen kustannuskilpailukyky tuovatkin mahdollisuuksia viennin kasvuun, ennakoidaan tuonnin kasvavan vientiä nopeammin, koska investointien kysyntä painottuu ulkomaisiin panoksiin. Nettoviennistä ei siten ole talouskasvun kiihdyttäjäksi lähivuosina. Siksi vuoden 2026 talouskasvun ennustetaan yltävän vain melko maltilliseen kasvuun.

Inflaation hidastuminen ja palkkojen nousu ovat kääntäneet reaaliansiot kasvuun, mutta kulutuksen kasvu on ollut maltillista heikon työllisyystilanteen ja epävarmuuden vuoksi. Ennusteen mukaan kulutus kuitenkin kiihtyy tulevana vuosina tulojen kasvun myötä, ja säästämisaste palautuu kohti pitkän aikavälin keskiarvoa.

Investoinnit kasvavat merkittävästi lähivuosina etenkin energiasiirtymän ja puolustuksen ansiosta. Rakentamisen tilanne on edelleen heikko, mutta erityisesti asuntorakentamisen odotetaan elpyvän vähitellen. Ennusteiden mukaan rakentaminen nousee suhdannekuopan pohjalta, mutta ei palaudu ennusteperiodilla edellisten vuosien korkeille tasoille. Puhtaan energian ja uuden teknologian investointien lisäksi puolustushankkeet nostavat investointitasoa korkealle myös jatkossa.

Työllisyyden odotetaan kääntyvän kasvuun tuotannon elpyessä. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan asteittain, ja työvoiman määrää kasvattaa sekä hallituksen työllisyystoimet että maahanmuutto. Työmarkkinoilla on edelleen tilaa työllisyyden kasvulle, vaikka heikko kysyntä on toistaiseksi näkynyt työttömyyden lisääntymisenä.

Suomen potentiaalisen tuotannon kasvun arvioidaan olevan noin prosentin vuosittain suunnittelukaudella. Investointien ja puolustusmenojen kasvu vauhdittavat tuotantoa taantumasta elpyessä. Julkinen velkasuhde kasvaa edelleen ja ylittää 90 prosenttia BKT:sta vuoteen 2029 mennessä. Vaikka sopeutustoimien myötä velkasuhde vakiintuu hetkellisesti, rakenteellinen epätasapaino julkisessa taloudessa johtaa siihen, ettei velkasuhteen kasvu pysähdy pysyvästi.

Ennusteeseen liittyy useita riskejä: geopoliittinen epävarmuus, Yhdysvaltojen tullipolitiikan mahdolliset muutokset ja Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen voivat vaikuttaa talouskehitykseen negatiivisesti. Positiivisia yllätyksiä voivat puolestaan tuoda Euroopan puolustus- ja infrastruktuuri-investointien ennakoitua suurempi kasvu sekä Suomen työvoiman ja investointien myönteinen kehitys. Julkisen talouden reagointi suhdannevaihteluihin on voimakasta, ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus voi vaikuttaa esimerkiksi eläkerahastojen tuottoihin.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty VM:n keskeiset talousennusteluvut keskipitkälle aikavälille.

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	285	295	307
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,5	0,7	2,0	2,2	2,4
Palvelut, volyymien muutos, %	0,6	0,0	0,3	0,9	1,4
Koko teollisuus, volyymien muutos, %	1,6	3,9	2,6	1,8	1,6
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,3	1,2	1,8	0,7	0,4
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	-0,3	0,8	1,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,7	76,2	76,5	77,3
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	0,4	1,4	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,0	3,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-2,2	-0,1	-1,0	-1,0	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,8	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,1	1,8	2,0

Julkisen talouden keskeiset ennusteluvut:

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	55,9	57,8	57,4	56,6	55,7
Veroaste	42,7	42,2	42,3	42,4	41,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-2,9	-4,5	-4,3	-3,6	-3,4
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,3	-3,7	-4,2	-4,0	-3,7
Julkisyhteisöjen velka	77,1	82,1	86,9	88,5	88,6
Valtionvelka	57,2	61,4	65,7	67,1	67,7

(Lähteet: VM syksyn taloudellinen katsaus 2025:49 23.9.2025, ETLA suhdanne-ennuste syksy 2025)

2.3. KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

Kuntatalousohjelmassa tarkastellaan Manner-Suomen kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonsernien taloutta. Kuntatalouden tilan arviointi perustuu Valtiokonttorille raportoituuihin kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonsernien vuoden 2024 tilinpäätöstietoihin, jotka julkaistiin toukokuussa 2025.

Valtiovarainministeriön vuoden 2026 kuntatalousohjelman mukaan Kuntien taloustilanne heikkeni odotetusti vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna. Heikentymistä selittää pääosin se, että vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vahvistivat merkittävästi taloutta niin kunnissa kuin kuntakonserneissakin. Vuoden 2024 tilanne oli kuitenkin parempi kuin mitä vuoden takaisessa kuntatalousohjelmassa ennakotiin. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni lähes miljardilla eurolla noin 3,26 mrd. euroon. Tilikauden tuloksen heikkeneminen oli kuitenkin hieman maltillisempaa johtuen muutamista satunnaisista eristä. Toiminnan ja

investointien rahavirta kääntyi ensimmäistä kertaa 2020-luvulla negatiiviseksi, mikä näkyi myös lainakannan selvänä kasvuna. Kuntakonsernien yhteenlaskettu tulos heikkeni edellisestä vuodesta 735 milj. eurolla 1,37 mrd. euroon. Sellaisten kuntakonsernien määrä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, kasvoi yhdellä 21:stä 22:een. Alijäämäiset kuntakonsernit olivat pääosin pienten alle 2 000 asukkaan kuntien konserneja. Valtiovarainministeriö on päättänyt käynnistää syksyllä 2025 Ähtärin kaupungissa sekä Multian ja Virolahden kunnissa arviointimenettelyn kuntien vaikean taloustilanteen vuoksi.

Toimintakuluja kasvattavat mm. kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelu-uudistus. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen. Pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta. Avustusmenoja onkin nostettu ennusteessa vuoden alkupuoliskon työttömyysmenojen kertymien perusteella. Lisäksi uudistus voi kasvattaa kuntien välisiä eroja entisestään, sillä työllisyyden vaihtelu poikkeaa kuntien välillä.

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2026 sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joiden nettovaikutus kuntatalouteen vaihtelee. Uusiin tai laajentuviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan 100 prosentin valtionosuus, ja valtion päättämien veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille. Osana keväällä 2024 linjattuja säästöpäätöksiä joitakin kuntien tehtäviä ja velvoitteita edelleen poistetaan. Pääministeri Orpon hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus on heikentämässä kuntataloutta noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 milj. euroa. Vuonna 2026 valtionosuutta lisäävät muun muassa indeksikorotus 111,1 milj. euroa ja kustannustenjaon tarkistus 127,5 milj. euroa. Valtionosuuteen esitetään hallituksen päättämien kasvutoimien rahoitukseen liittyvä 75 milj. euron pysyvä valtionosuuden vähennys. Myös sote-uudistuksen siirtolaskelmien tarkentumiseen liittyvä väliaikainen vähennys ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen 1 %-yksikköä vastaava vähennys pienentävät valtionosuutta vuonna 2026.

Nettomääräisesti tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuuden tasoa 69 milj. euroa vuonna 2026. Suurimmat vaikutukset ovat oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksella 53,5 milj. euroa ja perusopetuksen kolmen vuosiviikkotunnin lisäämisellä 12,0 milj. euroa. Lisäksi yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto 100 prosenttiin kasvattaa valtionosuuden tasoa 6,4 milj. euroa ja kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönotto 1,2 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan vuonna 2026 lisäksi huomioon muun muassa noin 21,8 euron määräaikainen vähennys kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkamiseen liittyen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,73 vuonna 2026.

Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta, ja verotulojen ennustetaan kehittyvän vuonna 2025 heikosti. Viimeiset vuodet kestänyt heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Heikko suhdannetilanne on välittynyt myös kuntatalouteen vuonna 2025, jonka verotuloennusteita on madallettu kertymätietojen perusteella vuoden 2025 edetessä. Vuosikate supistuu, mutta arvioidaan riittävän kattamaan poistot. Tilikauden tuloksen ennakoidaan olevan niukasti positiivinen, mutta tulosta vahvistaa osin kertaluontoinen satunnainen tuotto, jonka vaikutus ei ulotu tuleviin vuosiin. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee -1,1 miljardiin euroon.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia merkittävästi. Vuonna 2025 työvoimakustannukset nousevat sopimuskorotusten vuoksi noin 2,8 prosenttia, vuonna 2026 3,2 prosenttia ja vuonna 2027 jo 3,9 prosenttia. Kehitys lisää kustannuspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri. Kunta-alan palkankorotukset koostuvat perusratkaisun lisäksi palkkausjärjestelmien kehittämisohjelmasta, mikä nostaa alan palkankorotukset yleistä linjaa suuremmaksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksienuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa.

Vaikka verotulojen ennustetaan kasvavan reippaasti vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, kuntatalouden tulojen kehitystä hidastavat valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut uhkaavat heikentää kuntien saamia vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee, sillä vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta painuu painelaskelmassa -1,4 miljardiin euroon vuonna 2026 ja edelleen -1,5 mrd. euroon vuonna 2027. Epätasapainon ennustetaan helpottavan jonkin verran vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja sote-uudistuksen määräaikaiset vähennykset koskien vuoden 2023 valtionosuuksia poistuvat. Toiminnan ja investointien rahavirta jää kuitenkin vuonna 2028 noin 1,2 miljardia ja vuonna 2029 1,0 miljardia negatiiviseksi. Negatiiviset toiminnan ja investointien rahavirrat näkyvät kuntatalouden lainakannan kehityksessä, joka uhkaa kasvaa 26,5 mrd. euroon vuonna 2029.

Vuonna 2026 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia vuodesta 2025. Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 10,7 mrd. euroa, mikä on noin 600 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella veropohjan kehitys sekä hallituksen tekemät päätökset. Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,7 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 102 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kiinteistöveron tuotto on noin 2,38 mrd. euroa vuonna 2026, mikä on noin 27 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2025.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöveron arvostamisuudistusta jatketaan. Hallituksen puoliväliriihen 2025 kirjausten mukaan hallitus toteuttaa arvostamisuudistuksen siten, että uudistus on kohtuullinen kiinteistöjen omistajille. Kirjaukseen sisältyy merkintä uudistuksen portaittaisesta käyttöönotosta ja maksettavan kiinteistöveron määrän rajoituksista. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Valtiovarainministeriössä vireillä olevan uudistuksen peruslähtökohtia on se, että tämänhetkiset verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintaeroja.

Kuntatalouden kestävyyyteen vaikuttavat jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulojen ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa. Kuntatalouden kehitysarvion pohjalla olevaan kokonaistaloudelliseen ennusteeseen liittyy paljon riskejä. Suhdanteiden vaikutus välittyy verotulojen ja työttömyyskehityksen kautta kuntatalouteen. Kuntatalouden menot voivat jäädä arvioitua pienemmiksi, jos kunnat ja kuntayhtymät onnistuvat sopeuttamaan sekä palveluverkkoaan että toimintaansa vastaamaan pienenevää palvelutarvetta ja rahoitusta. Sopeutustoimien epäonnistuminen tai muut menolisäykset, esimerkiksi arvioitua suuremmat sote-kiinteistöjen vuokramenetykset, voivat vastaavasti heikentää tilannetta.

Vuonna 2025 negatiivisen vuosikatteen kuntia on kuntakohtaisen painelaskelman mukaan maltillisesti, yhteensä seitsemän. Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kuitenkin kasvaa merkittävästi tarkastelukauden loppua kohden. Negatiivisen vuosikatteen kunnista lähes kaikki ovat alle 10 000 asukkaan kuntia. Eniten negatiivisen vuosikatteen kuntia on painelaskelman mukaan vuosina 2026 ja 2027, jolloin vuosikate on negatiivinen painelaskelman mukaan 32 kunnalla. Negatiivinen vuosikate kertoo kunnan käyttötalouden rakenteellisista ongelmista, jotka vaativat korjaamista.

Kuntatalouden sopeutuspainetta arvioidaan kuntatalousohjelmassa myös laskennallisen kunnallisveroprosentin korotuspaineen avulla. Isoimmat keskiarvoiset korotuspaineet kohdistuvat painelaskelman perusteella koko maan tasolla vuoteen 2026 ja koskee kaikkia kuntakokoryhmiä. Tarkastelukauden ajan ja sen lopussa suurin paine veroprosentin korotukseen on pääosin pienissä alle 2 000 asukkaan kunnissa. Pienempien kuntien kunnallisveroprosentti on pääsääntöisesti jo nykyisin suurempia kuntia korkeampi ja kunnallisveroprosentin asukaskohtainen yksikkötuotto suuria kuntia matalampi.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty kuntatalouden kehitysarvio vuosille 2024–2029, rahoituksellisen tasapainon (toiminnan ja investointien rahavirta) poikkeaman vaikutukset veroprosentiksi muunnettuna ja negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumääräennuste.

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2024–2029, mrd. euroa

Tuloksen muodostuminen	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. Toimintakate	-14,3	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1	-17,5
2. Verotulot	14,1	14,1	14,8	15,4	16,0	16,6
3. Valtionosuudet, käyttötalous	3,4	4,1	4,2	4,2	4,5	4,7
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
5. Vuosikate	3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	1,1	0,4	0,1	0,0	0,4	0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
10. Satunnaiset erät	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
12. Tulorahoitus, netto	3,5	3,0	2,7	2,7	3,3	3,7
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-4,9	-5,1	-5,2	-5,4	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
15. Investoinnit, netto	-3,9	-4,0	-4,2	-4,2	-4,5	-4,7
16. Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,4	-1,1	-1,4	-1,5	-1,2	-1,0
17. Lainakanta	20,5	21,5	22,9	24,4	25,6	26,5
18. Kassavarat	6,5	6,3	6,1	5,9	5,6	5,4
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	14,0	15,2	16,9	18,6	19,9	21,1

Laskennallinen tuloveroprosentin korotuspaine kuntakokoryhmittäin

Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.)	2025	2026	2027	2028	2029
yli 100 000 asukasta	1,1	0,9	0,8	0,5	0,4
40 001 – 100 000	0,9	0,8	0,7	0,4	0,3
20 001 – 40 000	1,1	1,4	1,4	1,2	1,1
10 001 – 20 000	0,6	1,2	1,2	1,0	0,9
5 001 – 10 000	0,6	0,9	0,9	0,6	0,5
2 001 – 5 000	0,6	1,3	1,5	1,5	1,5
alle 2 000	0,3	1,6	1,7	1,5	1,6
Manner-Suomen kunnat yhteensä	0,9	1,0	0,9	0,7	0,6

Negatiivisten vuosikatteen kuntien lukumääräennuste

Negatiivisten vuosikatteen kuntien lukumäärä	2024	2025	2026	2027	2028	2029
yli 100 000 asukasta	0	0	0	0	0	0
40 001 – 100 000	0	0	0	0	0	0
20 001 – 40 000	0	0	0	0	0	0
10 001 – 20 000	1	1	2	1	1	1
5 001 – 10 000	1	0	3	3	2	1
2 001 – 5 000	5	2	12	13	13	14
alle 2 000	6	4	15	15	15	15
Manner-Suomen kunnat yhteensä	13	7	32	32	31	31

(Lähteet: Kuntatalousohjelma vuodelle 2026 syysy 2025, Valtiovarainministeriön julkaisu 2025:53, VM syksyn taloudellinen katsaus 2025:49 23.9.2025)

2.4. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS**Yritystoiminnan kehitys**

Keski-Suomen vahvuuksia ovat bio- ja kiertotalous, uudistuva teollisuus ja läpileikkaavana digitaalisuus. Vahvojen metsätalous, -teollisuus ja -teknologian sekä metallialojen rinnalle on noussut mm. matkailuala, kauppa ja palvelut sekä logistiikka. Keski-Suomessa on vahva digialan osaamiskeskittymä, peliala-, kvantti- ja kyberosaamisineen. Puolustusteollisuudessa on pitkä perinne ja ala kehittyy voimakkaasti. Energia-alan ja kiertotalouden osaaminen ja uudet ratkaisut vahvistavat yritystoimintaa. Keski-Suomen elinkeinorakenne on monipuolistunut, mutta monet toimialat ovat kytköksissä toisiinsa, jolloin suhdanteiden vaikutukset heijastuvat eri toimialoille.

Syksyn 2025 PK-yritysbarometrin mukaan koko Keski-Suomen alueen pk-yritysten yleinen suhdannenäkymä on vain hieman heikompi kuin valtakunnallinen keskiarvo. Arviot henkilökunnan määrän, liikevaihdon, kannattavuuden, investointien arvon ja innovaatioiden kehityksestä ovat linjassa koko maan keskiarvojen kanssa. Pohjoisen Keski-Suomen pk-yritysten yleinen suhdannenäkymä sen sijaan on muuta Keski-Suomea selvästi heikompi ja erityisesti heikompi näkymä korostuu henkilökunnan määrän, investointiodotusten ja yritysten kannattavuuden osalta.

Muun muassa yritysten kohonneet tilauskannat, puolustusteollisuuden kysynnän ja investointien kasvu, yksityisen kulutuksen vauhdittuminen kuluttajien luottamuksen vähittäisen palautumisen myötä sekä toiveet globaalin epävarmuuden lientymisestä luovat valoisampia näkymiä. Odotukset reippaammasta kasvusta ovat kuitenkin siirtyneet vuodelle 2026.

PK-barometrin mukaan maakunnan kyselyyn vastanneista pk-yrityksistä 50 % kokee tärkeäksi kehityskohteeksi markkinoinnin ja myynnin ja 25 % henkilöstön kehittämisen ja koulutuksen. Kyselyyn vastanneista 45 % piti yleistä suhdannetilannetta ja 10 % kilpailutilannetta ja työvoiman saatavuutta esteenä kasvulle.

Keski-Suomen aikajana luo katsauksen Keski-Suomen elinkeinoelämän kehitykseen. Aikajanan 2/2025 mukaan tammi–kesäkuussa 2025 Keski-Suomen ja koko maan yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 1,0 % edellisvuoden vastaavasta ajasta. Alkuvuosi oli kaksijakoinen: ensimmäisellä neljänneksellä yritysten liikevaihto oli 2,3 % kasvussa, joka ei kuitenkaan jatkunut toisella neljänneksellä. Toista neljänneistä painoi mm. EU:lle ilmoitetut tuontitullit, jotka sittemmin sopimusneuvottelujen myötä valtaosin maltillistuivat. Vuoden 2025 alkupuoliskolla Keski-Suomen vienti kasvoi 2,3 % erityisesti metsäteollisuuden vahvan ensimmäisen neljänneksen ansiosta. Teknologia-teollisuudessa vientiliikevaihto oli edelleen reippaassa laskussa.

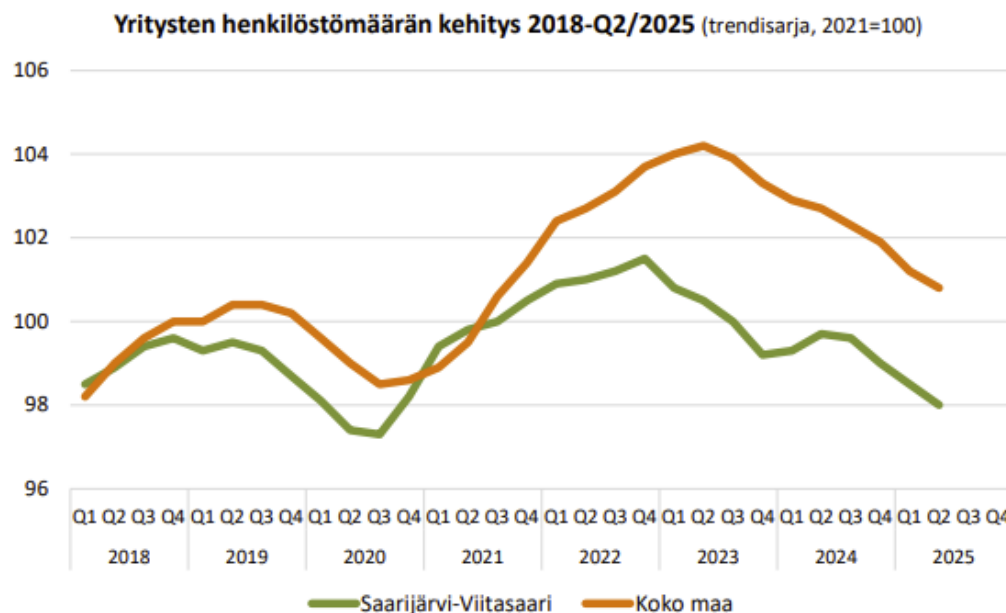
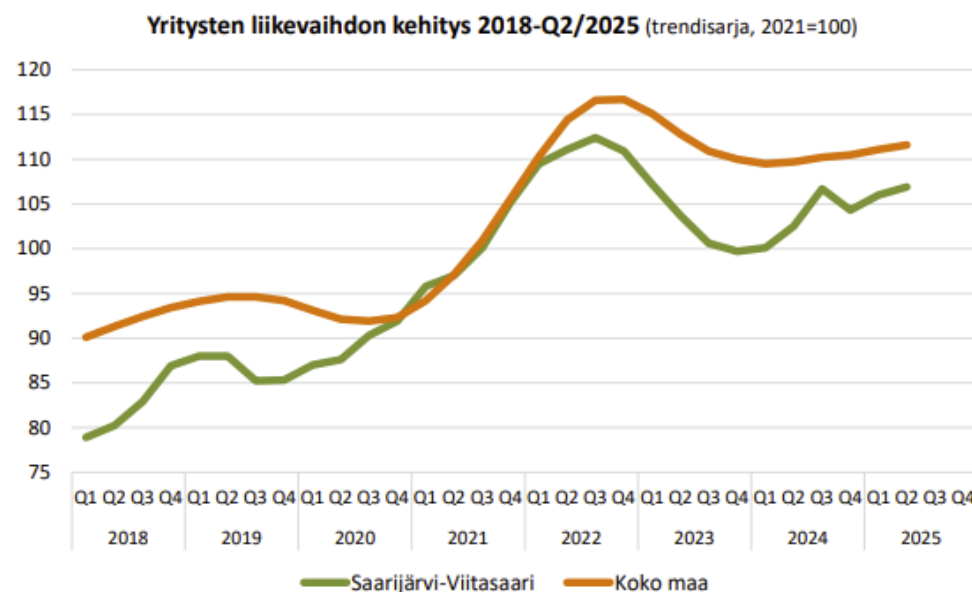
Päätoimialoilla liikevaihto kasvoi tai pysyi ennallaan tammi–kesäkuussa 2025. Rakentamisen alalla liikevaihto kasvoi alkuvuonna Keski-Suomessa 7,7 %, kun koko maassa kasvua kertyi vain 1,4 %. Alan syöky oli Keski-Suomessa koko maata jyrkempi, mutta myös toipuminen näyttäisi selvästi ripeämmältä. Yksityisissä palveluissa yritysten liikevaihto kasvoi Keski-Suomessa 2,7 % ja koko maassa 2,8 %. Teollisuudessa ja kaupan alalla liikevaihto polki paikallaan. Epävakaa geopolitiinen tilanne on luonut jännitteitä talouteen ja toimintaympäristöön, mikä on heijastunut erityisesti teollisuusyrityksiin. Toisaalta globaali epävarmuus vauhdittaa puolustusteollisuutta ja sitä tukevaa muuta teollisuutta. Kaupan alan kasvua jarruttaa kuluttajien varovaisuus. Matkailussa on Keski-Suomessa panostettu majoituspaikkojen lisäämiseen. Saarijärvellä Ruustinna avaa ensi keväänä uuden hotellin, ja investoinnin myötä alueelle saadaan merkittävästi lisää majoituskapasiteettia.

Seuduittain tarkasteltuna tammi–kesäkuussa 2025 yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 11,0 % Äänekosken ja 3,7 % Saarijärvi–Viitasaaren seuduilla. Jyväskylän, Joutsan ja Keuruun seuduilla liikevaihto pysyteli edellisvuoden tasolla (+0,1 %). Jämsän seudulla yritysten liikevaihto laski 7,4 %.

Yritysten henkilöstömäärä väheni edellisvuodesta kaikilla seuduilla. Vuoden 2025 alkupuoliskolla yritysten henkilöstömäärä laski Keski-Suomessa 1,3 % ja koko maassa 2,0 %. Henkilöstömäärä väheni kaikilla päätoimialoilla. Rakentamisen alalla henkilöstömäärän lasku ei ole hellittänyt eikä teollisuudessakaan ole nähty merkittävää käännettä. Yksityisen kulutuksen varovaisuus heijastuu mm. paljon työllistävälle kaupan ja palvelujen aloille niiden työllisyyttä heikentävästi. Työmarkkinat reagoivat talouden käännteisiin viiveellä eikä toistaiseksi käänne talouden näkymissä riitä piristykseksi, vaan työmarkkinat odottavat vahvempaa ja pysyvämpää talouskasvua.

Kaupungin yrityksiä tuetaan kehittämisessä, omistajanvaihdosprosesseissa ja sijoittumisessa sekä verkostoitumisessa. Yrityksiä perustetaan enemmän kuin lopetetaan. Kaupungin tunnettuutta kasvatetaan yritystonttien tarjoajana viestimällä eri alueille Suomessa Saarijärven potentiaalista. Erilaisia hankerahoituksia hyödynnetään kehittämistyössä kaupungin toimialoilla ja paikallisia yrityksiä neuvotaan hakemaan hankerahoituksia. Hankeyhteistyötä tehdään muiden kuntien, korkeakoulujen ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa.

Seuraavissa kuvioissa on esitetty Saarijärvi-Viitasaari-seudun yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys kausiväliltä Q1/2018-Q2/2025 sekä alueelliset kehitysnäkymäarviot verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen, 6 kuukauden kuluttua ja 12 kuukauden kuluttua.

Saarijärvi-Viitasaaren seutukunnan alueelliset kehitysnäkymät:

Saarijärven-Viitasaaren seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä	–	–	+
Työvoiman saatavuus	+	+	0

Saarijärven-Viitasaaren seutukuntaan kuuluvat: Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi, Viitasaari

Lähteet: Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2025, TEM julkaisu 2025:34; PK-yritysbarometri syksy 2025 alue- ja seutukuntaraportit Keski-Suomi; Keski-Suomen aikajana 2/2025, Keski-Suomen liitto)

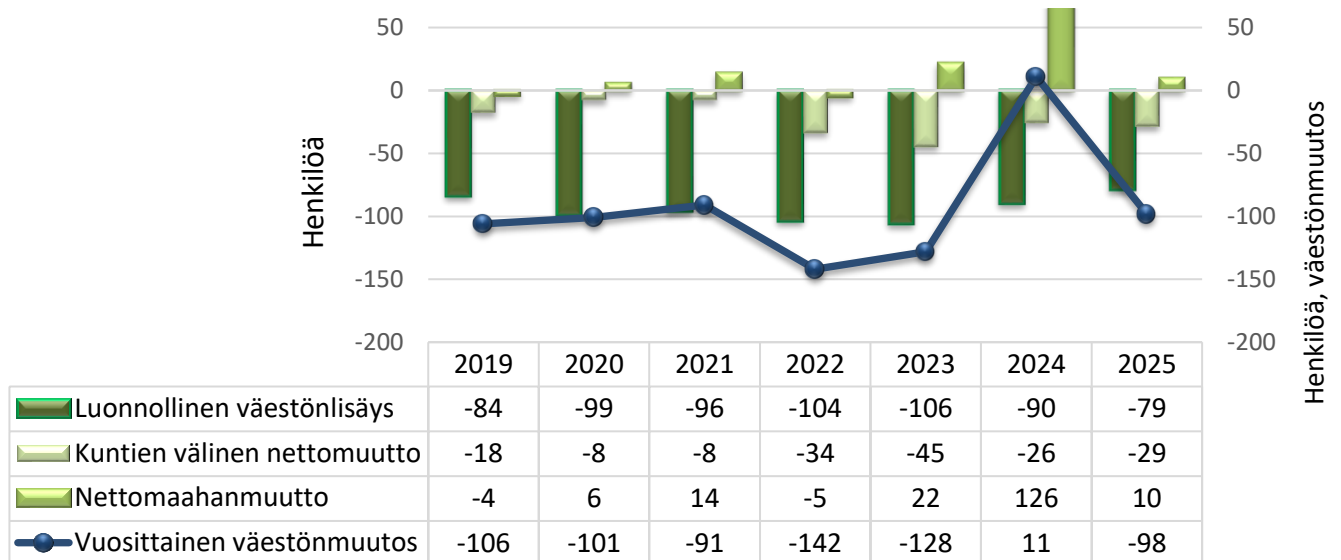
Väestönkehitys

Syyskuun 2025 ennakkotietojen mukaisesti koko maan väestömuutos oli edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna +0,4 %. Keski-Suomessa vastaava väestömuutos oli +0,1 % ja Saarijärvellä lievästi negatiivinen -0,69 %. Koko Keski-Suomessa väestömäärä kasvoi neljässä kunnassa. Saarijärven väkiluku oli syyskuun 2025 lopussa 8 760 asukasta. Luonnollinen väestömuutos ja kuntien välinen nettomuutto olivat negatiiviset nettomaahanmuuton ollessa positiivinen.

Koko maanlaajuisia väestömuutoksen trendejä ovat viime vuosina olleet muuttoliikkeen suuntautuminen suurempiin kasvukeskuksiin, syntyvyyden lasku ja väestön ikääntyminen. Väestökehityksen erot eri alueiden välillä lisäävät yhteiskunnallisia haasteita. Väestökehityksen kehitystrendien mukaisesti suuret kaupungit kasvavat ja säilyttävät elinvoimaisuutensa, kun taas maaseudulla ja pienemmissä kaupungeissa väestö vähenee.

Seuraavassa kuvassa on esitetty Saarijärven vuosittaiset väestömuutokset vuodesta 2019 lähtien.

Saarijärven väestömuutokset vuodesta 2019 alkaen

Tilastokeskuksen lokakuussa 2024 päivittämä väestöennuste perustuu havaintoihin syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen menneestä kehityksestä. Ennuste ei huomioi taloudellisten, sosiaalisten tai muiden yhteiskunta- ja aluepoliittisten päätösten mahdollista vaikutusta. Ennuste osoittaa sen, millainen väestökehitys on luvassa, jos ennusteen laadintahetkeä edeltävien vuosien kehitys jatkuisi muuttumattomana.

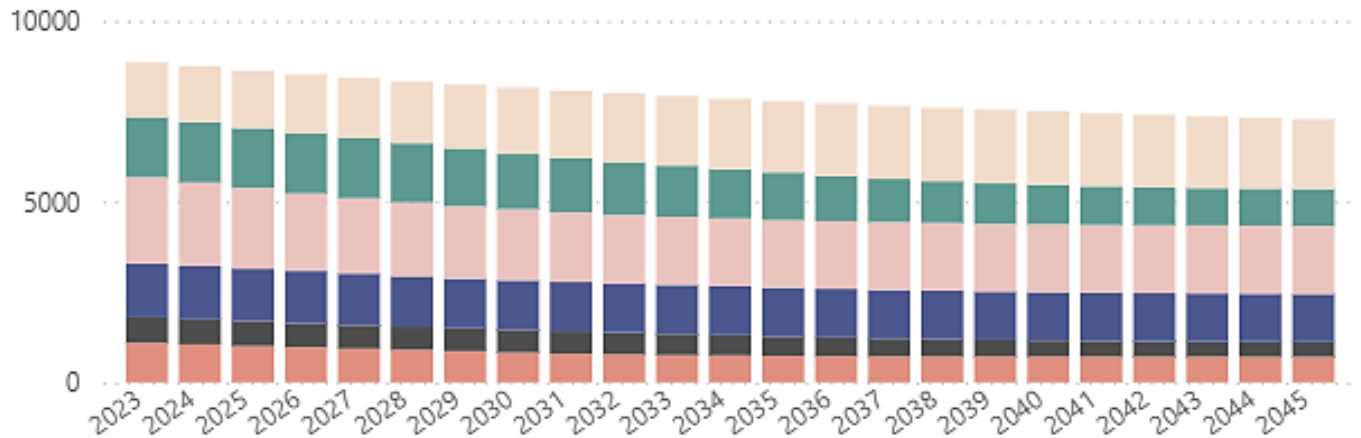
Ennusteen mukaan Keski-Suomen väestömäärä kasvaisi hieman (noin 0,4 %) vuoteen 2040. Väestömäärän ennustetaan pienenevän kaikissa Keski-Suomen kunnissa vuodesta 2024 vuoteen 2040, pois lukien Jyväskylä, Muurame ja Luhanka.

Erityisen haasteen väestökehitykseen tuo ikärakenteen muutos. Alle 20-vuotiaiden määrän ennustetaan vähenevän Keski-Suomessa 18 % (-10 300), 20-69-vuotiaiden määrän kasvavan 1,5 % (+2 500) ja yli 69-vuotiaiden määrän kasvavan 19 % (+9 200) vuoteen 2035. Muutosta leimaa kasvun kohdentuminen kaikista ikääntyneimpään väestöön, yli 84-vuotiaiden määrän kasvaessa 73 % (+6 100). Lasten ja nuorten vähenemisen sekä ikääntyneiden määrän kasvun tuoma muutos koskee kaikkia seutuja ja kuntia. Väestömäärän ja ikäjakauman muutosten myötä kasvaa myös tarve huomioida väestöennusteet pitkäntähtäimen talouden ja toiminnan suunnittelussa ja palvelurakenteen kehittämisessä.

Saarijärven vuoteen 2045 ulottuva graafinen kehityskäyrä väestön ikäjakaumasta ja väestömäärästä yhteensä on esitetty alla. Ennusteen mukaan Saarijärven väestömäärä olisi vuonna 2045 yhteensä 7 278 asukasta.

Väestömäärän ennustettu kehitys ikäryhmittäin

Ikäryhmä 0-14 15-24 25-44 45-64 65-74 75-

Työllisyyden kehitys

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli syyskuun 2025 lopussa yhteensä 16 701 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 299 henkilöä (8,4 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin, mutta 233 henkilöä vähemmän kuin elokuussa 2025. Syyskuuhun 2024 verrattuna vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 1 446 enemmän kuin vuosi sitten. Uusia avoimia työpaikkoja oli edellisvuoteen verrattuna 151 vähemmän. Edellisvuoden syyskuuhun verrattuna miesten työttömyys nousi 4,8 % ja naisten työttömyys 13,7 %.

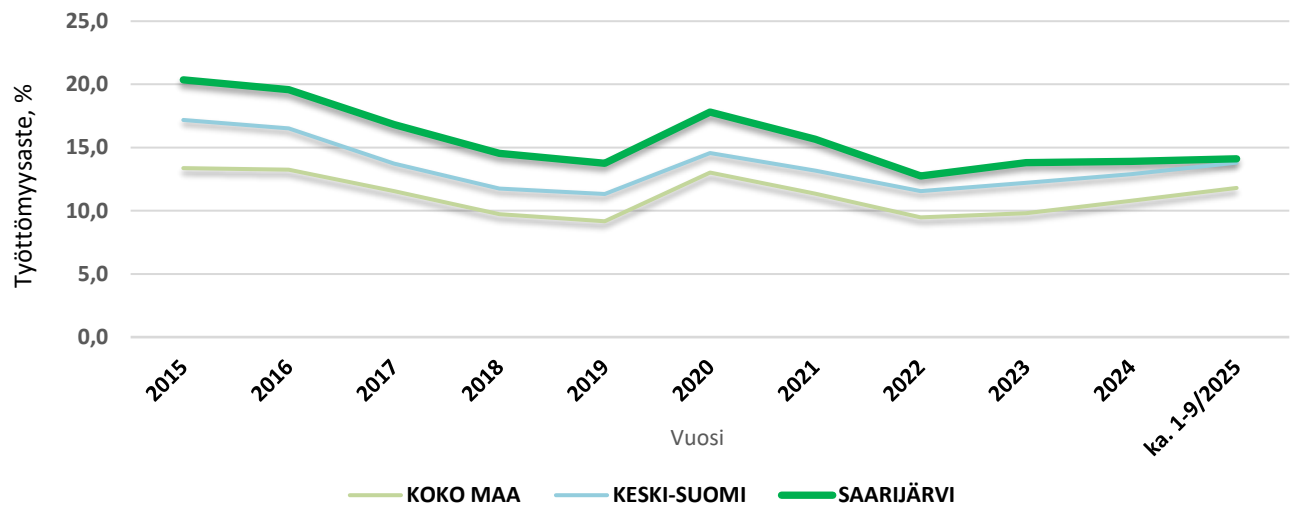
Keski-Suomessa oli syyskuun 2025 lopussa aktivointiasteeseen laskettavien palveluiden piirissä 5 126 henkilöä, mikä on 1 826 (-26,3 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Laajan työttömyyden eli työttömien työnhakijoiden ja palveluissa olleiden yhteismäärä oli syyskuun lopussa 27 732. Palkkatuella työllistettyjä oli syyskuun lopussa yhteensä 1 474 henkilöä, mikä on 698 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Edellisen vuoden syyskuusta työllistäminen oli laskenut kuntiin -57,5 % ja yksityiselle sektorille -24,1 %.

Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli syyskuun 2025 lopussa 11,4 %, kun vastaava luku Keski-Suomessa oli 13,2 prosenttia. Keski-Suomen luku on maan toiseksi korkein vain Pohjois-Karjalan (13,6 %) ylittäessä Keski-Suomen luvun. Tarkastelujaksolla viisi Keski-Suomen kuntaa pääsi alle 10 %:n työttömyyteen. Viimeisimmän tilastotiedon mukaan Saarijärven työttömyysaste oli syyskuussa 14,1 %.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrää sataa työllistä kohden. Siihen vaikuttavat alueen työllisyystilanteen lisäksi syntyvyys, väestön ikääntyminen ja muuttoliike. Korkea taloudellinen huoltosuhde heikentää veropohjaa ja lisää julkisia menoja. Talousarvion laadintahetkellä on saatavilla vuoden 2023 suhdeluvut. Keski-Suomen maakunnassa taloudellinen huoltosuhde vuonna 2023 oli 151, mikä on selvästi korkeampi kuin koko maan huoltosuhde, 132. Keski-Suomen kuntien välillä taloudellinen huoltosuhde vaihtelee huomattavasti, ja osassa kuntia korkea huoltosuhde asettaa merkittäviä haasteita kuntataloudelle. Vuonna 2023 työttömiä ja työvoiman ulkopuolella olevia oli yli kaksinkertaisesti suhteessa työllisten määrään kuudessa keski-suomalaiskunnassa. Tilanne heikkeni edellisvuodesta. Muuramessa ja Jyväskylässä taloudellinen huoltosuhde on alhaisin. Saarijärven taloudellinen huoltosuhde vuonna 2023 oli 201. Työllisyyden paraneminen on yksi avaintekijöistä, sillä väestön ikääntyminen vaikuttaa huoltosuhdetta heikentävästi.

Saarijärven työttömyysasteen kehitystä suhteessa Keski-Suomen ja koko maan työttömyysasteeseen kuvaa seuraava taulukko.

TYÖTTÖMYYSASTE VUOSINA 2015-2025

Lähteet: Keski-Suomen työllisyyskatsaus syyskuu 2025, Tilastokeskus kuntien avaintunnusluvut-palvelu, Keski-Suomi ennakoi - aluetailasto ”työpaikat ja työllisyys”

Verorahoitus ja sen muutokset

Kaupunginvaltuuston päättämät veroprosentit vuodelle 2026 ovat seuraavat:

	2026	2025	2024	2023	2022	2021
Tuloveroprosentti	9,30	9,30	9,30	9,36	22,00	22,00
Yleinen kiinteistöveroprosentti, maa-alueet	1,30	1,30	1,3	1,04	1,04	1,04
Yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04
Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36	1,36
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	3,10	3,10	3,10	3,10	3,1	2,85
Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40	2,40
yhteisöjen käytössä olevien rakennusten ja maapohjan	0	0	0	0	0	0

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta, valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kunnille maksettavat veromenetysten kompensaatiot on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta omalle momentilleen. Ennakkolaskelman mukaan vuonna 2026 peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,73 % kaikkien Manner-Suomen kuntien laskennallisista kustannuksista, ja se nousee vuoden 2025 tasosta 0,7-prosenttiyksikköä.

Kunnan peruspalvelujen hintaindeksin arvioidaan olevan 3,5 prosenttia vuodelle 2026, mikä lisää valtionosuutta noin 111 milj. euroa. Hallitusohjelman mukainen yhtä prosenttiyksikköä vastaava indeksijarru pienentää kuitenkin kuntien valtionosuutta noin 32 milj. euroa. Alustavat laskelmat sisältävät myös tiedon valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta, joka lisää valtionosuutta noin 127 milj. euroa vuodelle 2026.

Ennakollinen laskelma sisältää myös arvion pääministeri Orpon hallituksen puoliväliriihessä linjaamasta 75 milj. euron valtiontalouden säästöstä kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen, sekä sote-uudistuksen siirtolaskelmiin liittyvän vuodelle 2024 tehdyn määräaikaisen 192 milj. euron lisäyksen takaisinperintään liittyvä 64 milj. euron vähennyksen (vähennys koskee myös vuotta 2027). Lisäksi sote-uudistukseen liittyen vähennetään 167 milj. euron määräaikainen vähennys perustuen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuodelta 2023 (vähennys koskee myös vuotta 2027).

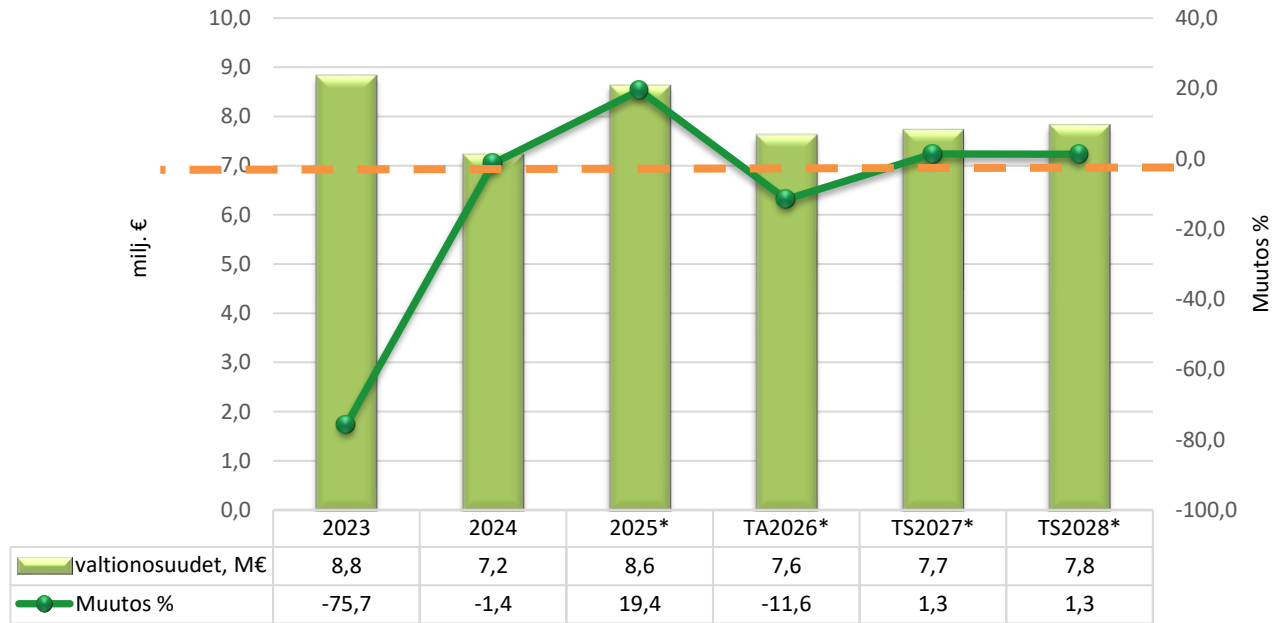
Valtionosuutta lisääviä eriä ovat muun muassa uudet ja laajenevat tehtävät yhteensä 73 milj. euroa, joista mm. oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus 53,5 milj. euroa ja perusopetuksen 3 vuosiviikkotunnin lisääminen 12 milj. euroa. Nettomääräisesti tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuuden tasoa 69,2 milj. euroa. Lisäksi asukasluvun ja muiden valtionosuuksien lakisäätteisten laskentatekijöiden muutosten lisäävä vaikutus on 12,8 milj. euroa.

Vuoden 2026 peruspalveluiden valtionosuus on talousarvioon kirjattu Valtiovarainministeriön arvion perusteella. Valtionosuuden laskennallinen peruste muodostuu ikärakenteen ja muiden laskennallisten kustannusten määräytymistekijöiden perusteella. Järjestelmän laskennallisuuden takia kunnalle myönnetyn valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää. Yleiskatteellisen valtionosuusrahoituksen käyttämisestä eri tehtäviin päättää kunta itse. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus on arvioitu kuntaliiton mukaisten tietojen pohjalta. OKM:n valtionosuuden kokonaismäärään liittyy tois-
taiseksi epävarmuutta, sillä lopullinen kokonaissumma saadaan tietoon vasta vuoden vaihteessa.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty arvio Saarijärven kaupungin vuoden 2026 valtionosuudesta ja vertailu edellisiin vuosiin:

Valtionosuudet	TP2022	TP2023	TP2024	TA2025	TA2026
peruspalveluiden valtionosuus	29 643 552	6 613 804	5 148 871	6 560 452	6 223 195
<i>josta verotuloon perustuva valtionosuuden tasaus</i>	<i>8 907 480</i>	<i>4 572 396</i>	<i>4 751 160</i>	<i>4 807 273</i>	<i>4 583 654</i>
veromenetysten kompensaatiot	6 320 607	1 905 192	1 883 136	1 303 526	1 304 380
Opetus- ja kulttuuritoimen vos	241 103	262 752	168 261	696 672	100 000
Yhteensä	36 205 262	8 781 748	7 200 268	8 560 650	7 627 575
Muutos	1 970 862	-27 423 514	-1 581 480	1 360 382	-933 075

Valtionosuuksien kehitys

Verotulot

Saarijärven kaupunki päätti vuoden 2026 kunnallisveroprosentiksi 9,30, joka on vastaava kuin vuoden 2025 kunnallisveroprosentti. Efektiivinen kunnallisveroaste (tosiasiassa maksuunpantujen verojen suhde tuloihin) on arviolta 6,86 %.

Verotulot ovat kuntien merkittävin tulonlähde. Vuonna 2026 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan koko maassa 5,2 prosenttia vuodesta 2025. Saarijärven osalta ennuste on tätäkin isompi, joskin kokonaiskasvuun vaikuttaa lopullinen vuoden 2025 verotulojen toteuma. Koko maan tasolla kunnallisverotulojen ennakoidaan kasvavan 6 prosenttia. Kasvua selittää mm. se, että vuoden 2026 veronkevennykset kohdistuvat miltei kokonaan valtiolle, kun taas kiristykset kasvattavat myös kuntien verotuloja. Tämä korottaa kuntien jako-osuutta ja alentaa valtion. Toinen selittävä tekijä on vuodelta 2024 vuonna 2025 maksettavat kohtuullisen suuret veronpalautukset, jotka pienentävät vuoden 2025 kertymää ja näin nostavat kasvuprosenttia vuonna 2026. Yhteisöverotulojen ennakoidaan kasvavan noin 6,2 prosenttia ja kiinteistöverotulojen noin 1,1 prosenttia.

Saarijärven kaupungin kunnallisverotulojen ennakoidaan edelliseen vuoteen nähden koko maan ennusteen mukaisesti kasvavan erityisesti kuntien jako-osuuden muutoksen perusteella. Yhteisöverotulojen kehitys lähti laskuun vuonna 2024, mutta vuoden 2026 kuluessa odotetaan kehitykseen hienoista positiivista muutosta. Kehityksen odotetaan jatkuvan noususuuntaisena koko taloussuunnitelmakauden. Kuntakohtaiset lopulliset yhteisöveron jakoosuudet verovuodelle 2026 vahvistuvat vuoden 2026 alussa, kun ne tammikuun verontilityksissä otetaan käyttöön. Kiinteistöverotuloissa ei ole odotettavissa edellisiin vuosiin nähden merkittäviä muutoksia.

Koko maassa verotulojen arvioidaan olevan yhteensä noin 14,8 mrd. euroa, josta kunnallisveron osuus noin 10,7 mrd. euroa (72 %), kuntien yhteisöveron 1,7 mrd. euroa (12 %) ja kiinteistöveron noin 2,4 mrd. euroa (16 %). Saarijärven verotulojen arvioidaan olevan yhteensä noin 20,5 milj. euroa, josta kunnallisveron osuus noin 15 milj. euroa (73 %), yhteisöveron 1,9 milj. euroa (10 %) ja kiinteistöveron noin 3,6 milj. euroa (17 %).

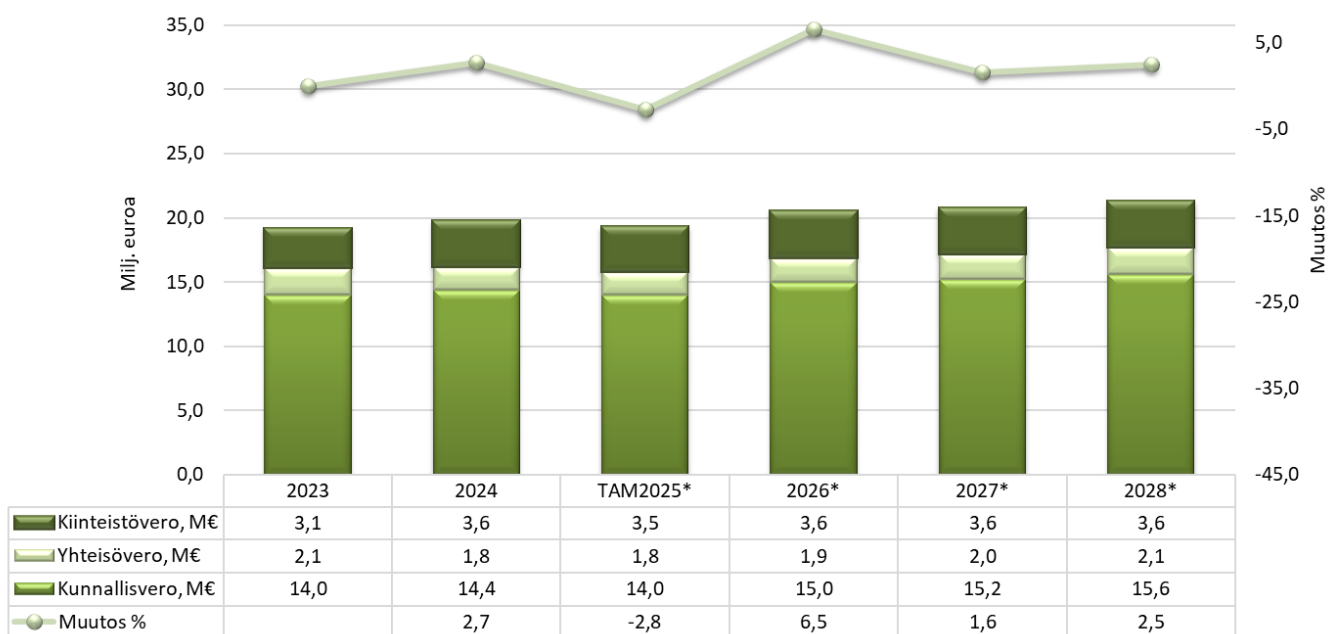
Kuntia, jotka korottavat veroprosenttiaan on yhteensä 38 kappaletta. Kunnista viisi on ilmoittanut laskevansa veroprosenttiaan. 14 kuntaa korottavat ensi vuodelle sekä kunnallisvero-, että kiinteistöveroprosentteja. Veroprosenttiaan korottavia kuntia on odotetusti edellisvuotta vähemmän ja muutos kertoo osaltaan siitä, että ratkaisuja kuntien sopeutuspaineluihin on etsitty muualta kuin veronkorotuksista. Korotusten taustalla vaikuttavat muun muassa kustannusten yleinen nousu, heikentyneet talousnäkymät sekä kuntien erilaistuminen muun muassa väestökehityksen vuoksi. Veroprosentin laskun taustalla on kunnissa yleisesti ollut imagosyyt, tahto säilyttää nykyiset asukkaat ja saada kuntaan uusia asukkaita. Tulevien vuosien kuntien menoihin ja edelleen tuleviin veroprosenttiratkaisuihin vaikuttavat mm. työllisyyden kustannusten kehitys, kevään 2025 palkkaratkaisujen taso sekä valtion onnistuminen kuntien normien keventämisessä. Myös muilla hallituksen kuntiin kohdistamilla uudistuksilla, erityisesti valtionosuus- ja kiinteistöverouudistuksella, on vaikutusta kuntien omiin päätöksiin verotuksen tasosta.

Talousarvion ja –suunnitelman verotuloennusteet perustuvat Kuntaliiton veroennusteeseen. Kunnallisvero on lievästi progressiivinen vero erilaisten verovähennysten vuoksi. Aivan pienimmistä tuloista ei makseta kunnallisveroa lainkaan. Kunnallisverokynnyksellä tarkoitetaan tulorajaa, jonka jälkeen kuntalainen ryhtyy maksamaan kunnassaan tuloveroa. Vuonna 2025 palkansaajan kunnallisverokynnys on ollut noin 18 600 euroa vuodessa ja eläkeläisten noin 14 000 euroa vuodessa.

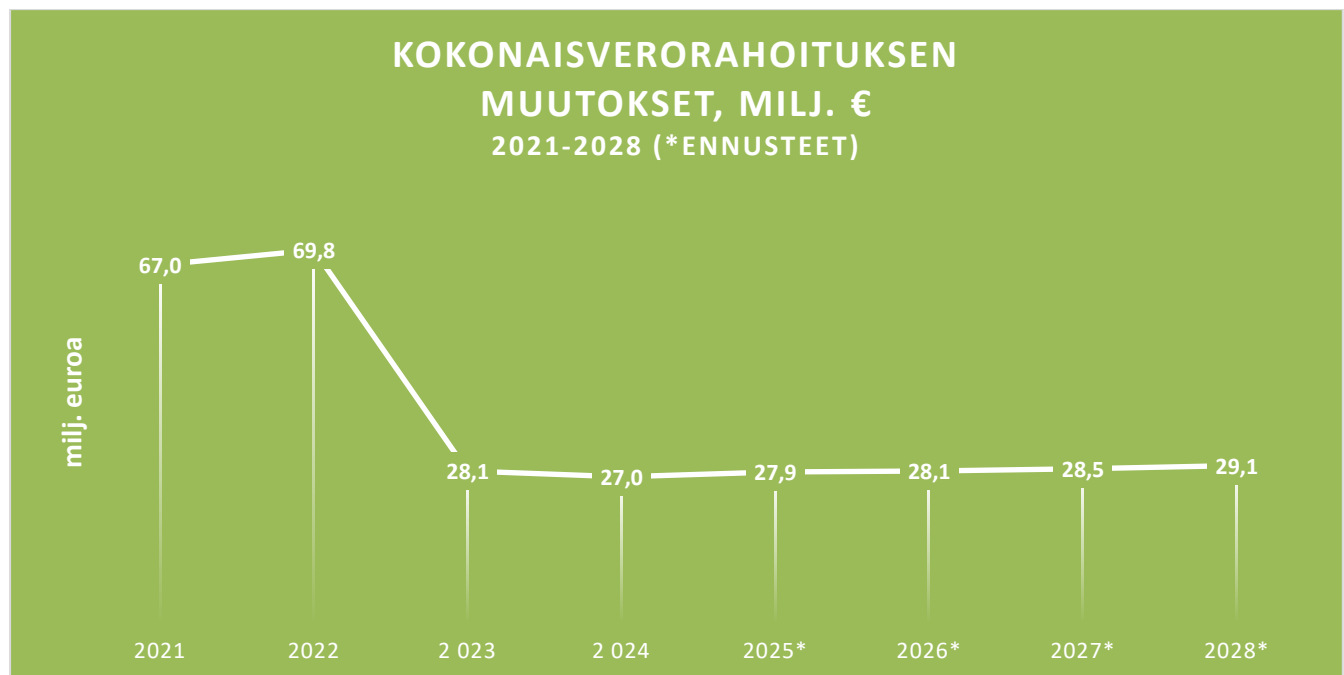
Seuraavissa taulukoissa on esitetty arvio vuoden 2026 verotuloista ja vertailua aikaisempiin vuosiin.

	1 000 €					
Verotulot (* ennuste)	TP2023	TP2024	TA2025*	TS2026*	TS2027*	TS2028*
Kunnallisvero	14 012	14 446	13 959	15 008	15 212	15 630
Yhteisövero	2 128	1 802	1 762	1 938	2 053	2 155
Kiinteistövero	3 147	3 555	3 530	3 563	3 563	3 563
Verotulot yhteensä	19 287	19 803	19 251	20 509	20 828	21 347
<i>Muutos%</i>		2,7	-2,8	6,5	1,6	2,5

Verotulojen kehitys

Kokonaisverorahoituksen (valtionosuudet ja verotulot) kehitystä vuosina 2021–2028 kuvaa alla oleva taulukko.

2.5. KUNTASTRATEGIA

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa kunnanvaltuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Alla Saarijärven kaupungin strategia vuosille 2023–2027.

Uudistuva ja elinvoimainen Saarijärvi - Palveluiden ja biotalouden kasvukeskus

Tunnettu laadukkaista kasvatusta-, koulutusta-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan

Haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki, joka on viihtyisä ja elinvoimainen.

Kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta.

Arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskehittymä.

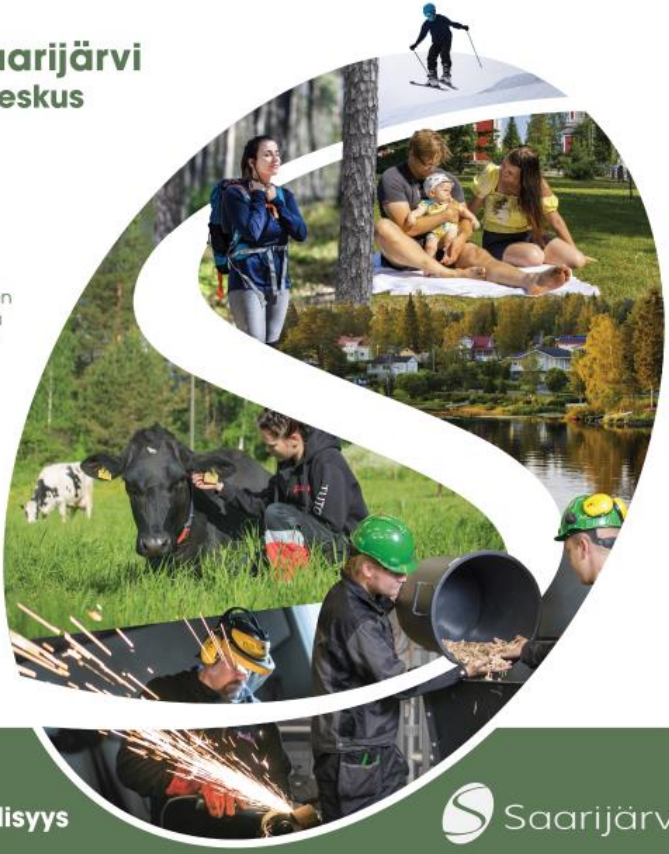
Aktiivinen työllisyystoimija, joka tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.

Kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus.

Kaupungissa on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori

Avoimuus · Oikeudenmukaisuus · Yhteisöllisyys

Strategian visio

- ❖ Uudistuva ja elinvoimainen Saarijärvi – Palveluiden ja biotalouden kasvukeskus

Strategian arvot

- ❖ Avoimuus
- ❖ Oikeudenmukaisuus
- ❖ Yhteisöllisyys

Strategisista arvoista *avoimuus* viittaa muun muassa toiminnan läpinäkyvyyteen ja avoimuuteen erilaisille ajatuksille. *Oikeudenmukaisuus* pitää sisällään rehellisyyden, laillisuuden ja yhdenvertaisuuden. *Yhteisöllisyys* viittaa hyvään Saarijärven henkeen, yhdessä tekemiseen ja toisista välittämiseen.

Strategiset painopistealueet

- ❖ Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatusta-, koulutusta-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan
- ❖ Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.
- ❖ Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta
- ❖ Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskehittymä
- ❖ Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta
- ❖ Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus
- ❖ Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori

2.7. KAUPUNKIKONSERNIN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Kaupunginhallituksen antamien vuoden 2026 talousarvion suunnitteluohjeiden mukaan vastuuryhmät määrittelevät konkreettiset vuoden 2026 tavoitteet, niiden toteuttamiseen tarvittavat toimenpiteet ja vastuuhenkilöt. Tavoitteiden asettamisessa lähtökohtana ovat valtuuston strategian mukaiset strategiset painopistealueet kaudelle 2023–2027.

Toimialojen ja konserniyhtiöiden tulee toiminnassaan toteuttaa kaupunginvaltuuston vahvistamaa strategiaa ja em. painopistealueiden perusteella asettamiaan strategisia tavoitteita. Toimintaa ohjaavat myös valtuuston 9.12.2024 asettamat yhteisökohtaiset omistajapolitiittiset linjaukset ja niissä määritetyt strategiset ja taloudelliset tavoitteet. Konserniyhtiöiden hallitusten tulee muiden lakisääteisten ja konserniohjeissa määriteltyjen tehtäviensä lisäksi valvoa, että konserniyhtiöt noudattavat kaupungin strategiaa ja toimivat siinä asetettujen visioiden ja arvojen mukaisesti.

KONSERNIN TUNNUSLUKUTAVOITTEET

Strategisten tavoitteiden ohella konserniyhtiöiden taloudelle on niiden tavoitekortissa asetettu tunnuslukutavoitteet, joilla varmistetaan konsernin talouden tasapaino. Koko konsernille on talousarvion taloudellisina tavoitteina asetettu alla olevat tunnuslukutavoitteet.

Tilinpäätöksessä 2024 kaupungin tunnusluvut eivät täyttäneet kuntalain 118 §:n mukaisia voimassa olevia arviointikriteerejä. Korollisten lainojen määrä asukasta kohden ja suhteellinen velkaantuneisuus olivat edelleen selkeästi Manner-Suomen ja koko maan vertailulukuja alhaisemmat. Toimintatuottojen ja toimintamenojen suhde oli tilinpäätöksessä 2024 selvästi Manner-Suomen keskiarvoa pienempi, kun taas vuosikate poistoista pysytteli lähellä kuntien keskiarvoa.

KOKO KONSERNIN TAVOITTEET	TP 2022	TP2023 *)	TP2024	TA2025	TA 2026	vrt. TP2024 Manner- Suomi
Toimintatulot toimintamenoista %	47,7	38,5	38,7	50	50	57,2
Vuosikate poistoista %	106	114	122	100	100	127,0
Omavaraisuusaste %	43,7	67	71,2	> 40,0	> 40,0	47,2
Suhteellinen velkaantuneisuus %	43,1	48	42,4	alittaa koko maan vertailuluvun	alittaa koko maan vertailuluvun	138,3
Korolliset lainat/asukas €	4 442 (lainat ja vuokravastuut 9 272)	1 644 (lainat ja vuokravastuut 6 169)	1 397 (lainat ja vuokravastuut 5 261)	max. koko maan keskiarvon tasolla	max. koko maan keskiarvon tasolla	7 263 (lainat ja vuokravastuut 8 558)

*) 1.1.2023 sotepalveluiden siirtyminen kunnilta hyvinvointialuiden vastuulle

2.7.1. TALOUDEN JA TOIMINNAN VASTUUT JA RISKIT

Kaupunginvaltuusto on vahvistanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunkin toimialan, vastuuryhmän ja konsernin tytäryhtiön tulee laatia vuosittain sisäisen valvonnan suunnitelma, jossa se määrittelee sisäisen valvonnan kohteet, keinot ja aikataulun ja jonka perusteella se raportoi toteutuneesta valvonnasta ja havaituista riskeistä. Tällä toimintamallilla pyritään varmistamaan, että asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan ja että vahvistettua strategiaa noudatetaan tasapainoisessa taloudessa.

Taloussuunnitelman toteutumiseen liittyviä riskejä

Talousarviovuoden 2025 elokuussa muutetun talousarvion tulostavoitteena on 255 000 euroa ylijäämäinen tilikauden tulos. Tuloksesta on tavoitteena tehdä arviolta noin 110 000 euron investointivarauskirjaus liittyen jätevedenpuhdistamon investointihankkeen rahoitusvarautumiseen. Varauksen jälkeen tilikauden ylijäämätavoite on arviolta noin 145 000 euroa. Lokakuuhun saakka kertyneiden kumulatiivisten kunnallis- ja yhteisöverototeumien ja muiden toimintatuottojen perusteella talousarvion mukainen tavoite on mahdollista saavuttaa.

Soteuudistukseen ja hyvinvointialueiden aloittamiseen liittyen jäsenkuntien tuli kattaa Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin kertyneet alijäämät vuoden 2022 loppuun mennessä. Tilinpäätöksessä 2022 jäsenkunnat joutuivat kuitenkin huomioimaan, että Keski-Suomen hyvinvointialue ilmoitti korjaavansa yksipuolisesti sairaanhoitopiiriin tilinpäätöstä siten, että se peruu sairaanhoitopiiriin kirjanpitoon tehdyn peruspääoman alentamiskirjauksen, jolla oli määrä alentaa peruspääomaa 24 milj. euroa osana alijäämän kattamissuunnitelmaa.

17 jäsenkuntaa teki hallinto-oikeuteen valituksen asiasta, ja vuoden 2022 tilinpäätöksiin tehtiin kunnille lähetettyä lisälaskua vastaavat varaukset, Saarijärvellä noin 873 000 euroa. Vuoden 2025 kuluessa Hämeenlinnan hallinto-oikeus on antanut asiassa päätökset, joilla se on kumonnut Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin päätöksen peruspääoman alentamisesta ja hylännyt jäsenkuntien valituksen koskien Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöstä jättää panematta täytäntöön sairaanhoitopiiriin päätös peruspääoman alentamisesta. Saarijärven kaupunki on yhdessä muiden sairaanhoitopiiriin jäsenkuntien kanssa syksyllä 2025 hakeneet valituslupaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Mikäli valituslupaa ei myönnetä tai hallinto-oikeus hylkää kuntien valituksen, tulee kuntien maksaa yhteensä 24 miljoonan euron lisälasku. Tulosvaikutuksia ei aiemmin tehdyn varauksen myötä kohdistu vuoteen 2025 tai 2026. Toisaalta, jos kuntien valitus menestyy, ja peruspääoman alentaminen osana alijäämien kattamista jäisi voimaan, tulisi tehty varaus purettavaksi päätösvuonna.

Sote-uudistuksen jälkeisen kuntien rahoitustilanteen heikentyminen ja toisaalta kasvaneet leasingvastuut ovat olleet tiedossa pidempään, jonka takia aiempina vuosina talouden puskuria on pyritty keräämään ja talousohjauksessa toteuttamaan tiukkaa talouslinjaa. Tasapainottamista on näin pyritty toteuttamaan etupainotteisesti. Rahoituksen muutosten myötä vuonna kaupunginvaltuuston päättämän talouden tasapainon säilyttämishojelman edellyttämiä erillisselvityksiä on tehty vuosien 2024 ja 2025 kuluessa, ja selvitysten mukaiset mahdolliset euromääräiset vaikutukset on otettu huomioon talousarviovalmisteluissa vuodesta 2025 alkaen. Lisäksi talousarviossa on huomioitu kevään 2025 kehyskeskusteluihin perustuvia toiminnan muutosten ja tehtävälisäysten aiheuttamia tarpeita kehyslisäyksille ja toisaalta poistuvien tai muuttuvien toimintojen perusteella tehtäviä kuluvähennyksiä.

Toimialojen budjetit eivät mahdollista yllättäviä tai budjettiin suunnittelelmattomia kulueriä ilman vastaavia kulusäästöjä tai tulolisäyksiä. Yleisesti kasvaneet toimintakustannukset ja kunta-alan uudet palkkaratkaisut luovat merkittävän riskin myös vuoden 2026 talouskehitykselle. Lisäksi osaan vastuualueita, erityisesti vapaan sivistystoimen vastuualueisiin, kohdistuu riski toimintatuottojen tavoitetta pienemmille toteumille. Vapaa-aikapalveluiden syksyllä 2025 esittämä vuoden 2025 lisätalousarvio noin 190 000 euroa tuo merkittävän haasteen vapaa-aikapalveluiden rahoituksen riittävyydelle myös vuonna 2026. Vapaa-aikapalveluiden toimintakatetavoitteessa on huomioitu kustannusten kasvu ja toiminnan tuottotavoitteiden aleneminen. Tästä huolimatta riskinä on, että vapaa-

aikapalveluiden nykyisen palvelutason mukaisia kustannuksia ei asetetussa kehyksessä saada katettua. Tämän takia erityisesti vapaa-aikapalveluiden toimintaan kohdistuu tarve suunnitella kustannuksia tasaavia sopeuttamistoimenpiteitä ja toiminnan tuottoja lisääviä palvelumaksutarkistuksia ja palvelujen markkinoinnin tehostamista.

Työllisyyden kustannusten riskinä on Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen palveluihin, ja erityisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti jaettaviin kustannuksiin varatun rahoituksen riittävyys. Lisäksi heikon työllisyystilanteen myötä työttömyystukien kuntaosuusvarauksen riittävyys on koko kaupungin taloudessa iso riskitekijä, erityisesti kun vuoden 2025 kuluessa on todettu, että kuntien vuosittaiset työttömyysturvakustannukset ovat nousseet keskimäärin ennakoitua enemmän. Kehitys johtuu osaltaan heikosta työllisyystilanteesta, mutta näyttää myös siltä, että nykyinen rahoitusmalli siirtää kunnille aiempaa suuremman osuuden työttömyysturvan kustannuksista. Työllisyyden vastuualueelle on lisätty määrärahoja, mm. työllistämisen kuntalisiin, joiden tarkoituksena on osaltaan työllisyyden edistämisen lisäksi tasata ja pienentää työttömyyden kustannustasoa.

Kaupungin palvelutaso säilyy talousarviovuonna 2026 edelleen hyvällä tasolla. Keinoja kustannusten kasvun hillitsemiseksi ja talousarviossa määritellyssä kustannustasossa pysymiseksi on vuoden 2026 aikana kuitenkin välttämätöntä etsiä.

Kaupungin kokonaistalouden isona riskinä ovat rahoitusriskit, jotka heijastuvat erityisesti koulu- ja kulttuurikeskuksen leasingrahoituksen kokonaisuuteen lainakannan ollessa toistaiseksi merkittävän pieni. Riskien hallitsemiseksi leasingsopimusten korkosidonnaisuudet ja hinnoittelukatkot neuvoteltiin Kuntarahoituksen kanssa uudelleen samalla, kun sopimusten leasingmarginaalit tarkistettiin ja päivitettiin. Selvityksessä on myös rakentamisen leasingvastuuseen sidottava korkosuojaus, jolla pyritään maksutason ennakoitavuuden edistämiseen.

Takausvastuissa suurin riski kohdistuu kaupungin takaamaan asumisoikeusyhdistyksen pitkäaikaiseen lainaan, jonka asumisoikeusyhdistys on nostanut asumisoikeusasuntoja sisältävän kerrostalon rakentamiseen. Takausvastuita on jäljellä vajaat 2 milj. euroa. Asumisoikeusyhdistyksen ja kaupungin keskinäisessä yhteistyössä on pyritty löytämään ratkaisuja yhdistyksen talouden tasapainon saavuttamiseksi ja siten kaupungin takausvastuun realisointiriskin pienentämiseksi. Talousarvion laadinnan hetkellä ei ole tiedossa, että kaupungin tulisi takaajana vastata tulevan talousarviovuoden aikana lainanlyhennyksistä ja rahoituskustannuksista. Riski takausvastuiden realisoinnille on kuitenkin tunnistettu. Riskin pienentämiseksi yhdistys tulee esittämään takaajalle lainan maksujärjestelymuutoksia siten, että yhdistyksen lainanhoitokyky säilyy.

Tulevien vuosien investointiohjelman suurin yksittäinen hanke on vesi- ja viemärlaitoksen jätevedenpuhdistamohanke, jonka rakentamisvaihe on tarkoitus toteuttaa perustettavan tytäryhtiön lukuun. Näin suora rahoitusriski poistuu peruskaupungilta, mutta aiheuttaa merkittävän rahoitusriskin konsernitasolla. Investoinnin rahoitukseen pyritään varautumaan jo etukäteen vuosittaisilla taksakorotuksilla ja niitä vastaan tehdyillä investointivarauksilla. Rahoituksen etupainotteisella keräämisellä pyritään minimoimaan ulkoisen rahoituksen tarve ja siten pitämään korkokustannukset ja mittavien taksakorotusten myöhempi tarve hallinnassa. Investointivaraus voidaan tehdä kaupungin ylijäämäisestä tuloksesta. Mikäli kaupungin muun toiminnan taloutta ei saada pidettyä tavoitellulla tasolla, riskinä on, että vesi- ja viemärlaitoksen taksakorotuksia vastaavaa investointivarausta ei tilin päätöksessä ole kirjanpidollisesti mahdollista tehdä.

Kaupungin asuntokantaan kohdistuva korjaustarve ja vuokra-asuntokäytössä olevien asuntojen pitäminen vuokralaisille vetovoimaisina edellyttävät vuosittaisia investointeja. Kaupungin vuokra-asuntostrategiaa on päivitetty vuoden 2025 kuluessa ja kaupunginvaltuusto käsittelee uuden strategian hyväksymisen joulukuussa 2025. Vuokra-asuntostrategiassa on määriteltä vuokra-asuntokannan ylläpitoa ja kehittämistä sekä sen osittaista realisointia koskevat toimenpiteet. Vuokra-asuntostrategian päivityksen yhteydessä on kaikkien vuokratalojen PTS-suunnitelmat päivitetty. Näiden suunnitelmien perusteella omistettuihin asuinrakennuksiin kohdistuu yhteensä noin 13,6 milj. euron korjaustarve. Taloussuunnitelmassa on arvioitu kaupungin omistamiin vuokrataloihin kohdistuvan välttä-

mättömän investointitarpeen olevan vuonna 2026 noin 270 000 euroa. Asuntotoimelle on budjetoitu vuokra-asuntostrategian mukaisesti vuosittaisia realisointituottoja. Tuotto-odotuksia on jouduttu markkinatilanteen vuoksi pienentämään ja tuottojen toteutuminen edellyttää onnistumista realisointikohteiden valinnassa ja myös itse myyntitapahtumassa.

Kuntien laaja-alainen rahoitusjärjestelmän uudistus, joka astuisi voimaan 1.1.2027, on kunnille merkittävä muutos. Uudistuksen tavoitteena on, että erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa turvataan. Uudistuksessa on tarkoitus säilyttää valtionosuuksien yleiskatteisuus ja kuntien rahoitusta vahvistettaessa painotettaisiin yleiskatteellisia valtionosuuksia valtionavustusten sijaan. Kuntien toiminnasta valtaosa rahoitetaan kuntien omilla vero- ja toimintatuotoilla, joten uuden rahoitusjärjestelmän tulisi olla ennustettava ja vakaa, ja perustua kuntien vastuulle sote-uudistuksen jälkeen jääneisiin lakisääteisiin tehtäviin. Rahoitusjärjestelmän uudistukseen liittyy mahdollisuuksien lisäksi myös riskejä, kun hallitusohjelman kirjausten mukaan paitsi huomioitaisiin muun muassa muuttotappiokuntien tarpeet, myös kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Talouden vastuut ja niiden muutokset taloussuunnitelmakaudella

Kaupungin merkittävimmät, muut kuin taselainoihin kohdistuvat vastuut ilmenevät alla olevasta taulukosta. Kaupungin omassa toiminnassa suurin taloudellinen hanke on koulu- ja kulttuurikeskus, jonka puitesopimuksen kokonaisarvo oli 36 milj. euroa. Lisäksi rakennukseen kohdistuu irtaimistohankintojen leasingrahoituksen puitesopimus, kokonaisarvoltaan 2,2 miljoonaa.

Muita kaupungin merkittäviä vastuita ovat takaukset konserniyhtiöiden ja konserniin kuulumattomien yhtiöiden puolesta sekä leasingvastuut ja vuokravastuut määräaikaista tilaelementtien vuokrasopimuksista. Konserniyhtiöiden ottamia ja konserniin kuulumattomia takauslainoja on maksettu maksuohjelmien mukaisesti.

Merkittävimmät takauksiin ja leasing- ja vuokrasopimuksiin perustuvat vastuut raportointivuoden lopussa:

MERKITTÄVIMMÄT VASTUUT	€ TP 2024 (31.12.2024)	€ TA2025 ennuste (31.12.2025)	€ TA2026 ennuste (31.12.2026)
Takaukset konserniyhtiöiden puolesta	6 580 827		
<i>Joista suurimmat</i>			
SSYP Kiinteistöt Oy	4 061 928	3 503 212	2 944 496
Saarijärven Virastotalo Oy	168 899	105 937	52 975
Kiinteistö Oy Saarijärven Museotalo	1 050 000	975 000	900 000
Saarijärven Kaukolämpö Oy	1 300 000	0	0
Takaukset muiden kuin konserniyhtiöiden puolesta	2 032 504		
<i>Joista suurimmat</i>			
Saarijärven Seudun Asumisoikeusyhdistys	2 012 504	1 955 004	1 897 504
Vesiosuuskunta HKM	20 000	20 000	0
Vuokravastuut määräaikaista vuokrasopimuksista (tilinpäätöksessä koko jäljellä olevan sopimusajan yhteenlasketut vastuut)			
Parmaco Oy (Lanneveden tilaelementti)	473 233	320 128	162 429
Leasingvuokravastuut (tilinpäätöksessä koko jäljellä olevan sopimusajan yhteenlasketut vastuut)			
Pylkönmäen tilaelementtikoulu (Kuntarahoitus Oyj)	377 522	276 470	175 936
Koulu- ja kulttuurikeskus Sales Leaseback (Kuntarahoitus Oyj)	3 903 458	3 492 567	3 081 677
Koulu- ja kulttuurikeskus I vaihe, rakentamisen leasing (Kuntarahoitus Oyj)	11 369 642	10 716 109	10 066 648
Koulu- ja kulttuurikeskus II vaihe, rakentamisen leasing (Kuntarahoitus Oyj)	12 764 009	12 030 045	11 300 951
Koulu- ja kulttuurikeskus III vaihe, rakentamisen leasing (Kuntarahoitus Oyj)	1 758 044	1 656 909	1 556 489
Koulu- ja kulttuurikeskus, irtaimistoleasing (Kuntarahoitus Oyj)	830 890	371 689	151 438

2.7.2. OLENNAISET ORGANISAATIO- JA TOIMINNAN MUUTOKSET

Muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Talouden suunnitteluun ja toteumiin vaikuttaa suurelta osalta kasvava kulutaso. Toimialoilla pyritään jatkuvasti tehokkaasti hyödyntämään muun muassa eläköitymisiin liittyviä henkilöstömuutospotentiaaleja. Eläköitymisten myötä mahdolliset toiminnalliset muutokset ovat realisoitumassa suuremmassa määrin vasta tulevana vuosina. Kulueriä on kauttaaltaan pyritty vähentämään ja kulukasvua hillitsemään, ja samalla on myös kaupungin palvelutuotannon toimintatapoja päivitetty.

Kaupunkistrategiassa vuosille 2023–2027 ja sen toimenpideohjelmassa on huomioitu muuttuva toimintaympäristö ja siitä aiheutuvat toiminnalliset muutokset ja niiden rahoitukselliset vaikutukset. Strategiassa linjataan muun muassa millaisin arvoin ja keinoin kaupunki turvaa puitteet hyvään elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen ja mitkä strategiset painopistealueet ja tavoitteet ohjaavat myös kaupungin taloudellisten resurssien käyttöä. Kaupunkistrategia ohjaa taloussuunnitelmakauden toiminnallisten tavoitteiden asetantaa ja rahoituksen kohdentamista. Tavoitteiden ja rahoituksen ohjauksessa huomioidaan myös asukas- ja ikärakennkehityksen ennusteet. Talousarvioon on kohdennettu muun muassa rahoitus osallistavaan budjetointiin ja tehty rahoituslisäyksiä työllisyyttä edistävien toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Talouden tasapainon säilyttämisen tavoitteeseen perustuen kaupungin investointiohjelmaa on viimeisinä vuosina toteutettu maltillisella tasolla. Investointiohjelman matalahko taso on vaikuttanut erityisesti teknisessä toimessa katujen ja kevyen liikenteen väylien ja asuntopalveluissa asuinrakennusten korjausvelan kattamisen pitkittymiseen. Edelleen vuoden 2026 nettoinvestointitaso pidetään maltillisena lisävelkaantumisen estämiseksi, noin 3,0 miljoonassa eurossa. Kun jätetään huomioimatta perustettavaan yhtiöön siirtymässä olevan jätevedenpuhdistamon investointiosuus, ovat vuoden 2026 nettoinvestoinnit noin 2,7 milj. euroa. Suhteellisen pienestä investointiohjelmasta huolimatta talousarviovuoteen mahtuu myös varauksia kaupungin kehittämishankkeisiin. Vuonna 2026 aloitetaan muun muassa urheilukentän huoltorakennuksen rakentaminen ja toteutetaan vapaa-aikapalveluiden eri kohteisiin parannuksia ja kunnostuksia. Kusiaismäen huoltorakennuksen rakentaminen on ajoitettu taloussuunnitelmavuosille 2027–2028. Vuonna 2026 toteutetaan muun muassa leikki- ja leikkipaikkaohjelmaan ja ydinkeskustan viheralueiden viihtyvyyden parantamiseen liittyviä investointeja ja parannetaan Sivulan päiväkodin pihaturvallisuutta ja rakennetaan päiväkodin jäähdytysjärjestelmä. Taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 investointiohjelmat ovat aikaisempia vuosia selvästi suuremmat, vuonna 2027 nettoinvestoinnit ovat noin 6,0 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 noin 6,7 miljoonaa euroa. Kasvu johtuu uuden jätevedenpuhdistamon investointihankkeesta, joka ennen jätevedenpuhdistamon lopullista yhtiöittämispäätöstä on mukana kaupungin investointiohjelmassa.

Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksen palveluverkon osalta on suunniteltu toimenpiteitä ja toiminnan sopeuttamista väheneviin lapsimääriin hallitusti koko taloussuunnitelmakauden ajan. Sivistystoimen suurimmat toiminnan muutokset kohdistuvat oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistukseen sekä perusopetuksen kolmen vuosiviikkotunnin lisäykseen. Sivistystoimen talousarviossa on huomioitu näiden uusien tehtävien resurssitarve ja kustannusten kasvu. 1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen uudistuksen myötä opetuksen järjestäjän tehtävänä on varmistaa oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa sekä järjestettävä ryhmäkohtaisia tukimuotoja osana koulujen perustoimintaa. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja annetaan suunnitelmallisesti oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä. Perusopetuslain 20 b § (30.12.2024/1090) mukaan opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia koulun oppilasta kohden viikossa ryhmäkohtaisten tukimuotojen järjestämiseen. Vaikka oppilasmäärät ovat laskussa, opetusryhmien määrä ei vuonna 2026 todennäköisesti perusopetuksessa laske, koska uuden tuen lainsäädännön mukaan yleisopetuksen ryhmässä saa olla enimmillään viisi tukea tarvitsevaa oppilasta.

Sote-uudistuksen yhteydessä säädettiin kuntien omistamien sote-toimitilojen käytön osalta siten, että kiinteistöjen omistus säilyi edelleen kunnilla, mutta ne velvoitettiin vuokraamaan tilat hyvinvointialueille vuoden 2025

loppuun. Toimitilojen vuokrauksen jatkaminen hyvinvointialueille ajanjakson jälkeen edellyttää toiminnan yhtiöittämistä. Velvoite perustuu kuntalain (410/2015) 126 §:ään, jonka mukaan kunnan harjoittaessa tehtäviään kilpailutilanteessa markkinoilla toimintamuodon on oltava osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö. Saarijärven kaupunki on valmistellut neljän sote-rakennuskohteen siirtämistä apporttikaupalla olemassa oleviin kahteen tytäryhtiöön siten, että vapaarahoitteiset rakennuskohteet siirretään SSYP Kiinteistöt Oy:lle ja ara-rakennuskohteet Saarijärven Kotikonnut ki Oy:lle. Rakennukset siirtyvät yhtiöihin 1.1.2026 alkaen, jolloin myös rakennusten vuokratuotot ja kustannusvastuu siirtyvät yhtiöihin. Muutos on huomioitu vuoden 2026 talousarviossa vähentyvinä kiinteistökustannuksina ja vuokratuottoina, lisääntyvinä kiinteistöveroina, maanvuokratuottoina ja tukipalveluiden myyntituottoina sekä kertaluonteisena siirtohintojen perusteella muodostuvana myyntivoittona. Kaupungin omistukseen jäävien soterakennusten osalta erityisesti Saarijärven terveyskeskuksen tilojen mahdollisiin käyttömuutoksiin tai mahdollisiin isompiin korjaustarpeisiin tulee voida varautua jo etupainotteisesti siten, etteivät muutoksista aiheutuvat merkittävät taloudelliset vaikutukset kohdistu yhteen talousarviovuoteen.

Vuonna 2025 päivitettyjen vuokra-asuntojen pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmien ja vuokra-asuntostrategian myötä vuonna 2026 jatketaan asuntopalveluiden yhtiöittämisselvitystä. Selvityksen tavoitteena on löytää uusi vuokra-asuntotoiminnan organisointimalli siten, että se kattaa sekä vapaarahoitteisten että ara-rahoitteisten asuntokohteiden hallinnoinnin. Tavoiteaikataulu uuden organisaatiomallin mukaiseen toimintaan on 1.1.2027. Yhtiöittämistoimenpiteet edistyvät vuoden 2026 kuluessa myös vesi- ja viemärilaitoksen osalta. Kaupunginvaltuusto teki 25.8.2025 uuden jätevedenpuhdistamon 10,9 milj. euron investointipäätöksen. Samalla valtuusto päätti, että vesi- ja viemärilaitoksen yhtiöittämisen selvitystä jatketaan siten, että yhtiön perustaminen tuodaan päätettäväksi vuoden 2026 aikana. Meneillään on myös muun vesi- ja viemärilaitoksen omaisuuden arvonnäytäminen ja omaisuuden hallintasuunnitelman laadinta yhtiöittämistä varten. Talousarvion valmisteluhetken tilannetiedon mukaisesti kaupungin vesi- ja viemärilaitos yhtiöitettäisiin vuoden 2026 aikana ja uusi yhtiö toimisi vuoden 2027 alusta alkaen.

Saarijärvi toimii isäntäkuntana maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella tuottaen palveluita myös Äänekosken, Konneveden ja Kannonkosken kunnalle. Vuoden 2025 kuluessa on käyty neuvotteluja liittymisestä toiseen yhteistoiminta-alueeseen. Saarijärven kaupunki on päättänyt irtisanoa Ruokaviraston kanssa tehdyn maksajavirastotosopimuksen ja nykyisen yhteistoimintasopimuksen sekä maaseutuhallinnon ostopalvelusopimuksen päättymään 31.12.2026 ja aloittaa sopimusneuvottelut Pihtiputaan kunnan kanssa maaseutupalveluiden järjestämisestä siten, että Saarijärvi liittyisi Pihtiputaan yhteistoiminta-alueeseen 1.1.2027 lukien. Solmittavasta yhteistoimintasopimuksesta päätetään kevään 2026 aikana.

Rahoituksellisesti taloussuunnitelmakauden merkittävin muutos tulee olemaan valtionosuusjärjestelmän uudistus 1.1.2027 alkaen. Vaikutukset Saarijärven kaupungin rahoitustilanteeseen ja siten talouden tasapainon säilyttämiseen voidaan arvioida, kun kunnille ensimmäisen kerran esitetään kuntakohtaisia valtionosuuden jakoarvioita loppuvuoden 2025 kuluessa.

Kaupunkikonsernin toimintaan vaikuttava työn alla oleva muutos on hankintalain uudistus. Hallitus valmistelee parhaillaan hankintalakiin muutosta, joka rajoittaisi kuntien mahdollisuutta ostaa palveluita osaomistamiltaan in house-yhtiöiltä, jos kunnan omistusosuus on alle 10 prosenttia. Julkisuudessa on mainittu, että ainakin jätehuollon ja jäteveden toiminta suljettaisiin 10 prosentin sääntelyn piiristä ulos. Koko maan tasolla on arvioitu, että mikäli hankintalain uudistukseen liittyvä kuntien in house -yhtiöitä koskeva muutos tulee voimaan hallitusohjelmakirjauksen mukaisena, kunnille koituu uudistuksesta noin 600 miljoonan euron lisäkustannukset. Pienet kunnat arvioivat lakiuudistuksen muutuskustannuksiksi keskimäärin 473 euroa/asukas, ja keskisuuret kunnat keskimäärin 41 €/asukas. Pienempien kuntien keskeisenä haasteena on palvelujen jatkuvuuden turvaaminen ja uusien tuotantotapojen ratkominen in house-yhteistyön mahdollisen päättymisen jälkeen. Saarijärven kaupunkikonsernissa lakimuutos toteutuessaan vaikuttaisi esimerkiksi ravitsemuspalveluyhtiön ja verkkopalveluyhtiön toimintaan ja niiden mahdolliseen uudelleenorganisointitarpeeseen. Lisäksi vaikutuksia kohdistuisi esimerkiksi kaupungin ICT-hankintojen toteuttamiseen. Hankintalasta annettiin lausuntokierroksella peräti 630 lausuntoa ja selkeä enemmistö lausunnon antaneista esitti kovaakin kritiikkiä hankintalakiehdotuksesta. Hallituksen esitys hankintalain uudistamiseksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2025.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

Kaupunginhallitus antoi talousarvion valmistelua koskevat ohjeet 18.8.2025. Valmistelun yhtenä keskeisenä lähtökohtana on ollut talouden tasapainon vaatimus. Toiminnallisten tavoitteiden asettamista ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä valtuustostrategia ja sen toimeenpano-ohjelma. Suunnitteluohjeet ja niiden sisältämät tavoitteet pohjautuvat tähän strategiaan ja sen mukaiseen tavoiteasetteluun.

Talousarvio on sitova talousarvion nettosumman osalta kappaleessa 7 todetuin tavoin ja talousarviokirjan tavoitekortteissa kuvataan valtuustotason sitovat tavoitteet. Budjetin vahvistamisen jälkeen toimialat ja niiden sisällä vasauryhmät ja –alueet laativat omat käyttösuunnitelmansa.

3.1. TOIMIALOJEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TULOSSOPIMUKSET

3.1.1. KAUPUNGINVALTUUSTON STRATEGIAN TOIMENPIDEOHJELMA

Valtuustostrategian toimenpideohjelma on esitetty alla:

Vaikuttaa HYTE-kertoimeen = ★

Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ
Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Palvelut pidetään talouden kestäväällä tasolla, joka vastaa asukasmäärää ja palvelutarvetta	Palveluiden kustannukset € / asukas	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Toimialajohtajat
	Digitalisaation hyödyntäminen, uusien palveluiden kehittäminen	Digitaalisten palvelujen määrän kasvu	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Toimialajohtajat
	Omistajapoliittisten linjausten määrittäminen	Päätös omistajapoliittisista linjauksista	2023-2024	Konsernijohto	Kaupunginjohtaja
	★ Yhteistyön kehittäminen ympäröivän yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa (mm. kaupungin ja yhdistysten yhteistyön kehittäminen)	Yhteistyösopimusten määrä ja niiden vaikuttavuus, Järjestettyjen asiakasraatien/-foorumien määrä	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Hyvinvointikoordinaattori
	★ Osallisuusohjelman laatiminen	Valmistunut ohjelma	2023	Sivistyspalvelut	Hyvinvointikoordinaattori
	Palvelutuotannossa huomioidaan kestävä kehitys ja elinympäristön säilyminen	Ilmasto-ohjelman laadinta	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Ympäristösihteeri
	Uudet energiapoliittiset ratkaisut edistävät kaupungin vihreää siirtymää ja vahvistavat kaupungin taloutta	Tehdyt päätökset	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Kaupunginjohtaja
	Etsitään uusia tapoja palveluiden kehittämiseen ja tuottamiseen hankerahoituksen keinoin	Myönnetty hankerahoitukset	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Hankekoordinaattori

Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHÖ
Laadukkaat liikunta- ja kulttuuri-palvelut	★ Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien ylläpitäminen yhteistyössä seurojen ja yhdistysten kanssa.	Harrastusmahdollisuuksien lukumäärä. Seuraparlamentin kokoukset vähintään kolme kertaa vuodessa, Kansalaisopiston kurssien määrä	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Vapaa-aika-päällikkö Opiston rehtori
	Nuorten liikuntapalveluiden säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla ja nuorten liikkumisen edistämistyö	Lasten ja nuorten liikuntavuorojen osuus liikuntavuoroista, Nuorten liikkumisen edistämisen toimenpideohjelma, Mieli-pidekysely	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Vapaa-aika-päällikkö Opiston rehtori
	Osallistetaan nuoret tapahtumien järjestämiseen osallistavan budjetoinnin kautta	Vähintään kaksi tapahtumaa vuosittain	2023 - 2027	Nuorisotoimi ja Nuorisovaltuusto	Vapaa-aika-päällikkö Opiston rehtori
Laadukkaat liikunta- ja kulttuuri-palvelut	Laadukkaat, tasavertaiset ja saavutettavat kirjastopalvelut, osaava henkilökunta	Asiakastytytyväisyyskyselyt, Kävijämäärät (pk ja auto)	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Kirjastotoimenjohtaja
	Laadukkaat ja uudistuvat museopalvelut (yleisö- ja kokoelmatyö, tietopalvelu). Kulttuuriperintötyön tunnetuksi tekeminen ja arvostuksen lisääminen.	Kuntalaiskysely (näyttely- ja tapahtumatoiveet). Tapahtumamäärät. Asiakastytytyväisyysmittaukset, Kulttuuriperintötyön uudet mittarit, Kävijämäärät	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Museotoimenjohtaja
Laadukkaat kasvatus- ja koulutus-palvelut	Työelämälähtöisten opiskelumahdollisuuksien kehittäminen	Yrittäjyyskasvatus osaksi opintoja	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
	Henkilöstö on pedagogisesti ja ammatillisesti kelpoista	Kelpoisuuden osoittava tutkinto %-osuus henkilöstöstä	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
	Perusopetuksen resurssointi taloudellisesti kestäväällä tasolla	Tuntia/oppilas €/oppilas	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
	Lukion ja yläkoulun kurssitarjonta on monipuolista	Kysely nuorille, Kurssiyhteistyö yli kuntarajojen	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Lukion ja yhtenäiskoulun rehtorit
	★ Toimintamallien luominen opiskeluhoollon yhdyspintatyöskentelyssä hyvinvointialueen kanssa	Valmis toimintamalli / prosessikuvaukset	2023 - 2027	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
	Opistojen resurssointi taloudellisesti kestäväällä tasolla	Toteutuneet opetustuntimäärät, Tuntia/oppilas, €/oppilas	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Opiston rehtori
	Opistojen kurssitarjonta on monipuolista	Toteutuneet kurssit määrä/tunnit (KO), Todistukset (VO), Kurssien määrä/tunnit kyläkunnilla (KO) / Toimintakunnissa järjestetyn opetuksen tuntimäärä (VO)	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi	Opiston rehtori
	Perusopetuksen tukeminen, lukutaidon edistäminen mm. vinkkausten ja tiedonhaunopetuksen avulla	Tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten määrä ja osallistujamäärä	2023 - 2024	Vapaa sivistystoimi	Kirjastotoimenjohtaja
	Uuden koulu- ja kulttuurikeskuksen käyttöönotto	Kaikkien kuntalaisten käytössä oleva koulu- ja kulttuurikeskus, Tapahtumien määrä	2023	Kaikki toimialat	Sivistysjohtaja Vapaa-aika-päällikkö
	Kokonaiskoulupäivä	Lasten ja nuorten kerhotoiminnan kehittäminen	2023 - 2024	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja

Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Positiivisen kuvan vahvistaminen ja asukasmarkkinointi	Nettomuutto	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Markkinointi-koordinaattori
	Ratkaisukeskeisen ilmapiirin vahvistaminen	Strategian arvojen mukainen toiminta, kyselytutkimus (kouluarvosana 4-10)	2023 - 2027	Kaikki toimialat	Johtoryhmä
	Houkuttelevien asuinmahdollisuuksien edistäminen: onnistunut kaavoitus.	Tonttien määrä (vapaa-aika, omakoti jne.), myönnettyjen lupien käsittelyaika	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaavoitusjohtaja
	Tonttimarkkinointi	Myydyt tontit kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Maankäyttö-päällikkö
	Vetovoimaiset ranta-alueet asumiselle	Myyntissä tai rakenteilla olevat rantatontit ja rakennuspaikat kpl	2023 - 2027	Kaavoitus- ja maankäyttö-	Kaavoitusjohtaja
	Selvitys perhepuistosta	Valmistunut selvitys	2023 - 2027	Tekninen, Kaavoitus ja Sivistys	Tekninen johtaja sivistysjohtaja
	Joukkoliikennematkaisu, saavutettavuus	Joukkoliikennematkaisuun selvittäminen/hanke	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Hanke-koordinaattori
	Asuntopalveluiden yhtiöittämisedellytysten selvittäminen	Valmistunut selvitys	2023	Asuntopalvelut	Isännöitsijä / Talousjohtaja
	Kiinteistö- ja vuokra-asuntostrategian päivittäminen	Päivitetyt strategiat	2023	Tekninen toimi / Asuntopalvelut	Tekninen johtaja Isännöitsijä / Talousjohtaja
	★ Päätös ja toimintaohjeen laadinta ennakoarvioinnin käytöstä kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten valmistelussa	Valmistunut ohjelma	2023	Sivistyspalvelut	Hyvinvointi-koordinaattori
Uusien asukkaiden kotiutuminen	Kotikunnan saaneiden asukkaiden työpaikat ja kielikoulutus	Kielikoulutusten määrä ja osallistumis%, Maahanmuuttajista työssä %:a	2023 - 2027	Vapaa sivistystoimi Työllisyysyksikkö	Opiston rehtori Kotouttamis-koordinaattori
Lapsiperheiden tukeminen	Vauvaraha, muuttotuki lapsiperheille	Syntyvyys, Lapsiluvun kehitys, Myönnettyt tuet €	2023 - 2027	Sivistyspalvelut Konsernipalvelut	Varhais- kasvatusjohtaja Talousjohtaja Hallinto- ja henkilöstöjohtaja
Viihtyisä kaupunki	Viheraluesuunnitelma	valmistunut suunnitelma	2023 - 2027	Tekninen toimi	Puutarhuri
	Toimijoiden houkuttelemisen keskustaan. Asukkaat, yritykset ym.	Keskustan kehittämishanke	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaupunginjohtaja hanke- koordinaattori
	Villenkulman valmiiksi saattaminen	Valmis alue	2023 - 2024	Elinvoimatiimi	Elinkeinojohtaja
Elinvoimaiset kylät	Tonttien saaminen myyntiin kylillä	Myydyt tontit kpl, Rakennusluvut kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Markkinointi- koordinaattori
	★ Kolmannen sektorin ja kuntalais- ja kylätoiminnan aktiivisuuden tukeminen. Yhteistyö kaupungin ja kylien välillä: kyläyhdistysten osallistaminen.	Avustusten määrä ja niiden vaikuttavuus	2023 - 2027	Konsernijohto	Kaupunginjohtaja, hyvinvointi- koordinaattori

Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Yritysten sijoittumista ja paikkakuntaan sitoutumista edistävät ratkaisut kaupunkikonsernin palveluissa. Maankäytön suunnittelu ja riittävä tonttivaranto.	Yritysten määrä. Yritystonttien määrä.	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Kaupungin-johtaja ja Elinkeinojohtaja
	Olemassa olevien yritysten investointitukihauissa avustaminen.	Saatujen investointitukien määrä	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Kaupungin-johtaja ja Elinkeinojohtaja
	Tarvetta vastaavan infran rakentaminen	Yritystonttien määrä, rakennusoikeus tonteilla	2023 - 2027	Tekninen ja ympäristö	Maankäyttö- päällikkö
	Kaupungin kiinteistöyhtiö tukee yritysten sijoittumista ja kasvua kiinteistökumppanina	Yhtiön strategisten tavoitteiden toteutuminen	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi SSYPK	SSYPK TJ
	Tontit ovat myyntikunnossa ml. vanhojen tonttien myyntikuntoon laittaminen.	Myydyt tontit. Kunnostettujen tonttien määrä.	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Maankäyttö- päällikkö, elinkeinojohtaja
	Uuden ravitsemuspalveluyhtiön toiminnan vakiinnuttaminen ja laadukkaan sekä kustannustehokkaan ravitsemuspalvelun järjestäminen	Asiakaspalautteet, kyselyt tms., Suoritteet kpl Kustannus € / suorite	2023	Ravitsemispalveluyh	Saaseran TJ
Ennakkoluulott omat uudet avaukset	Etsitään hankerahoituksen keinoin uusia avauksia alueen elinkeinoelämän tueksi	Tukimäärä	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Hanke- koordinaattori

Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Jatketaan uusien opiskelijoiden tukemista	Opiskelijapassi lukumäärä	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Elinkeinojohtaja
	Tuetaan biotalouskampuksen rakentumista, biotalouskampuksen masterplan, business park	Masterplan valmis, myydyt tontit	2023 - 2027	Kiinteistöyhtiö	Kiinteistöyhtiön TJ, Kaupungin- johtaja, elinkeinojohtaja
	Aktiivinen tuki biotalousalan yritysten perustamiseen	Perustetut tai kumppanuusyritykset kpl	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Yritysneuvoja
	Biotalousosaamiskeskittymän aktiivinen markkinointi	Alueelle sijoittuneet yritykset	2023 - 2027	Elinvoimaatiimi	Elinkeinojohtaja
	Biotalousinstituutin ja lukion yhteistyön tiivistäminen	Kaksoistutkintojen määrä. Jamkiin biotalousinsituuttiin siirtyneet opiskelijat.	2023 - 2027	Lukio	Sivistysjohtaja Lukion rehtori

Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Työllisyyden hoidon resurssien tuloksellinen kohdentaminen	Palkkatuella työllistettyjen määrä, Kesätyöntekijät ja kesätyötukien määrä, Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä	2023 - 2027	Työllisyyspalvelut	Työllisyys- päällikkö
	Paikallisuuden ja paikallisen työllisyysvaikutuksen huomioiminen hankinnoissa mahdollisuuksien mukaan	Tarjouspyynnöissä on huomioitu työttömien työllistäminen mahdollisuuksien mukaan, kpl tarjouspyyntöjä/vuosi	2023 - 2027	Tekninen ja ympäristötoimi	Tekninen johtaja
	Työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton mahdollistaminen ja paikkakunnalla olevien maahanmuuttajien työllistyminen	Työllisyys- ja opiskelu mahdollisuuksista tiedottaminen ja työnantajien palveluohjaus, Yrityskontaktit kpl, Maahanmuuttajista työssä %:a	2023 - 2027	Työllisyyspalvelut	Työllisyys- päällikkö
	Koulutustarjonnan kehittäminen yhdessä koulutusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa	Yhteiset suunnittelutilaisuudet oppilaitosten kanssa kpl, sekä yritysten tarpeiden kartoitus	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Työllisyys- päällikkö ja elinkeinojohtaja
	Aktiivinen mukanaolo kunnille siirtyvien TE-palveluiden valmistelussa	Riittävien resurssien ja palveluiden varmistaminen valtiolta ja tulevalta työllisyysalueelta muutoksessa (työntekijät, rahoitus)	2023 - 2027	Työllisyyspalvelut	Työllisyys- päällikkö
	TET-harjoittelupaikkojen monipuolistaminen	Toteutuneet TET-harjoittelut	2023 - 2027	Perusopetus, elinvoimapalvelut	Opinto-ohjaajat, elinkeinojohtaja

Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Aktiivinen uusien yritysten perustamisen tukeminen	Uudet yritykset kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Yritysneuvoja
	Toiminnassa olevien yritysten kehittäminen	Kehittämiset määrä kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Elinkeinojohtaja
	Asiointipiste mahdollistaa julkisen sektorin palveluiden saatavuuden	Asiointimäärät kpl	2023 - 2027	Konsernipalvelut	Kaupungin- johtaja
	Maankäyttöstrategia	Maapoliittinen ohjelma	2023 - 2024	Maankäyttö ja kaavoitus	Kaavoitusjohtaja, kaupunginjohtaja
	Aktiivinen yhteistyö ja vaikuttaminen hyvinvointialueen palveluratkaisuihin	Palvelutason säilyminen alueella	2023 - 2027	Konsernijohto	Kaupunginjohtaja talousjohtaja tekninen johtaja
	Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys	valmistunut selvitys	2023-2024	Konsernijohto	Talousjohtaja
	Sote-palvelut turvaava toimintajärjestely	Päätös toimitilaratkaisuista sotekeskus, paloasema	2023	Tekninen toimi	tekninen johtaja
Kehittyvä yritysyhteistyö	Yritysyhteistyö: tiiviit vierailut alueen yrityksiin, säännölliset tapaamiset yrittäjäyhdistyksen kanssa.	Yrityskäynnit kpl	2023 - 2027	Elinvoimatiimi	Kaupunginjohtaja, elinkeinojohtaja, yritysneuvoja, hanke- koordinaattori

Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI(t)	AIKATAULU	VASTUUALUE	VASTUUHLÖ
Toiminta- ympäristössä tapahtuvien muutosten huomioiminen	Selvitys Kolkanlahden teollisuusalueen keskittämisestä saha- ja puuteollisuudelle	Valmistunut selvitys	2023 - 2024	Elinvoimapalvelut	Elinvoima- johtaja
	Haetaan aktiivisesti teollisuusyrityksiä Kolkanlahden teollisuusalueelle	Uudet teollisuusyritykset alueella kpl	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Elinvoima- johtaja
	Aktiivinen uusien yritysmahdollisuuksien tukeminen	Kehittämistukihakemukset kpl	2023 - 2027	Elinvoimapalvelut	Maatila- yritysneuvoja
	Kaupungin maa- ja metsäomaisuuden paikkatietoaineiston kehittäminen ja laatiminen karttapalvelimelle (viranomaiskäyttöön, Louhi)	Kartallinen aineisto	2023 - 2027	Kaavoitus- ja maankäyttö- palvelut	Maankäyttö- päällikkö
	Maatilojen aktiivinen yritysneuvonta	Neuvontakäyntien/-tapaamisten lukumäärä	2023 - 2027	Maaseutupalvelut	Maaseutu- päällikkö
	Metsätaloussuunnitelman päivittäminen	Päivitetty metsätaloussuunnitelma	2023 - 2027	Maankäyttö- palvelut	Maankäyttö- päällikkö

3.1.2. KONSERNIPALVELUT

Konsernipalveluista vastaa toimielimenä kaupunginhallitus. Konsernihallinnon keskeisinä tehtävinä on vastata omistajapolitiikasta ja omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoida konsernijohtaminen ja konsernivalvonta sekä arvioida omistajaohjauksen tuloksellisuutta. Lisäksi konsernihallinnon tehtävänä on vastata sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä sekä vastata kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Konsernipalvelut käsittävät elinvoimapalvelut eli työllisyyden, kehittämisen, kaavoituksen ja maankäyttöpalvelut, tila- ja kiinteistöhallinnon sekä keskushallinnon. Konsernipalveluiden alaisuuteen sisältyy myös kaupungin omarahoitusosuus ympäristöterveydenhuollosta.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja johtavat valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman toimeenpanoa koko konsernissa. Käytännössä tämä tarkoittaa valintojen tekemistä mm. siitä, missä järjestyksessä, millä henkilöstö- ja rahoitusresursseilla ja keiden yhteistyökumppaneiden kanssa työtä tehdään. Johtamiseen liittyy myös aktiivinen kuntien toimintaympäristön muutosten analyysi ja uuden tiedon hankinta.

Kaupunginjohtajan työn painopisteet ovat johtajasopimuksen mukaan elinkeinopolitiikan johtaminen, koko kaupunkikonsernin johtaminen sekä strategisesta ja operatiivisesta kehittämisestä vastaaminen, kaupungin talouden tasapainon ylläpitäminen ja johtoryhmän johtaminen.

Konserniohjauksen tavoitteet

vastuuryhmä/ vastuualue	KONSERNIOHJAUS			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTE-ALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
	Valtuustostrategian toimenpideohjelma: Tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat		
	Asuntopalveluiden yhtiöittämisprosessin edistäminen	isännöitsijä, talousjohtaja		
	Vesi- ja viemärlaitoksen yhtiöittämistoimenpiteiden edistäminen	tekninen johtaja, talousjohtaja		
	Valtuuston hyväksymien erillishojelmien ja suunnitelmien mukaiset toimenpiteet	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat		
	in house-lainsäädännön muutoksista aiheutuvien toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat		

3.1.2.1. ELINVOIMAPALVELUT

vastuuryhmä/ vastuualue	ELINVOIMAPALVELUT			
	TAVOITEASETANTA 2026			ARVIOINTI
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatusta, koulutusta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Tiedotetaan sisäisesti kaupungin eri osastoille sekä ulkoisesti yhdistyksille avoimista hankehauista ja tuetaan hakuprosessin eri vaiheissa.	Hankekoordinaattori/elinvoimatiimi		
	Mannilan männikön asemakaavan muutoksen ja laajennuksen ehdotus valmistuu	Kaavoitusinsinööri		
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Kuntaan muuton edistäminen (mm. tilapäisen suojelun saaneet)	Työllisyyspäällikkö		
	Summassaaren yleiskaava ja taajamarantojen yleiskaavamuutoksen luonnos valmistuu	Kaavoitusjohtaja		
	Positiivisen kuvan vahvistaminen ja asukasmarkkinointi, nettomuuttoa ja myydyt asuin- ja yritystontit	Markkinointikoordinaattori		
	Saarijärven reitin rantaosayleiskaavojen muutosluonnos valmistuu.	Kaavoitusjohtaja		
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Saarijärvelle syntyy uusia yrityksiä ja toimivat yritykset kehittyvät. Saarijärvellä mahdollistetaan yrityksille erilaisia toimintaympäristöjä. Haetaan uusia yrityksiä sijoittumaan kaupungin teollisuustonteille sekä vapaina oleviin kiinteistöihin.	Elinkeinojohtaja		
	Korttelin 726 asemakaavamuutoksen ehdotus valmistuu	Kaavoitusinsinööri		
	Tarjotaan yrityspalveluita perustamiseen, kehittämiseen, rahoitukseen ja omistajanvaihdoksiin. Tiedotetaan yrityksille aktiivisesti yritystoimintaa hyödyttävistä asioista, kuten hankerahoituksesta, verkostoitumismahdollisuuksista ja koulutuksista.	Hankekoordinaattori, yritysneuvoja, elinkeinojohtaja		
	Ns. Rautakauppakorttelin asemakaavaehdotus valmistuu	Kaavoitusinsinööri		
	Uusiliikekauppapaikka 13-tien varteen	Maankäyttöpäällikkö		
	Linnan yritysalueen asemakaavaehdotus valmistuu.	Kaavoitusinsinööri		
	MAPO-liitteeksi laaditaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ohjelma: Konkreettisten tavoitteiden asettaminen maankäytölle ja alueiden kehittämiseksi elinvoiman lisäämiseksi	Kaupunginjohtaja, elinvoimatiimi ja maankäyttöpäällikkö		
	Tiivis yhteistyö Biotalouskampuksen (JAMK ja POKE) kanssa hankkeissa ja tapahtumissa. Yritysten palvelupolku sijoittumiseen Tarvaalan kampusalueelle.	Elinkeinojohtaja		
Saarijärvi on arvostettu kestävän biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Biotalouskampuksen osaamisen, toimitilojen ja laboratorion markkinointi yrityksille koko Suomen mittakaavassa.	Elinkeinojohtaja		
	MAPO-liite: Kaupungin ilmastosuunnitelma valmistuu	Ylikunnallinen hanke, ympäristösihteeri		

vastuuryhmä/ vastualue	ELINVOIMAPALVELUT			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta	Työllistämisen kuntalisän myöntäminen työnantajille	Työllisyyspäällikkö		
	Työllisyyspalvelujen tuottaminen työnhakijoille ja työnantajille (sopimus työllisyysalueen kanssa)	Työllisyyspäällikkö		
	Toimenpideohjelma nuorten työllistymisen tukemiseksi	Työllisyyspäällikkö		
Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus	Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden edistäminen (Ketunniemi, Seurakunta, Keskimaa)	Kaupunginjohtaja		
	Kehälammien ympäristön rakennettavuuden kehittäminen kaupan palvelujen käyttöön	Kaupunginjohtaja, maankäyttöpäällikkö, kaavoitusjohtaja, tekninen johtaja		
Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätalousseltori	Yhteistyö Biotalouskampuksen kanssa mm. maatalousneuvonnan, Yrityspalveluiden yhteistyö Metsäkeskuksen ja MYY kanssa maa- ja metsätalouden yritysneuvonnassa.	Elinkeinojohtaja		
	Kaupungin metsästrategia on käytössä	Maankäyttöpäällikkö		
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026 Hotellin valmistuttua kaupungin elinvoiman lisääminen matkailuelinkeinoon.				

Tulossopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1110 ELINVOIMAPALVELUT 02			
Koko ELINVOIMAPALVELUT 02			
Toimintakate (€)	-1 667 862,84	-3 295 579	-3 584 393
Toimintakate / asukas (€)	-188,52	-372,05	-404,65
1011 TYÖLLISYYS 03			
Koko TYÖLLISYYS 03			
Toimintakate (€)	-1 018 554,71	-2 423 585	-2 676 425
Toimintakate / asukas (€)	-115,13	-273,6	-302,15
10505 TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUS			
Toimintakate (€)	-712 706,47	-1 282 169	-1 282 169
1021 KEHITTÄMINEN 03			
Toimintakate (€)	-374 905,66	-438 000	-459 000
Toimintakate / asukas (€)	-42,38	-49,45	-51,82
Uusien työpaikkojen määrä (kpl)		10	10
Yritysten määrä (kpl)		830	850

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1025 KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖPALVELUT 03			
Koko KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖPALVELUT 03			
Toimintakate (€)	-274 402,47	-433 994	-448 968
Toimintakate / asukas (€)	-31,02	-48,99	-50,69
Yleiskaavat, rantaviiva (km)	837	398,3	382
Laadinnassa olevat kaavat (ha)	45 315	49 288	47 828
Laadinnassa olevat asemakaavat (ha)	407,45	217,3	239,2

3.1.2.2. TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO

vastuuryhmä/ vastualue	TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO, Asuntopalvelut			
	TAVOITEASETANTA 2026		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPIS-TEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Asuntojen kuvaus ja markkinointi Vuokraovi.com	Asuntopalvelut		
	Talot ja asunnot ovat hyväkuntoisia ja niitä remontoidaan budjetin puitteissa	Asuntopalvelut		
	Yhtiöittämisselvityksen jatkaminen	Asuntopalvelut		
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026: Vuokra-asuntostrategian päivitys on valmis ja uutta strategiaa noudatetaan. Yhtiöittämisselvitystä jatketaan vuoden 2026 aikana.				

Tulossopimus/maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1120 TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO 02			
Tuotot (€)	6 868 191,69	6 765 944	6 306 296
Toimintakulut (€)	-1 763 969,69	-1 649 242	-1 594 590
Toimintakate (€)	5 104 222	5 116 702	4 711 706
Toimintakate / asukas (€)	576,94	577,64	531,92
1121 METSÄT JA MUUT KIINTEISTÖT 03			
Tuotot (€)	644 215,23	684 750	644 500
Toimintakulut (€)	-100 940,24	-182 109	-121 361
Toimintakate (€)	543 274,99	502 641	523 139
Toimintakate / asukas (€)	61,41	56,74	59,06

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
41001 METSÄTILAT			
Pinta-ala, ha (ha)	2 380	2380	2 380
1125 ASUNTOPALVELUT 03			
Tuotot (€)	2 515 858,72	2 571 702	2 051 705
Toimintakulut (€)	-1 458 599,67	-1 397 641	-1 179 818
Toimintakate (€)	1 057 259,05	1 174 061	871 887
Toimintakate / asukas (€)	119,5	132,54	98,43
Kerrosala (k-m ²)	18 641,50	18 641,5	17 500
Toimintakulut / k-m ² (kerrosalat yhteensä) (€)	-78,24	-74,97	-67,42
Täyttöaste (%)	91,76	95	95
Vaihtuvuus (%)	33,20	25	25
1128 TOIMITILAVUOKRAUS 03			
Tuotot (€)	3 708 117,74	3 509 492	3 610 091
Toimintakulut (€)	-204 429,78	-69 492	-293 411
Toimintakate (€)	3 503 687,96	3 440 000	3 316 680
Toimintakate / asukas (€)	396,03	388,35	374,43

3.1.2.3. OMARAHOITUSOSUUDET

Kaupungin omarahoitusosuuksissa on ostopalveluna ostettavat ympäristöterveydenhuollon palvelut. Vuodesta 2026 alkaen omarahoitusosuuksiin on budjetoitu myös ympäristösuojelun osuus (aiemmin teknisen toimen vastualueella).

tulosopimus/maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1130 OMARAHOITUSOSUUDET 02			
Koko OMARAHOITUSOSUUDET 02			
Toimintakulut (€)	-461 832,55	-620 208	-655 380
Toimintakate (€)	-461 832,55	-620 208	-655 380
Toimintakate / asukas (€)	-52,2	-70,02	-73,99

3.1.2.4. KESKUSHALLINTO

vastuuryhmä/ vastuualue	Keskushallinto / hallinnon tukipalvelut			
	TAVOITEASETANTA 2026			ARVIOINTI
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOISTEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikunta-palveluistaan	Markkinoinnilla tuetaan kokonaiskuvaa palveluista ja palveluiden tavoitettavuutta. (mm. tapahtumamarkkinointia)	Markkinointikoordinaattori		
	Toimialoille annetaan laadukasta ja oikea-aikaista hallinnollista tukea	Hallinto- ja henkilöstöjohtaja		
	Kehitetään sivistyspalveluiden digitaalisia palveluita ja prosesseja osallistumalla aktiivisesti vastuualueen kehitykseen.	ICT Palvelut		
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Markkinoinnilla kehitetään kaupungin veto- ja pitovoimaa (mm. tonttimarkkinointi)	Markkinointikoordinaattori		
	Tuetaan elinvoimapaalveluiden toimintaa tarjoamalla asiantuntijuutta digitaalisten palveluiden kehityksessä	ICT Palvelut		
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Markkinoinnin keinoin tuetaan alueen yritystoiminnan ja teollisuuden näkyvyyttä ja tunnettavuutta (esim. messuosallistumiset yrittäjien kanssa)	Markkinointikoordinaattori		
	Mahdollistetaan yritystoimintaa ja teollisuutta tarvittaessa konsulttimalla ja tekemällä yritystoimintaa tukevia päätöksiä välillisesti.	ICT Palvelut		
Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Markkinoinnilla tuetaan biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymän tunnettavuutta (markkinointia toteutetaan yhteistyössä biotalouskampuksen kanssa)	Markkinointikoordinaattori		
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta.	Osallistutaan omalta osaltamme työllisyyden ja työntekijöiden valmiuksien parantamiseen tarjoamalla harjoittelu, työharjoittelu ja työkokeilu paikkoja paikkakunnan asukkaille	ICT Palvelut		
Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus	Markkinoinnin keinoin tuetaan kaupan ja palveluiden löydettävyyttä (mm. tyhjien liikeilojen myynnin/markkinoinnin tukemista, somevideoiden tuottamista, yhteistyö Yrittäjien kanssa tapahtumissa kuten markkinat, joulukadun avajaiset jne.)	Markkinointikoordinaattori		
	Asiointipisteen palveluiden jatkuva kehittäminen	Asiakaspalvelutiimi		
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026: Sähköisen arkiston hankinta, hankintalain uudistuminen, digitalisaatio ja tekoälyn hyödyntäminen, Tietoturvan ja tietosuojan jatkuva parantaminen				

Tulosopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
161 TALOUS- JA TOIMISTOPALVELUT 04			
Laskujen lukumäärä (sis.verkkolaskut) (kpl)	35 643	33 000	35 000
Tositteiden lukumäärä (kpl)	39 635	35 000	38 000
162 HENKILÖSTÖPALVELUT 04			
Palkkalaskelmat (kpl)	6 087	6 020	6 300
163 ASIANHALLINTA- JA ASIAKASPALVELUT 04			
Käynnit (kpl)	4 379	4 750	4 800
164 ICT-PALVELUT 04			
Työasemamäärä (kpl)	1 200	1 100	1 050
130 LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO 04			
Toimintakulut (€)	-297 165	-299 922	-307 360
10705 HENKILÖSTÖN TERVEYDENHUOLTO			
Toimintakulut (€)	-187 112,07	-246 150	-286 200
Toimintakate (€)	-97 096	-153 150	-193 200
Toimintakulut / työntekijä, vakituinen (€)	-661,17	-860,66	-1 092,37

3.1.2.5. KONSERNIYHTEISÖT

Kaupunginvaltuusto on 9.12.2024 § 89 päättänyt Saarijärven kaupunkikonsernia koskevat omistajapoliittiset linjaukset ja 31.3.2025 § 13 Saarijärven kaupunginhallituksen uuden konserniohjeen, jotka kaupungin tytäryhtiöiden on tullut huomioida asettaessaan talousarviovuoden tavoitteensa ja suunnitellessaan tulevaa toimintaansa. Uuden konserniohjeistuksen myötä tytäryhtiöiden hallitukset on valittu uudelleen syyskuun 2025 loppuun mennessä ja uudet hallitukset ovat käynnistäneet toimintansa syksyn kuluessa. Lisäksi tytäryhtiöille valittiin yhtiökohtaiset controllerit, joiden tehtävänä on toimia yhteyshenkilönä konsernijohtoon ja yhtiön välillä ja varmistaa, että valtuuston asettamat omistajaohjauksen periaatteet sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat. Vuonna 2026 tytäryhtiöt jatkavat sujuvan hallitustyöskentelyn varmistamista ja uuden controller-toiminnon myötä konsernijohtoon ja tytäryhtiön välisen yhteistyön kehittämistä.

Omistajapoliittisissa linjauksissa on kaikille tytäryhteisöille yhteisesti asetettujen tavoitteiden lisäksi määritetty yhtiökohtaiset strategiset ja taloudelliset tavoitteet. Nämä linjaukset muodostavat yhtiöille pidemmän aikavälin tavoitteita, joiden toteutumista seurataan vuosittain osavuosisraportoinnin ja tilinpäätöstarkastelun yhteydessä.

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
SSYP KIINTEISTÖT OY	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto 1000 €	2 006	1 997	2 000	1 972
Liikevoitto 1000 €	268	293	251	183
Tilikauden tulos 1000 €	21	118	126	112
Toimitilojen käyttöaste %	95,5	95,2	95,0	86 -95
Toimitiloja vuokrattu aloittaville yrityksille m2	-	411	500	370
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT				
Kaupungin lainat	-	-	-	
Kaupungin takaus	6 985	6 985	6 985	6 985
Oman pääoman tuotto	0,50	3,10	0,5	0,4
Omavaraisuusaste %	35,4	38,9	35,0	30,0
Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	0,99	3,57	1,50	1,50
STRATEGISET TAVOITTEET				
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	2023	2024	TA2025	TA2026
uudet työpaikat - kehittyvä yritystoiminta	Vapaita hallitiloja on tällä hetkellä jonkin verran tarjolla. Kangastie 3 on noin 260 m2 vapautunut 1.6.2023 ja JAMKilta vapautuu 31.12.2023 noin 350 m2 halli samassa kiinteistössä. Levylässä Hoppulan vapautui 1.6.2023 800 m2 halli. Virastotalo kaikki toimistotilat ovat vuokrattu, kun HVA vuokrasi 5 toimistohuonetta lisää. Metsäkeskukselta ostetusta toimistotilasta (150 m2) on käynnissä vuokraneuvottelut.	Vapaita hallitiloja: (1) Noheva n. 450 m2 hallitilaa + toimistot, (2) Levylässä noin 817m2 (3) Toukokuussa 2024 tyhjäksi jääneet ex.käräjäikeuden salin tilat on Virastotalolla on vuokrattu KS Hyvinvointialueelle 1.9.2024 (Perhekeskus) 171m2a. (4) Nikkarilassa on kahdessa hallissa vuokraamatonta tilaa yhteensä noin 400 m2.	Vapaita tai vapautumassa olevia hallitiloja: Noheva n. 370 m2 halli vapautuu 1.5.2024 kausisäilytyskäytöstä. Nikkarilasta on todennäköisesti vapautumassa vuodenvaihteen jälkeen noin 500 m2 halli. Levylässä vapautunut n. 800m2 on käytettävissä 1.5.2024 lähtien. Toimistotilaa on vapaana muutama huone Virastotalolla. Yhtiön hallitus on päättänyt purkaa korjaukselvottoman Sukkela -rakennukset Hietalahdessa ja sen myötä vapautuu hyvällä paikalla olevaa tonttimaata myytäväksi.	Vapaita tai vapautumassa toimitiloja: Virastalo: MML vapautuu 4/2026 10 kpl toimistohuonetta ja neuvottelutila + 4 muuta vapaata toimistohuonetta, Nohevassa n. 370 m2 halli, Levylässä on vapaana erittäin huonokuntoista tilaa n. 800m2. Niikkarilassa on kahdessa hallissa tilaa (n. 2 x n. 150 m2), joka ei ole vuokrattu. Sukkela-rakennus purettiin (8/2025) ja sen myötä on vapautunut hyvällä paikalla olevaa tonttimaata myytäväksi tai vuokrattavaksi.
	Linna Yrityshallihanke (noin 900 krsm2, uudistarakentamishanke) ei käynnisty vuonna 2023, missä keskeisin syy oli liian vähäinen kiinnostus uusiin hallitiloihin. 2) Uusi energiasäästötoimia suunnitellaan edelleen Rentontie 3 ja 7:ssä sekä Kangastie 3 hallien osalta. Päättäneen syksyn 2023 aikana hallitilojen kysyntä on ollut tavanomaista hiljaisempaa.	Kesän aikana tehtiin Losgtor Finland Oy:n toimistotilojen peruskorjaus ja -parannustöitä. Perhekeskusta varten on kunnostettu Virastotalolla heille vuokrattuja tiloja 171 m2. Yhden kiinteistön mahdollisen tehdaslaajennuksen käynnistämisestä keskusteltu, mutta hanketta ei ole vielä saatu käynnistymään. Keväällä 2024 tehtiin varatulle laajennusalueelle maaperätutkimus, jonka tulosten perusteella alueella on mahdollista perustaa rakennus tavanomaisella maavaraisella perustuksella.	Kaavaltuja uudistarakentamis- ja saneeraushankkeita voi käynnistyä vuonna 2024: (1) Rajalantie 5 ulkoavasto ja tekninen tila, valaistuksen uusiminen led-valoiksi sekä toimistosiiven salaojaremontti, Lisäksi toteutetaan peruskorjauksia ja -parannuksia erillisen suunnitelman mukaan. Sähköautojen latauspisteitä on kaavailtu asennettavaksi todettujen tarpeiden perusteella.	Suunniteltuja peruskorjaus- ja perusparannushankkeita 2025: (1) Rajalantie 5 , sosiaalitilojen kunnostuksia, ulkokentän laajennus mahdollista. Lisäksi toteutetaan vuosikorjauksia erillisen suunnitelman mukaan. (2) Asfaltointiin liittyviä korjauksia eri kohteissa, (3) Rentontien 7 julkisivumaalaus saatetaan loppuun sekä tehdään ulkorakenteiden kunnostuksia, (4) Rentontie 3 energiauudistusten valmistelu ja laajennushankkeen osalta oodotetaan edelleen asiakkaan päätöksiä, 5. MML vapautuvat toimitilat kunnostetaan ja uudistetaan yrityskäyttöön soveltuviksi.
Yritysten sitouttaminen toimitilaratkaisuihin, yhtiön toimitilariskin vähentäminen	Olemassa olevien asiakkuuksien jatkuvuuden turvaaminen ja vaaliminen siten, että kukin kiinteistö tulee kattaa kulunsa vuokratuotoilla.	Vuoden 2024 aikana on tehty useamassa kiinteistössä peruskorjaus- ja perusparannustöitä (1) mm. Rentontie 7 (2) ulkovalaistus ledeiksi, lvi korjauksia, Kangastie 3 (3) muutostyöt uusille asiakkaille, mm. lattiakaivo + vesipiste.	Olemassa olevien asiakkuuksien jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen siten, että kukin kiinteistö tulee kattaa kulunsa vuokratuotoilla. Toimitiloja ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa heidän yritys toiminnan tarpeet huomioiden.	Olemassa olevien asiakkuuksien jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen siten, että kukin kiinteistö tulee kattaa kulunsa vuokratuotoilla. Toimitiloja ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa heidän yritys toiminnan tarpeet huomioiden. Sote kiinteistöjen yhtiöittäminen vaikuttaa SSYP:n toimintaan vain jossain määrin, jos Einaritien toimintakeskus ja Pylkönmäen palolaitos siirtyvät yhtiön taseeseen ja ylläpidettäväksi (liikevaihto kasvaa noin 150 te).

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
SSYP KIIINTEISTÖT OY	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
STRATEGISET TAVOITTEET				
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	2023	2024	TA2025	TA2026
Talous on tasapainossa	Vuoden 2023 tavoitteena positiivinen tulos ja se tulos saavutettiin. Loppuvuonna ja alkuvuodesta 2024 painopiste on kulujen hallinnassa, koska myynnin kasvussa ei ole odotettavissa merkittävää kasvupotentiaalia. Kassatilanne on mahdollistanut alkukesästä ylimääräisen lainanlyhennyksen (POP pankin lainan poismaksu). Lisäksi taseesta tehtiin huonokuntoisesta Levylä - hallista 50.000 euron alaskirjaus.	Yhtiön tulevaisuuden tuloksellisuutta ja sen myötä investointikykyä pyritään lähinvuosina vahvistamaan. Tuloksellisuuden parantamiseksi löytyy eri keinoja: (1) Kiinteistökohtaista kannattavuutta voidaan edelleen parantaa, (2) Kaikkia kulueriä arvioidaan jatkuvalla evaluoinnilla, (3) Korkokustannusten laskeminen (lainaa on lyhennetty lainaohjemien mukaisesti ja lisäksi on tehty merkittäviä lisälyhennyksiä).	Talousarvio 2025 on rakennettu sillä olettamuksella, että asiakkuuksissa ei tapahdu isoja negatiivisia muutoksia. Strategisissa ja tuloksen kannalta merkittävissä asiakkuuksissa ei odoteta negatiivista kehitystä.	Talousarvio 2026 on rakennettu sillä olettamuksella, että asiakkuuksissa voi tapahtua merkittäviä negatiivisia muutoksia. Taloudessa varaudutaan leikaamaan harkinnan varaisia hankkeita, peruskorjauksia ja perusparannuksia tehdään harkiten ja jaksottamalla niitä 12 kuukaudelle.. Liiketoiminnan riskit sekä suhdannetilanteet vaihtelevat huomattavasti eritoimialoilla. Taloutta on vahvistanut rahalaitoslainojen velkakirjanohjelman mukaiset lyhennykset ja myös ylimääräiset lyhennykset ja korkotason lasku.
Asiakkuuksiin liittyvät riskit	Riskit liittyvät vuokralaisten yritystoiminnan kannattavuuteen. Suomen talouden näkymät ovat jossain määrin epäselviä. Korkojen nousu, inflaatio ja heikot kasvunäkymät tuovat epävarmuutta talouden kehityksen suunnasta.	Ensimmäisen vuosikolmeksennella toimitilojen kysyntä oli vaisua. Toisella vuosikolmanneksella kysyntä hieman parantui ja uusia sopimuksia on tehty (125 m2, 171 m2, 290 m2,) yhteensä 586 m2. Logstor Finland Oy:n uusi vuokrasopimus paketti saatiin allekirjoitettua kesällä 2024. Powermaint Oy:lle on varattu vuokrattavaksi lisää uutta tilaa (noin 160 m2) ja käynnissä ovat uusia tiloja koskevat sopimusneuvottelut. Biotalouskampuksen (Jamk) kanssa on tehty vuokrasopimusmuutoksia.	Tiedossa ei ole erityistä yksittäistä asiakasriskiä. Riskit liittyvät yleisellä tasolla yritysten liiketoiminnan riskeihin sekä suhdannetilanteiden vaihteluihin eri toimialoilla. Taloudellisesti vaikeina aikoina valmiiksi heikossa kunnossa olevat yritykset voivat joutua lopettamaan toimintansa, jos toiminta muuttuu kannattomaksi.	Tiedossa on joitakin yksittäistä asiakasriskejä. Yleisellä tasolla riskit liittyvät yritysten liiketoiminnan riskeihin sekä suhdannetilanteiden vaihteluihin eri toimialoilla.
Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Vuodelle 2023 ei ole tehty isoja olosuhdekehittämishankkeita Biotalouskampuksella. Ulkoalueilla on tehty toiminallisia ja laadullisia viihtyvyyttä parantavia muutoksia (mm. henkilökunnan pa-alueen asfaltointi).	Tarvaan Biotalouskampuksella suunnitellaan uutta insinööritasoista koulutusta. JAMKin kanssa on neuvoteltu vuokrasopimusmuutoksista.	JAMKin osalta ei ole tiedossa uusia vuokravaikutteisia hankkeita. JAMKin osalta keskitytään kiinteistön ylläpitoon ja sen kehittämiseen.	JAMKin osalta ei ole tiedossa uusia vuokravaikutteisia hankkeita. JAMKin osalta keskitytään kiinteistön ylläpitoon ja sen kehittämiseen.
Toiminnan merkittävät muutokset v 2026:				
--				

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
Kiinteistö Oy Saarijärven Virastotalo	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
TOIMINTA JA TALOUS				
Liikevaihto 1000 €	565	370	368	370
Liikevoitto (Käyttökate)	235	-	50	28
Tilikauden tulos 1000 €	50	-	42	-
Tilojen terveellisyys, turvallisuus ja viihtyvyys	Pelastussuunnitelmaa päivitettiin syyskuussa 2023. Lokakuussa pidettiin henkilökunnan turvallisuuskoulutus ja käynnistettiin vuosittaiset poistumisharjoitukset. Kaupungintalolla on jatkettu iv-kanavien nuohousta ja tasapainotusta ja nyt puhdistustyöt ovat ajantasalla koko kiinteistössä. Mhy:n tiloissa on tehty sisäilmatutkimus ja käynnissä on joukko jatkoselvityksiä (mm. salaojen kuntotarkastukset) sekä välittömiä toiminnan jatkuvuuden turvaavia toimia , jonka jälkeen alkavat korjaustoimien suunnittelu.	Yritystalo_1 (välitalossa) tehtiin kesällä salaojaremontti, pihavesien hallintaa parantavat muut toimet sekä rakennettiin 8 uutta sähköistettyä pysäköintipaikkaa. Lisäksi rakennuksia yhdistävän käytävän rakenteita kunnostettiin tilattujen työohjeiden mukaisesti. 2.9.2024 käynnistyi Metsänhoitoyhdistyksen sisäilman laatuva koskevien korjausten toteutus, joka valmistui marraskuussa 2024. Turvallisuustiimi on päättänyt, että vuonna 2024 pidetään 1. turvallisuuskoulutus koko henkilökunnalle sekä poistumisharjoitukset keväällä ja syksyllä. Turvallisuustiimi kokoontuu vähintään kerran vuodessa.	A. Ulkotiloissa: (1). Julkisivujen puhdistustoimia, (2) Puretaan betonista rakennettu viheristustusrakennelma kaupungin talon edustalta ja rakennetaan tilalle yleisökäyttöön soveltuvia pysäköintipaikkoja (noin 8 kpl), (3) Asennetaan sähköautoille tarkoitettuja latauspaikkoja (2 kpl). B. Sisätiloissa: (1) Loppuvuodesta 2024 päätetään yhtiön toimesta toteutettavista korjaustoimista yksityiskohtaisemmin. Työlistalle tulee todennäköisesti (1) sisäilman laatuun liittyviä perusparannustöitä kaupungintalon O-kerroksessa (pohjoissiipi), (2) Varaudutaan tavanomaisiin vuosikorjaustoihin sekä määräaikaishuoltoihin. (3) Pidetään 1. turvallisuuskoulutus koko henkilökunnalle sekä 2 poistumisharjoitusta.	A. Ulkotiloissa: (1) Julkisivujen puhdistustoimia jatketaan, (2) Korjataan Yritystalo 2 pistevaurio salaojassa, (3) Toteutetaan C-siiven ikkunoiden peruskorjaus. B. Sisätiloissa: (1) Sisäilmakorjauksia tarpeen mukaan (0 ja 1 krs), (2) Käynnistetään IV-saneerauksen suunnittelu. (3) Varaudutaan tavanomaisiin vuosikorjaustoihin sekä määräaikaishuoltoihin. (4) Päivitetään pelastussuunnitelmaa ja järjestetään turvallisuuskävelyitä tarpeen mukaan. Voisi olla perusteita tarkastalla kaikkien tilojen viihtyvyyttä ja visuaalista ilmettä sekä sisustuksellisia elementtejä ja linjata siltä osin yleisilmeen modernisointia ja vaihteitaista kehittämistä yhdenmukaisella ja sovitulla tavalla.
Toimitilojen käyttöaste %	ei tavoitteena	Ehdotus: otetaan käyttöön käyttöasteen mittaus SSYPK:n tilat ja kaupungintalo 1.1.2025 alkaen	ei tavoitteena	Aloitetaan tilojen käyttöasteen seuranta 1.1.2026 lähtien.Haasteita 2026: KS HVA:lta vapautuneet tilat kaupungintalon 1 kerroksessa ovat pitkälti vuokraamatta. Maanmittauslaitos lopettaa toimintansa 4/2026.
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT				
Kaupungin lainat 1000 €	102	60	122	60
Kaupungin takaus 1000 €	680	680	680	680
Oman pääoman tuotto	1,3 (heikko)	-1,0 (Heikko)	(heikko)	(heikko)
Omavaraisuusaste %	85,8 (Hyvä)	90,8 (hyvä)	85 (Hyvä)	(Hyvä)
Quick ratio (rahoitusomaisuus/ lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	0,66 (tydyttävä)	0,16 (heikko)	1,30 (hyvä)	(hyvä)
STRATEGISET TAVOITTEET				
Tavoite	TOT 2023	TOT 2024	TA 2025	TA 2026
Palveluverkon uudistaminen ja rakentaminen turvaamaan laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut kaikille kuntalaisille. Tavoitteena on ylläpitää ja uudistaa kiinteistön toimitiloja siten, että ne vastaavat asiakkaiden tarpeita, ovat viihtyisiä ja turvallisia niin rakennuksessa työskenteleville ja kuin siellä asioiville.	Toteutetaan suunnitellut vuosikorjaukset jakamalla niitä sekä kesään ja syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Energiasäästötoimia tehdään ilmastointia ja lämmistystä optimoimalla. Lisäksi on käynnistetty vaiheittainen siirtyminen led-valaistukseen toimitiltiloissa. Seurataan sisäilman laatua, siitä saatu palautetta ja reagoidaan poikkeamiin asian vaatimalla tavalla.	Toteutetaan suunnitelmallisesti vuosikorjauksia ja perusparannuksia jakamalla töiden toteutusta sekä kevät-kesään ja syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Ulkotiloissa on määritelty yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa pelastustiet (2 kpl), jotka on merkitty asianmukaisin kyltein. Rakennukset on nimetty ja niiden sisäänkäynnit on numeroitu. Lisäksi em. liittyen on tehty alueopasteet ulkotiloihin. Talouden osalta todettakoon, että remontit ja peruskorjaukset on tehty kassavaroin. Loppuvuoden 2024 aikana on kartoitettu saneeraus- ja perusparannustarpeita vuodelle 2025.	Toteutetaan suunnitellut vuosikorjaukset ja perusparannukset jakamalla resursseja töiden toteutusta varten sekä kevääseen että syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Energiasäästötoimia tehdään ilmastointia ja lämmitystä optimoimalla. Jatketaan vaiheittaista siirtymistä led-valaistukseen kaikissa tiloissa. Ulkoalueisiin liittyvillä uudistuksella (julkisivun puhdistukset, pysäköinti ja sähköautojen lataus) vastataan tiedossa oleviin kehitystarpeisiin ja yleiseen tilojen siisteyteen sekä viihtyvyyteen kiinteistössä. Yhtiö rahoituskulut (lainanlyhennykset ja korot) vähenevät merkittävästi vuosina 2025 ja 2026 ja tämän myötä on mahdollista arvioida ja alkaa suunnitella isompia peruskorjaustarpeita (mm. sähkö ja iv) ja niiden toteutusaikatauluja.	Toteutetaan suunnitellut vuosikorjaukset ja perusparannukset jakamalla resursseja töiden toteutusta varten sekä kevääseen että syksyyn. Lisäksi varaudutaan yllättäviin korjausmenoihin siten, että vasta loppusyksystä päätetään jäljellä olevan vuosikorjausbudjetin käytöstä. Ulkoalueisiin liittyvillä uudistuksilla (julkisivun puhdistukset, pysäköinti ja sähköautojen lataus) vastataan tiedossa oleviin kehitystarpeisiin ja yleiseen tilojen siisteyteen sekä viihtyvyyteen kiinteistössä. Yhtiön rahoituskulut (lainanlyhennykset ja korot) vähenevät merkittävästi vuosina 2025-26 (päätyvät 2027) ja tämän myötä on mahdollista arvioida ja alkaa suunnitella isompia peruskorjaustarpeita (mm. iv ja sähkö) ja niiden toteutusaikatauluja. Virastotalon markkinointia tulisi kehittää ja kohdetaa niin julkisen sektorin kuin yritysten ja yhteisöjen tarpeisiin ja tavoitella käyttöaste pysymään 95%-ssa.
Toiminnan merkittävät muutokset v 2026: --				

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
Kiinteistö Oy Saarijärven Museotalo	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA2026
<i>Liikevaihto 1000 €</i>	177	197	196	196
<i>Liikevoitto 1000 €</i>	21	54	50	49
<i>Tilikauden tulos 1000 €</i>	1	8	7	25
<i>Taloutta koskevat arviot</i>	Yhtiön talous on kehittynyt talousarvion raameissa pysyen ja tulos on hieman ylijäämäinen. Energiakustannusten nousuun on vastattu sähkön kulutusta vähentämällä. Vaikka sähköenergian myynnin kustannus on noin kaksinkertainen, on euromääräinen kustannus vain hieman edellistä vuotta suurempi. Tässä on auttanut hallituksen päätös jättää asiakastilojen höyrystys pois päältä koko vuodeksi 2023. Lämmityskulut ovat myös lähellä edellisen vuoden tasoa. Säästöä on tullut käyttö- ja huoltokuluissa (noin 7 te), kun iv-tekniikan huoltokulut ovat laskeneet. Kiinteä korkosopimus päättyi 11.10.2023, jonka jälkeen korko määräytyy 6 kk euroborin + 0,4 % pankin marginaalin mukaisesti. Korkojen nousu takia piti nostaa rahoitusvastikkeen 20 te vuodelle 2024. Edelleen höyrystysjärjestelmän vuosihuollosta on tullut iso lasku (noin 5,6 te).	Lainanlyhennyksiä on tehty suunnitelman mukaisesti. Talousarviossa vuodelle 2024 on tehty lainahoitomenojen nousua vastaava korotus pääomavastikkeeseen. Hoitovastike pysyy edellisen vuoden tasolla. Sähkön osalta yhtiö on siirtynyt kaupungin kilpailuttamaan sopimukseen ja sähkökustannukset ovat laskeneet n. 6,9 te koko vuotta koskien. Lämmityskustannukset ovat pysyneet lähes edellisen vuoden tasolla. Kokonaisuudessaan kiinteistönhoitokulut ovat matalammat kuin edellisellä vuonna. Korkojen lasku näyttää toteutuvan hieman hitaammin mitä arvioitiin talousarviossa. Korkomenot alittuivat noin 2 te talousarvioon nähden.	Talousarviossa vuodelle 2025 ei ole tehty muutoksia pääoma- ja hoitovastikkeeseen. Korkojen odotetaan laskevan jossain määrin. Sähkön osalta yhtiö on siirtynyt kaupungin kilpailuttamaan sopimukseen ja sähkökustannukset ovat selkeästi laskeneet jo vuoden 2024 aikana. Poistot vuonna 2024 ovat hieman pienemmät kuin talousarviossa 2024. Edellä mainitut seikat huomioiden kokonaisuudessaan kiinteistönhoitokulujen ennustetaan pysyvän edellisen vuoden tasolla. Lainanlyhennyksiä tehdään suunnitelman mukaisesti.	Talousarviossa vuodelle 2026 ei ole tehty muutoksia pääoma- ja hoitovastikkeeseen. Jos korkotaso toteutuu Kuntarahoitukseen korkoindikaation mukaisesti eikä kulupuolella synny mitään yllättävää kuluerää, tulos on ylijäämäinen. Merkittävin syy tuloksen paranemiselle johtuu kokrkokulujen laskusta, mikä selittyy korkotason laskun sekä lainapääoman pienenemisen yhteisvaikutuksella. Tuloksen osalta tulee kuitenkin huomioida, että Heralan säätiön investointiavustuksen tuloutus (10 te) on laskennallinen erä eikä ole kassavaikeuttainen. Tämän talousarvion toteutuessa kassa vahvistuu noin 15 te, mikä parantaa yhtiön rahoitusasemaa oikeaan suuntaan tilikaudella 2026. Kiinteistönhoitokulujen osalta on talousarviossa varauduttu 3 % kustannusnouluun.
<i>Toimitilojen kunto</i>	Energiakustannuksien osalta on arvioitu kaikkia kulutusta vähentäviä toimia. Lämmityksen suhteen voidaan tarkentaa sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän 2023 osalta säädettiin jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta. Sateisen ja tuulisen sää aikana kesällä 2023 tehtiin joitain havaintoja rakennuksen ulkovaipan vesivuodoista, kuten ikkunoiden tiivistyksissä ilmenneisiin puutteisiin. Korjaustoimia on tehty tiivistämällä ikkunan ja seinärakenteiden välisiä saumoja sekä parantamalla ikkunapellityksiä.	Energiakustannuksien osalta tehdyt muutokset (2023) jatkuvat 2024: 1) Lämmityksen osalta on tarkennettu sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän osalta on säädetty jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta. Sateisen ja tuulisen sää aikana (kesät 2022 - 2023) on tehty joitain havaintoja rakennuksen ulkovaipan vesivuodoista. Korjaustoimia on tehty tiivistämällä ikkunan ja seinärakenteiden välisiä saumoja sekä parantamalla ikkunapellityksiä.	Kiinteistöautomaatiossa ja ilmanvaihdossa tehdyt muutokset pidetään ennallaan eli näyttelytiloja koskeva höyrystys ei ole toiminnassa sekä jäähdytystä ja lämmitystä koskevat säätöarvot pidetään ennallaan: 1) Lämmityksen suhteen voidaan tarkentaa sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän osalta on säädetty jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta.	Museotalon kiinteistöhoidosta ja ylläpidosta vastaa kaupungin tekninen toimi. Kiinteistöautomaatiossa ja ilmanvaihdossa tehdyt muutokset pidetään ennallaan eli näyttelytiloja koskeva höyrystys ei ole toiminnassa sekä jäähdytystä ja lämmitystä koskevat säätöarvot pidetään ennallaan: 1) Lämmityksen suhteen voidaan tarkentaa sisälämpötiloja eritoten pakkasajanjaksolla: Toimistoissa suositus 20-21 astetta ja yleisötiloissa ja varastoissa 17-19 astetta celsius. Kesän osalta on säädetty jäähdytystä käynnistymään vasta, kun ulkolämpötila ylittää 26 astetta.
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT				
<i>Kaupungin lainat 1000 €</i>	-	-	-	-
<i>Kaupungin takaus 1000 €</i>	1 275	1 275	1 275	1 275
<i>Oman pääoman tuotto</i>	0,2 (heikko)	1,5 (heikko)	2 (heikko)	(heikko)
<i>Omavaraisuusaste %</i>	32,4 (tydyttävä)	34,4 (tydyttävä)	32,0 (tydyttävä)	(tydyttävä)
<i>Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)</i>	0,31 (välttävä)	0,25 (välttävä)	0,30 (välttävä)	(tydyttävä)
Toiminnan merkittävät				
--				

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
Saarijärven seudun ravitsemispalvelut SaaSeRa Oy	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
<i>Liikevaihto 1000 €</i>	1996	1907	1 780	1 797
<i>Liikevoitto 1000 €</i>	193	86	17	41
<i>Tilikauden tulos 1000 €</i>	154	86	17	41
<i>Suoritemäärä /vuosi</i>	474 667	436 670	464 495	565 380
<i>Suoritehint</i>	4	4	4,08	3,18
<i>Hävikin määrän pienentäminen vuoden aikana</i>	4,9 %	13	5 %	3
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT				
<i>Kaupungin lainat 1000 €</i>	ei ole	ei ole	max 100 000	max 100 000
<i>Kaupungin takaus 1000 €</i>	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
<i>Oman pääoman tuotto</i>	erinomainen (>20 %)	erinomainen (>20 %)	hyvä (>15 %)	hyvä (>15 %)
<i>Omavaraisuusaste %</i>	tydyttävä (20-40%)	hyvä (>40%)	hyvä (>40%)	hyvä (>40%)
<i>Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)</i>	hyvä (>1)	erinomainen(>1,5)	hyvä (>1)	erinomainen(>1,5)
STRATEGISET TAVOITTEET VUODELLE 2026				
TAVOITE: strategian painopistealue	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	MITTARIT / ARVIOINTI	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET
<i>Ulkoinen näkyvyys ja viestintä</i>	Viestinnän tehostaminen, Facebookin käyttöön ottaminen	Toimitusjohtaja	Facebook käytössä	
	Ajanmukaiset ja informatiiviset ulkoiset verkko- ja intrasivut	Toimitusjohtaja	Verkkosivut ajantasalla	
<i>Vastuullinen toimija</i>	Infotaulun käyttö tiedottamisessa	Toimitusjohtaja ja ravitsemispalveluesimies	Infotaululta löytyy ajantasaista tietoa	
	Malliannokset päivän lounaasta infotaululle	Toimitusjohtaja ja ravitsemispalveluesimies	Malliannokset infotaululla	
	Tieto ruoan hiilijalanjäljestä	Toimitusjohtaja ja ravitsemispalveluesimies	Jamixissa tietoa ruoan hiilijalanjäljestä	
<i>Tehokas ja taloudellinen palvelutuotanto</i>	Ruokapalveluiden säilyttäminen kaupunkikonsernin omana tuotantona	Toimitusjohtaja, SaaSeRan hallitus, kaupungin johto	Ruoanvalmistuksen jatkuminen omana tuotantona	
	Uusien osakkaiden ja asiakkaiden hankinta ja kartoitus	Toimitusjohtaja	Uudet asiakkaat	
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026				
--				

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
Saarijärven Kaukolämpö Oy	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto 1000 €	2 098	2 059	2 066	2 282
Liikevoitto 1000 €	122	-76	125	234
Tilikauden tulos 1000 €	105	-40	130	223
Energian hinta/maan keskiarvo (sis. Alv 24 %)	56,49 / 79,55	59,32 / 85,90	59,32 / 85,90	64,85 / 85,90
Verkoston pituus km	24,50	24,50	24,70	24,80
Lämmitettävät kiinteistöt kpl	208	209	219	220
Lämmön myynti GWh	32,3	31,7	32,0	34,8
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT				
Kaupungin lainat 1000 €	625	500	1534	1409
Kaupungin takausta/ kunta- todistuslimiittiä käytetty) 1000 €	1100	1300	850	750
Oman pääoman tuotto	2,80	-1,0	2,00	2,50
Omavaraisuusaste %	64,7	57,5	61,0	62,0
Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	0,4	0,4	0,5	0,6
STRATEGISET TAVOITTEET VUODELLE 2026				
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKITEEMA	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/ YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Yhtiön linjaamat tavoitteet	Tulostasokyky 50 000 - 150 000 €/vuosi	Toimitusjohtaja		
	Tulorahoitus kattaa lainan lyhennykset ja investoinnit (pl. Uusinvestoinnit, 5- vuoden keskiarvo)	Toimitusjohtaja		
	Yhtiön omaisuuden nettoarvo lisääntyy vähintään inflaation verran, 5-vuoden keskiarvo	Toimitusjohtaja		
	Uudet liittymät liitetään kaukolämpöön tarjonnan mukaan	Toimitusjohtaja, kaukolämpöasentaja (verkosto ja asiakkaat)		
	Datakeskukselta hukkalämpöä kaukolämpöön	Toimitusjohtaja & käyttövastaava		
	Vanhan verkoston uusiminen Kauppakadulla	Toimitusjohtaja, kaukolämpöasentaja (verkosto ja asiakkaat)		
Toiminnan merkittävät muutokset v 2026:				
Pienen kokoluokan datakeskuksen käyttöönotto ja hukkalämmön oston käynnistyminen, sekä sähkökattilalla liittyminen sähkön säätömarkkinoi				
Uusiutuvien tuotantomuotojen osuus nousee nykyisestä n. 30 prosentista n. 50 prosenttiin.				

KONSERNIYHTIÖN TAVOITTEET				
Kiinteistö Oy Saarijärven Kotikonnut	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Liikevaihto 1000 €	581	581	580	580
Liikevoitto 1000 €	234	276	175	259
Tilikauden tulos 1000 €	18	72,00	0	130
Tilojen vuokrausaste %	100	100	100	100
PÄÄOMAN TUOTTO, RAHOITUSASEMA JA LAINAT				
Kaupungin lainat 1000 €	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole
Kaupungin takaus 1000 €	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole
Oman pääoman tuotto	22,4 (erinomainen)	42,2 (erinomainen)	heikko	heikko
Omavaraisuusaste %	1,7 heikko	3,8 (heikko)	1,5 (heikko)	1,5 (heikko)
Quick ratio (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat – ennakkomaksut)	4,2 (erinomainen)	3,5 (erinomainen)	erinomainen	erinomainen
STRATEGISET TAVOITTEET				
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty KÄRKIHANKE	tot 2023	tot 2024	ta 2025	ta 2026
Laadukkaat ja asiakaslähtöiset palvelut	Pidettiin ulko- ja sisätilojen tarkastus. Vuonna 2024 toteutetaan tavanomaisia vuosihuoltotoimia.	Seurataan tilojen käytettävyyttä ja kuntoa aktiivisesti. Kaupungin kiinteistöhoito ja kaupungin tekninen isännöinti (Pasi Nikara) ja kiinteistön huolto (Ari Pesonen) vastaavat kiinteistön hoidon operatiivisesta puolesta.	Tehdään asiakkaan edustajan kanssa katselmus hoivakodin tiloissa loppuvuodesta 2024 ja varaudutaan mahdollisiin vuosikorjaustarpeisiin.	Tehdään alkuvuodesta 2026 katselmus hoivakodin sisätiloihin ja varaudutaan mahdollisiin vuosikorjaustarpeisiin. Kiinteistön ylläpito ja vuosikorjauksia on tehtään vuosittain riittävästi, jotta korjausvelka pysyy pienenä.
		Pidettiin 22.4.2024 katselmus Kotikonnut ulkotiloissa ja sovittiin asiakkaiden omatoimista liikkumista tulevan maavaraisen luiskan rakentamisesta toukokuussa 2024. Asiakkaan edustajan kanssa pidettiin 17.12. 2024 kiinteistökierrros sisätiloissa vuotta 2025 koskevia vuosikorjausasioita silmällä pitäen.	Seurataan kiinteistöhoidon tasoa ja reagoidaan aktiivisesti esille noseviin asiakastarpeisiin.	Seurataan kiinteistön hoidon tasoa aktiivisesti ja kummunikoidaan käyttäjän kanssa säännöllisesti, jotta tunnistetaan heidän toiminnan ja tilojen ylläpidon tarpeet.
Talous on tasapainossa	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa ja konserniraportoinnin kautta. Progressiivisesti kasvavien lainanlyhennysten seurannan mallia tulee tarkastella aina talousarvion yhteydessä, jotta kassavarojen riittävyys turvataan tuleville vuosille. Pääomavuokria on jouduttu nostamaan määräaikaisen kiinteän korkojakson päätyttyä ja korkojen nousun myötä. Huhtikuussa 2023 tehtiin ylimääräinen lainanlyhennys (300 te). Tulokortin Quick ration antaa jossain määrin väärän kuvan yhtiö taloudesta, koska tilikautena erääntyvät rahalaitoslainan korot eivät näy lyhytaikaisissa veloissa.	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa sekä konserniraportoinnin kautta. Yhtiön hallitus päätti (kokous 27.2.2024) ylimääräisestä lainan lyhennyksestä ja lainoja lyhennettiin 300. 000 euroa 30.4.2024. Hallituksen kokouksessa 21.10.2024 päätettiin toisesta ylimääräisestä lainanlyhennyksestä 100.000 euroa (31.10.2024). Tätä varten kotiutettiin pääomaturvattu 100 000 euron korkotalletussopimuksesta POP pankista. Loppuvuoden aikana päätettiin lainojen kilpailuttamisesta ja siirtämisestä toimintaansa lopettavasta Handelsbankenista uuteen rahoituslaitokseen. Lainatarjouskierroksen perusteella hallitus päätti kokouksessaan 3.12.2024 siirtää lainat Kuntarahoitukseen. Lainat siirrettiin 21.1.2025 Kuntarahoitukseen.	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa sekä konserniraportoinnin kautta. Rahalaitoslainan maksuohjelman takapainoitteisuuden ja merkittävästi kasvaneiden korkokustannusten takia yhtiön hallitus on päättänyt nopeuttaa rahalaitoslainan takaisinmaksua ylimääräisillä lainanlyhennyksillä. Pääomavuokraa on nostettu korkomenojen nousun sekä nopeutetun lainaohjelman takia. Rahalaitoslainaa pyritään lyhentämään laskennallisin tasalyhennyksin koko loppulainajakajalla. Korkomenoihin voidaan saada kustannussäästöjä vuokralaiselle (korkotasosta riippuen) 0,8 - 1,0 me nopeutetun lainaohjelman myötä. Yhtiön lainat ovat Handelsbankenissa, jonka toiminta on loppumassa Suomessa. Rahoitusta koskevat neuvottelut ovat parhaallaan käynnissä mm. Kuntarahoituksen kanssa. Rahoitus kilpailutetaan ainakin 3 rahalaitoksen välillä.	Arvioidaan taloustilannetta hallituksen kokouksissa sekä konserniraportoinnin kautta. Rahalaitoslainan maksuohjelman takapainoitteisuuden ja merkittävästi kasvaneiden korkokustannusten takia yhtiön hallitus on päättänyt nopeuttaa rahalaitoslainan takaisinmaksua ylimääräisillä lainanlyhennyksillä. Pääomavuokraa on nostettu korkomenojen nousun sekä nopeutetun lainaohjelman takia. Rahalaitoslainaa pyritään lyhentämään laskennallisin tasalyhennyksin koko loppulainajakajalla. Vaikka tuloslaskelma voi näyttää ylijäämää, se käytetään ylimääräisiin lainanlyhennyksiin. Ylimääräisten lainanlyhennysten kautta pienenevistä korkomenoista koituvan hyödyn saa vuokralainen: Korkomenoihin voidaan saada kustannussäästöjä vuokralaiselle (korkotasosta riippuen) 0,8 - 1,0 me nopeutetun lainaohjelman myötä. Yhtiön lainat on siirretty Kuntarahoitukseen Handelsbankenissa, jonka toiminta on loppumassa Suomessa. Keski-Suomen Hyvinvointialueen kanssa käydään syksyn 2025 aikana vuokrasopimusneuvotteluita uudesta vuokrasopimuksesta, joka astuisi voimaan 1.1.2026 alkaen.
Toiminnan merkittävät muutokset vuonna 2026: Sotekiinteistöjen (2 ara-rakennuksen) siirtyminen kaupungin omistuksesta yhtiölle.				

3.1.3. SIVISTYSTOIMI

Sivistyslautakunta vastaa kaupungin varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta ja 2. asteen koulutuksesta sekä on osavastuussa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Sivistyslautakunta vastaa kansalaisopiston toiminnan järjestämisestä ja kehittää kesäyliopistotoimintaa. Sivistyslautakunta vastaa kaupungin kulttuuripalveluiden, museopalveluiden, kirjastopalveluiden, liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden sekä nuorisopalveluiden järjestämisestä. Sivistyslautakunta vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä toimialaan liittyvien toimintojen osalta. Sivistyslautakunta toimii kaikkien koulujen johtokuntana. Musiikkiopistolla on oma johtokunta.

Lautakunta johtaa ja kehittää omaa toimialaansa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

.SIVISTYSPALVELUT ja vapaan sivistystoimen palvelut

vastuuryhmä/ vastuualue	Sivistyspalvelut ja vapaan sivistystoimen palvelut 2026			
	TAVOITEASETANTA			ARVIOINTI
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTE-ALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatuksesta, koulutuksesta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Muodollisesti kelpoisen henkilökunnan turvaaminen ja lisääminen	Esihenkilöt		
	Riittävä resurssointi opetukseen ja kasvatukseen (varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, opistot),	Sivistysjohtaja, esihenkilöt		
	Helposti tavoitettavat ja kohtuuhintaiset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Esihenkilöt		
	Koulu- ja kulttuurikeskuksen tilojen monipuolinen käyttö ja toimintakulttuurin kehittäminen	Rehtorit Sivistysjohtaja Esihenkilöt		
	Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen	Sivistysjohtaja Hyvinvointikoordinaattori Esihenkilöt		
	Viestinnän tehostaminen	Esihenkilöt Koko henkilökunta		
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Positiivisen kuvan luominen ja markkinointi laadukkaiden kasvatuksesta, koulutuksesta, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen avulla	Esihenkilöt Koko henkilökunta		
	Yhteisöllisyys, osallisuus ja luontolähtöisyys elinvoimatekijöinä	Esihenkilöt Koko henkilökunta		

vastuu-ryhmä/ vastuualue	Sivistyspalvelut ja vapaan sivistystoimen palvelut 2026			
	TAVOITEASETANTA			ARVIOINTI
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTE-ALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi on arvoitettu kestävän biotalouden osaamis- ja yrittäjäkeskittymä	Saarijärven lukion ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteistyön jatkaminen	Lukion rehtori Sivistysjohtaja		
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026 Esi- ja perusopetuksen tuen uudistaminen muuttuneen tuen lainsäädännön mukaisesti. Sivistyslautakunnan alaisten palvelujen/palveluverkon sopeuttaminen hallitusti väheneviin lapsi-/käyttäjämääriin ja talouden kehyksiin.				

tulosopimus/maisemaraportti, varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1150 SIVISTYSPALVELUT 02			
Koko SIVISTYSPALVELUT 02			
Tuotot (€)	689 504,83	370 670	455 026
Toimintakulut (€)	-16 193 703,53	-16 104 350	-16 210 706
Toimintakate (€)	-15 504 198,7	-15 733 680	-15 755 680
Toimintakate / asukas (€)	-1 752,48	-1 776,21	-1 778,69
1155 VARHAISKASVATUS 03			
Tuotot (€)	172 174,84	99 670	104 870
Toimintakulut (€)	-4 329 742,54	-4 391 727	-4 308 925
Toimintakate (€)	-4 157 567,7	-4 292 057	-4 204 055
Toimintakate / asukas (€)	-469,94	-484,54	-474,61
Toimintakate / alle 7-vuotias asukas (€)	-10 393,92	-11 005,27	-10 779,63
1158 PERUSOPETUS JA LUKIO 03			
Koko PERUSOPETUS JA LUKIO 03			
Tuotot (€)	502 256,68	256 000	335 156
Toimintakulut (€)	-11 506 300,68	-11 374 840	-11 541 990
Toimintakate (€)	-11 004 044	-11 118 840	-11 206 834
Toimintakate / asukas (€)	-1 243,82	-1 255,23	-1 265,17
Huoneistokulut / oppilas (€)	-3 303,83	-3 391,37	-3 226,15

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
301 PERUSKOULUTOIMI 04			
Tuotot (€)	423 719,4	251 000	296 500
Toimintakulut (€)	-9 945 654,45	-9 792 965	-9 990 024
Toimintakate (€)	-9 521 935,05	-9 541 965	-9 693 524
Toimintakate / asukas (€)	-1 076,29	-1 077,21	-1 094,32
Toimintakulut / oppilas (€)	-12 510,26	-12 364,85	-12 890,35
Kulut / oppilas (€)	-12 510,26	-12 364,85	-12 890,35
Oppilaat, yhteensä 20.9. (kpl)	795	792	775
Oppilaat, erityinen tuki 20.9. (hlö)	82	79	81
Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat, vaikeimmin kehitysvammaiset (hlö)	8	5	6
Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat, muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset (hlö)	17	19	18
Kuljetettavat oppilaat (hlö)	360	360	376
Kuljetuskustannukset / kuljetettava oppi- las (€)	-2 591,73	-2 838,06	-2 888,3
302 LUKIO 04			
Tuotot (€)	78 537,28	5 000	38 656
Toimintakulut (€)	-1 560 646,23	-1 581 875	-1 551 966
Toimintakate (€)	-1 482 108,95	-1 576 875	-1 513 310
Toimintakate / asukas (€)	-167,53	-178,02	-170,84
Varsinaiset ja aineopiskelijat yhteensä (hlö)	115	115	107
1. vuoden opiskelijat lkm (aloittavat opis- kelijat) (hlö)	33	35	33
Yhdistelmäutkintoa suorittavat opiskelijat (kpl)	13	13	16
Pakolliset kurssit (kpl)	97,5	97,5	99,5
Soveltavat kurssit (kpl)	18	18	22
Syventävät kurssit (kpl)	74	74	71
Kursseja yhteensä (kpl)	189,5	189,5	192,5

Vapaa-aikapalvelut, tulossopimus/maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1161 VAPAA-AIKAPALVELUT 03			
Koko VAPAA-AIKAPALVELUT 03			
Tuotot (€)	488 206,99	499 018	462 048
Toimintakulut (€)	-1 444 496,87	-1 350 827	-1 393 857
Toimintakate (€)	-956 289,88	-851 809	-931 809
Toimintakate / asukas (€)	-108,09	-96,16	-105,19
360 LIIKUNTAPALVELUT 04			
Toimintakate (€)	-709 627,99	-589 386	-649 848
Toimintakate / asukas (€)	-80,21	-66,54	-73,36
Liikuntapaikkojen ja -reittien lukumäärä (lkm)	25	23	31
Käyttötunnit (h)	6 265	8 000	6 200
Yksilökäynnit (kpl)	64 604	63 000	65 100
361 NUORISOTYÖ 04			
Toimintakate (€)	-153 182,97	-172 423	-191 961
Toimintakate / asukas (€)	-17,31	-19,47	-21,67
363 AVUSTUKSET 04			
Toimintakate (€)	-92 074,02	-90 000	-90 000
Toimintakate / asukas (€)	-10,41	-10,16	-10,16

Kulttuuripalvelut, tulossopimus/maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1164 KULTTUURIPALVELUT 03			
Tuotot (€)	5 236,48	1 300	5 100
Toimintakulut (€)	-49 217,09	-42 351	-51 173
Toimintakate (€)	-43 980,61	-41 051	-46 073
Toimintakate / asukas (€)	-4,97	-4,63	-5,2

Museo, tulossopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1165 MUSEO 03			
Tuotot (€)	52 350,07	52 840	55 440
Toimintakulut (€)	-477 657,1	-435 818	-446 418
Toimintakate (€)	-425 307,03	-382 978	-390 978
Toimintakate / asukas (€)	-48,07	-43,24	-44,14
Käynnit (kpl)	10 727	10 000	10 500
Pysyvät näyttely (kpl)	4	5	5
Kokoelma kartunta (kpl)	451	20	30

Kirjasto, tulossopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1168 KIRJASTO 03			
Tuotot (€)	8 652,76	6 000	6 000
Toimintakulut (€)	-400 010,4	-410 000	-377 000
Toimintakate (€)	-391 357,64	-404 000	-371 000
Toimintakate / asukas (€)	-44,24	-45,61	-41,88
Käynnit (kpl)	98 963	79 000	80 000
Toimintakulut / käynti (€)	-4,04	-5,19	-4,71
Käynnit / asukas (kpl)	11,19	8,92	9,03
Lainajaat (kpl)	2 674	2 500	2 500
Peittävyys (Lainajaat / asukas) (%)	30,22	28,22	28,22
Lainaukset (kpl)	118 485	112 000	110 000
Lainaukset / asukas (kpl)	13,39	12,64	12,42
Kulut / lainaus (€)	-3,38	-3,66	-3,43

Kansalaisopisto, tulossopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1167 KANSALAIPOISTO 03			
Toimintakate (€)	-670 912,03	-687 689	-645 124
Toimintakate / asukas (€)	-75,83	-77,63	-72,83
Maksutuottojen osuus toimintakuluista (%)	-17,69	-16,97	-16,08
Opiskelijat (hlö)	1 776	2 440	2 425
Kulut / opiskelija (€)	-477,75	-360,72	-343,09
Peittävyys (opiskelijat/asukkaat) (%)	20,07	27,55	27,38

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1167 KANSALAIPOISTO 03			
Kurssilaiset (hlö)	3 644	4 790	4 775
Kulut / kurssilainen (€)	-232,84	-183,75	-174,24
Kurssit (kpl)	341	271	317
Opetustunnit (lkm)	8 620	7 618	8 368
Tuntiopettaja yms. (hlö)	89	92	92
Toimintayksiköiden lkm. (kpl)	3	3	3
Vakituinen opetushenkilökunta (hlö)	1	1	1

3.1.3.1. VIITASALO-OPISTO

vastuuryhmä/ vastualue	VIITASALO-OPISTO 2026			
	TAVOITEASETANTA		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatuksesta, koulutuksesta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Helposti tavoitettavat ja kohtuuhintaiset palvelut. Opetusta järjestetään kaikissa toimintakunnissa.			
	Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen			
	Saarijärven Koulu- ja kulttuurikeskus: eri toimijoiden välisen toimintakulttuurin kehittäminen.			
Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026				
-				

Viitasalo-opisto, tulossopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1163 VIITASALO-OPISTO 03			
Tuotot (€)	222 211,02	221 818	196 299
Toimintakulut (€)	-643 608,89	-640 843	-609 358
Toimintakate (€)	-421 397,87	-419 025	-413 059
Toimintakate / asukas (€)	-47,63	-47,3	-46,63
Tutkintotavoitteiset opiskelijat, 20.9 (hlö)	166	167	151
Muskari- ja valmennusoppilaat (kpl)	45	44	59
Muut opiskelijat (hlö)	11	1	4
Musiikkiopiston opiskelijat yhteensä (hlö)	222	212	214

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1163 VIITASALO-OPISTO 03			
Netto / musiikkiopiston opiskelija (€)	-1 898,19	-1 976,53	-1 930,18
Opetustunnit (lkm)	4 937	4 942	4 767
Netto / opetustunti (€)	-85,36	-84,79	-86,65
Vakituinen henkilökunta (hlö)	1	1	1
Vakituinen opetushenkilökunta (hlö)	7	4	4
Tuntiopettaja yms. (hlö)	8	11	11

3.1.4. TEKINEN TOIMI

3.1.4.1. TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT

Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kaupungin teknisten ja ympäristöpalveluiden järjestämisestä; kunnallistekniikkapalvelut, maaseutupalvelut, kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen palvelut ja tuottajapalvelut, joka käsittää kiinteistönhoidon, kunnossapitopalvelut ja siivouksen.

Lupalautakunnan tehtävänä on toimia kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvontaviranomaisena sekä maa-aineslain tarkoittamana viranomaisena ja ulkoilulain tarkoittamana leirintäalueviranomaisena. Lupalautakunta ratkaisee myös ne poikkeamisasiat, joissa hakijana on kunta itse.

Lautakunta johtaa ja kehittää omaa toimialaansa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkailla ja käyttäjillä mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

vastuuryhmä/ vastuualue	TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT			
	TAVOITEASETANTA 2026		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPISTEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKI-LÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvi tunnetaan laadukkaista kasvatuksesta, koulutuksesta, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Kaupungin toimitilojen kustannustehokas ja laadukas ylläpitopalvelujen tuottaminen	Tuottajapalvelut / kaikki esihenkilöt		
	Liikuntapalveluiden tuottamista tukevat tukipalvelut ja rakennuttamisen hankepalvelut	Tuottajapalvelut ja Kuntepa / kaikki esihenkilöt		
Saarijärvi on haluttu asuinpaikka ja muuttovoittokaupunki. Kaupunki on viihtyisä ja elinvoimainen.	Kestävä, kustannustehokas ja ympäristöystävällinen infra	Kuntepa ja tuottajapalvelut / kaikki esihenkilöt		
	Hyväksytyjen hoitosuunnitelmien mukainen puistojen ja yleisten alueiden hoito ja ylläpito.	Kuntepa / kaikki esihenkilöt		
	Häiriöttömät kunnallistekniset palvelut	Kuntepa ja vesi- ja viemärlaitos / kaikki esihenkilöt		
Saarijärvi kehittää monipuolisesti yritystoimintaa ja teollisuutta	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan kaavoituksen ja maankäytön aluekehittämistä	Toimialajohtaja ja Kuntepa / kaikki esihenkilöt		
	Nopea lupakäsittely ja laadukas neuvontapalvelu	Rakennusvalvonta esihenkilö		
Saarijärvi on arvostettu kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymä	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan kaavoituksen ja maankäytön aluekehittämistä	Toimialajohtaja ja Kuntepa / kaikki esihenkilöt		
Saarijärven kaupunki on aktiivinen työllisyystoimija ja tavoittelee korkeaa työllisyysastetta	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan yritystonttien jalostamista ja rakentamista	Toimialajohtaja ja Kuntepa / kaikki esihenkilöt		
Saarijärvi on kehittyvä alueellinen kaupan ja palveluiden keskus	Tekniset ja ympäristöpalvelut tukevat osaltaan kaavoituksen ja maankäytön aluekehittämistä	Toimialajohtaja ja Kuntepa / kaikki esihenkilöt		
	Nopea lupakäsittely rakennus- ja ympäristölupapalveluissa, neuvontapalvelu	Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu / esihenkilöt		
	Tuottajapalvelut toteuttavat sote-palveluiden tilamuutokset kaupunkikonsernin kiinteistöihin	Tuottajapalvelut / kaikki esihenkilöt		

vastuuryhmä/ vastualue	TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT			
	TAVOITEASETANTA 2026		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOIS-TEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/-YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Saarijärvellä on vahva ja uudistuva maa- ja metsätaloussektori	Asiakaslähtöiset maaseututoimen neuvonta- ja tukipalvelut	Maaseututoimi / esihenkilöt		
	Nopea lupakäsittely rakennus- ja ympäristölupapalveluissa, neuvontapalvelu	Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu / esihenkilöt		
Toiminnan merkittävät muutokset 2026: Maaseutupalveluiden yhteistoiminta-aluemuutoksesta päätös vuonna 2026. Talousarviossa oletettu käyttämättömien kiinteistöjen nopeaa myyntiä.				

Tekniset palvelut, tulossopimus/maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1172 HALLINTO JA VIRANOMAISPALVELUT 03			
Koko HALLINTO JA VIRANOMAISPALVELUT 03			
Tuotot (€)	149 271,96	144 700	99 200
Toimintakulut (€)	-473 424,78	-460 148	-355 770
Toimintakate (€)	-324 152,82	-315 448	-256 570
Toimintakate / asukas (€)	-36,64	-35,61	-28,96
513 RAKENNUSVALVONTA 04			
Toimintakate (€)	-43 782,97	-49 159	-64 080
Toimintakate / asukas (€)	-4,95	-5,55	-7,23
Lupapäätökset (kpl)	112	100	100
Toimintakulut / lupa (€)	-1 520,25	-1 488,59	-1 632,8
Valvontakohteet (kpl)	300	350	350
1174 KUNNALLISTEKNIKKAPALVELUT 03			
653 PUISTOT JA YLEISET ALUEET 04			
Toimintakate / asukas (€)	-17,69	-20,38	-26,92
Pinta-ala, m ² (m ²)	171 580	175 880	175 080
Toimintakulut / neliö (m ²) (€)	-0,93	-1,04	-1,38
654 YKSITYISTIET 04			
Toimintakate (€)	-127 091,96	-116 649	-126 951
Toimintakate / asukas (€)	-14,37	-13,17	-14,33

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
655 LIIKENNEVÄYLÄT 04			
Toimintakate (€)	-507 029,32	-540 200	-567 828
Toimintakate / asukas (€)	-57,31	-60,98	-64,1
Pinta-ala, m ² (m ²)	393 316	373 516	373 516
Toimintakulut / neliö (m ²) (€)	-1,31	-1,46	-1,53
1175 VESI- JA VIEMÄRILAITOS 03			
Tuotot (€)	1 134 737,83	1 118 700	1 230 000
Toimintakulut (€)	-642 677,08	-674 685	-701 043
Toimintakate (€)	492 060,75	444 015	528 957
Toimintakate / asukas (€)	55,62	50,13	59,72
Verkoston pituus (m)	205 180	204 680	204 680
Asiakkaat (hlö)	7 030	7 030	7 030
1177 TUOTTAJAPALVELUT 03			
615 KUNNOSSAPITOPALVELUT 04			
Toimintakulut (€)	-528 029,41	-519 358	-525 672
Kerrosala (k-m ²)	53 467	53 467	51 928
Toimintakulut / k-m ² (kerrosalat yhteensä) (€)	-9,88	-9,71	-10,12
617 KIIINTEISTÖNHOITOPALVELUT 04			
Toimintakulut (€)	-2 088 855,08	-2 014 142	-1 998 887
Kerrosala (k-m ²)	53 755	53 698	51 004
Kerrosala, ostopalvelu (k-m ²)	3 642	3 642	3 642
Toimintakulut / k-m ² (kerrosalat yhteensä) (€)	-36,39	-35,13	-36,58
619 SIIVOUSPALVELUT 04			
Toimintakulut (€)	-681 156,26	-708 672	-739 720
Siivousalat yhteensä (sm ²)	25 812	26 017	25 872
Toimintakate / sm ² (yhteensä) (€)	-25,25	-25,93	-27,16

3.1.4.2. JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT

Sydän-Suomen jätelautakunta vastaa kuntien puolesta jätehuollon viranomaistehtävien hoitamisesta. Lautakunnan jäsenkuntia ovat Hankasalmi, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Multia, Petäjävesi, Pihtipudas, Saarijärvi, Uurainen, Viitasaari ja Äänekoski. Lautakunnan alaisina viranhaltijoina toimivat jätehuoltoasiamies ja jätehuoltosuunnittelija.

vastuuryhmä/ vastuualue	Sydän-Suomen jätelautakunta			
	TAVOITEASETANTA 2026		ARVIOINTI	
TAVOITE: valtuustostrategiassa nimetty PAINOPIS-TEALUE	TOIMENPIDE	VASTUUHENKILÖT/YKSIKÖT	TOTEUTUNEET TOIMENPITEET	ARVIOINTI
Laadukkaat kasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluistaan	Palvelutason määritelmien seuranta	johtava jätehuoltosuunnittelija	Sekajätekeräyspisteverkoston muutokset ja niiden ylläpidosta aiheutuvien kustannusten laskeaminen.	
Monipuolisen yritystoiminnan ja teollisuuden kehittäminen	Lietehuollon seuranta	johtava jätehuoltosuunnittelija	Vuosittainen seuranta liettekaivojen tyhjennysten toteutumisesta	
		jätehuoltosuunnittelija	Lietteen käsittelyn oma-toimilupien seuranta	
	Lietekuljetusjärjestelmän tarkastelu	johtava jätehuoltosuunnittelija	Kuljetusjärjestelmiin liittyvä päätöksenteko	
Alueella on kestävä biotalouden osaamis- ja yrityskeskittymää	Jätehuollon jatkuva kehittäminen jätelain mukaisesti	johtava jätehuoltosuunnittelija	Kompostirekisterin ylläpito	
		johtava jätehuoltosuunnittelija	Kompostitarkastukset	
Tavoitteena on aktiivinen työliikeyhteistyö ja korkeaa työliikeyhteistyötä	Henkilökunnan kouluttaminen ja lainmukaisuuden seuraaminen	johtava jätehuoltosuunnittelija ja jätehuoltosuunnittelija	Jäteviranomaisten verkoston tapaamiset	
			Jätelautakuntien neuvottelupäivät	
			Jätealan yhteistyöryhmä	
	Viranomaisyhteistyö jäsenkuntien sekä Riikinvoiman polttolaitoksen omistajakuntien kesken	johtava jätehuoltosuunnittelija	Neuvottelukunta	
			Ympäristönsuojelun yhteistyö	
			itä 8 kokoukset.	
Alueellinen palveluiden kehittäminen	Aktiivinen tiedottaminen jätelautakunnan toiminnasta ja päätöksistä	johtava jätehuoltosuunnittelija ja jätehuoltosuunnittelija	Ilmoitukset lehdissä ja nettisivuilla	
			Kuulutukset	

Toiminnan merkittävät muutokset v. 2026

Vuonna 2026 sekajätepisteverkostoon kohdistuvat muutokset alkavat konkretisoitua pisteiden määrän ja käyttöajan vähenemisenä. Vuoden 2026 aikana tulee toteuttaa palvelutason mukaiset muutokset tähän verkostoon.

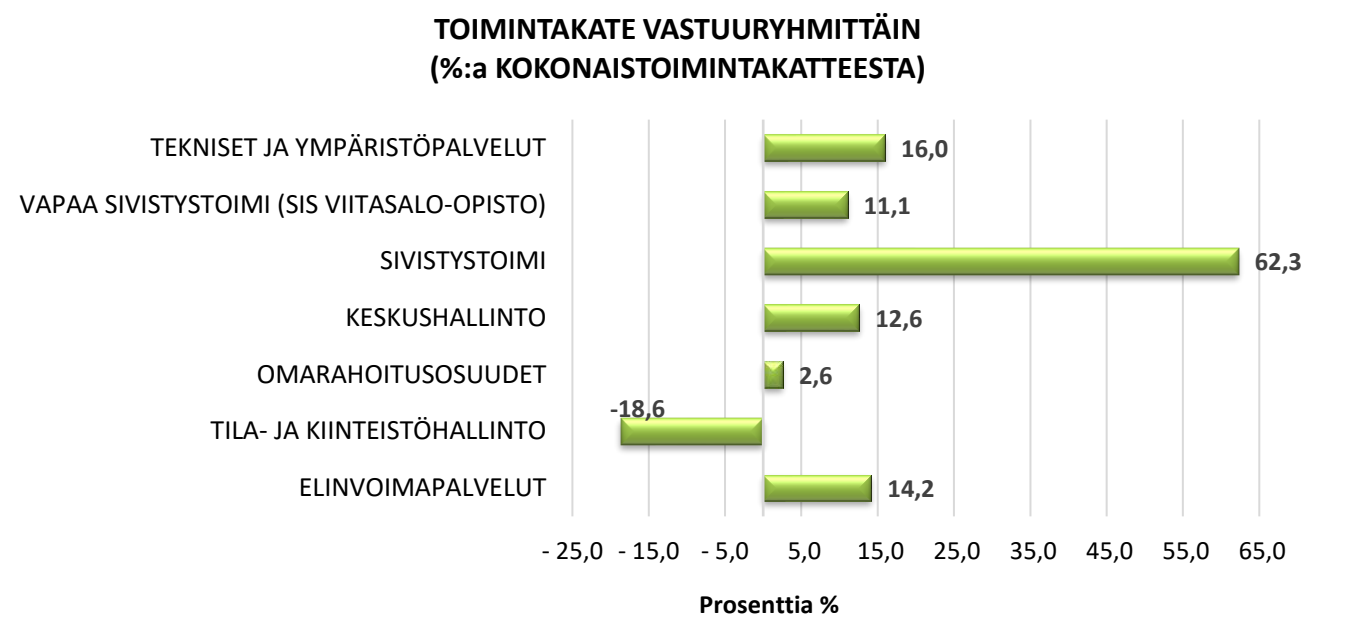
Jätehuollon viranomaispalvelut tulossopimus/Maisemaraportti

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (Muutos)	Talousarvio 2026
1180 JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT 02			
Tuotot (€)	133 327,54	161 482	208 097
Toimintakulut (€)	-133 327,54	-161 482	-208 097
Kokoukset (kpl)	6	5	4
Pientalot (kpl)	13 909	13 878	13 953
Vapaa-ajan kiinteistöt (kpl)	11 998	11 909	12 050
Rivi- ja kerrostalot (kpl)	977	936	927
Lietehuollon asiakkaat, vakituiset kiinteistöt (kpl)	5 350	5 346	5 323
Lietehuollon asiakkaat, vapaa-ajan kiinteistöt (kpl)	2 529	2 531	2 522
Jätehuollon asiakkaat yhteensä (kpl)	34 763	34 600	34 775

3.2. TOIMINTAKATE JA MÄÄRÄRAHAN SITOVUUS VASTUURYHMITTÄIN

VASTUURYHMÄT / HALLINTOKUNNAT	TP2023	TP2024	TA2025 MUUTETTU	TA2026
1 000 €				
KONSERNIPALVELUT				
ELINVOIMAPALVELUT				
Työllisyys	-1 217	-1 009	-2 424	-2 676
Kehittäminen	-354	-381	-438	-459
Kaavoitus ja maankäyttöpalvelut	-344	-274	-434	-449
YHTEENSÄ	-1 915	-1 664	-3 296	-3 584
KIINTEISTÖ- JA TILAHALLINTO				
Metsät ja muut kiinteistöt	561	543	503	523
Asuntopalvelut	965	1 057	1 174	872
Toimitilavuokraus	3 312	3 504	3 440	3 317
YHTEENSÄ	4 838	5 104	5 117	4 712
OMARAHOITUSOSUUKSET				
Ympäristöterveydenhuolto	-419	-486	-478	-575
Muut omarahoitusosuudet	0	0	-142	-80
YHTEENSÄ	-419	-486	-620	-655
KESKUSHALLINTO (TUKIPALVELUT)				
Hallinnon tukipalvelut	-853	-848	-986	-1 030
Tarkastus	-29	-23	-29	-29
Vaalit	-8	-2	-40	0
Keskushallinto	-1 912	-1 920	-2 093	-2 124
YHTEENSÄ	-2 802	-2 792	-3 147	-3 183
SIVISTYSTOIMI				
SIVISTYSTALVELUT				
Hallinto	-324	-343	-323	-345
Varhaiskasvatus	-4 282	-4 158	-4 292	-4 204
Perusopetus ja lukio	-10 945	-11 004	-11 067	-11 207
YHTEENSÄ	-15 551	-15 505	-15 682	-15 756
VAPAAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT				
Vapaa-aikapalvelut	-889	-956	-852	-932
Kulttuuripalvelut	-37	-44	-41	-46
Museo	-389	-425	-383	-391
Kansalaisopisto	-700	-671	-665	-645
Kirjasto	-422	-391	-394	-371
YHTEENSÄ	-2 435	-2 487	-2 335	-2 385
VIITASALO-OPISTON JOHTOKUNTA	-415	-421	-419	-413
TEKNINEN TOIMI				
TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT				
Ympäristötoimen hallinto ja viranomaispalvelut	-360	-324	-315	-257
Maaseutupalvelut	-77	-86	-100	-103
Kunnallistekniset palvelut	-877	-902	-955	-1065
Vesi- ja viemärilaitos	568	492	444	529
Tuottajapalvelut	-3 647	-3 189	-3 143	-3 141
YHTEENSÄ	-4 392	-4 009	-4 069	-4 037
JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT	0	0	0	0
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-23 091	-22 260	-24 452	-25 301

Toimintakate kuvaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Alla olevassa kuvassa on esitetty kaupungin kokonaistoimintakatteen prosentuaalinen jakautuminen vastuuryhmittäin ja toimintakatteen €/asukas -tunnuslukujen muutokset verrattuna tilinpäätöksen 2024 toteutuneisiin ja TA2025 (muutettu) tavoitteiden tunnuslukutietoihin.

Toimintakatteet €/asukas TP2024, muutettu TA2025 ja TA2026:

	Toimintakate €/asukas		
	TP2024	TAM2025	TA2026
ELINVOIMAPALVELUT	-188	-372	-409
TILA- JA KIIINTEISTÖHALLINTO	576	578	538
OMARAHOITUSOSUUDET	-55	-70	-75
KESKUSHALLINTO	-315	-355	-363
SIVISTYSTOIMI	-1 751	-1 777	-1 799
VAPAA SIVISTYSTOIMI (SIS VIITASALO-OPISTO)	-328	-315	-319
TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT	-453	-459	-461
€/asukas	-2 514	-2 771	-2 888

4. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2023	TP2024	TA2025 muutettu	TA 2026	TS2027	TS2028
Toimintatulot	12 051	12 079	11 498	10 983	10 682	10 682
Myyntitulot	3 889	3 658	3 647	3 887	3 887	3 887
Maksutulot	510	501	467	403	403	403
Tuet ja avustukset	1 000	1 177	857	560	560	560
Muut toimintatulot	6 652	6 743	6 526	6 133	5 832	5 832
Toimintamenot	-35 142	-34 339	-36 074	-36 284	-36 476	-37 126
Henkilöstömenot	-17 383	-16 908	-17 102	-17 353	-17 590	-17 882
Palvelujen ostot	-8 220	-7 938	-9 000	-9 248	-9 451	-9 734
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 708	-2 535	-2 531	-2 416	-2 489	-2 563
Avustukset	-1 171	-1 262	-1 816	-1 857	-1 857	-1 857
Muut toimintamenot	-5 660	-5 696	-5 625	-5 409	-5 089	-5 089
TOIMINTAKATE	-23 091	-22 260	-24 576	-25 301	-25 794	-26 444
Verotulot	19 287	19 803	19 251	20 509	20 828	21 347
Valtionosuudet	8 782	7 200	8 561	7 628	7 628	7 738
Verorahoitus yht.	28 069	27 004	27 812	28 137	28 456	29 085
Rahoitustuotot ja -kulut	-39	90	20	133	60	60
Korkotulot	42	125	80	125	80	80
Muut rahoitustulot	62	128	91	108	70	70
Korkomenot	-103	-74	-60	-20	-20	-20
Muut rahoitusmenot	-40	-89	-91	-80	-70	-70
VUOSIKATE	4 938	4 834	3 255	2 968	2 721	2 700
Poistot ja arvonalentumiset	-4 027	-3 578	-3 000	-2 750	-2 800	-2 850
Suunnitelman muk. poistot	-3 055	-2 916	-2 950	-2 750	-2 800	-2 850
Kertaluonteiset poistot	-409	-6	-50			
Arvonalentumiset	-562	-656	0			
TILIKAUDEN TULOS	912	1 256	255	218	-78	-149
Varausten lis.(-) tai väh.(+)		-855	-109			
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	912	401	146	218	-78	-149
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ	7 631	8 032	8 178	8 396	8 318	8 169

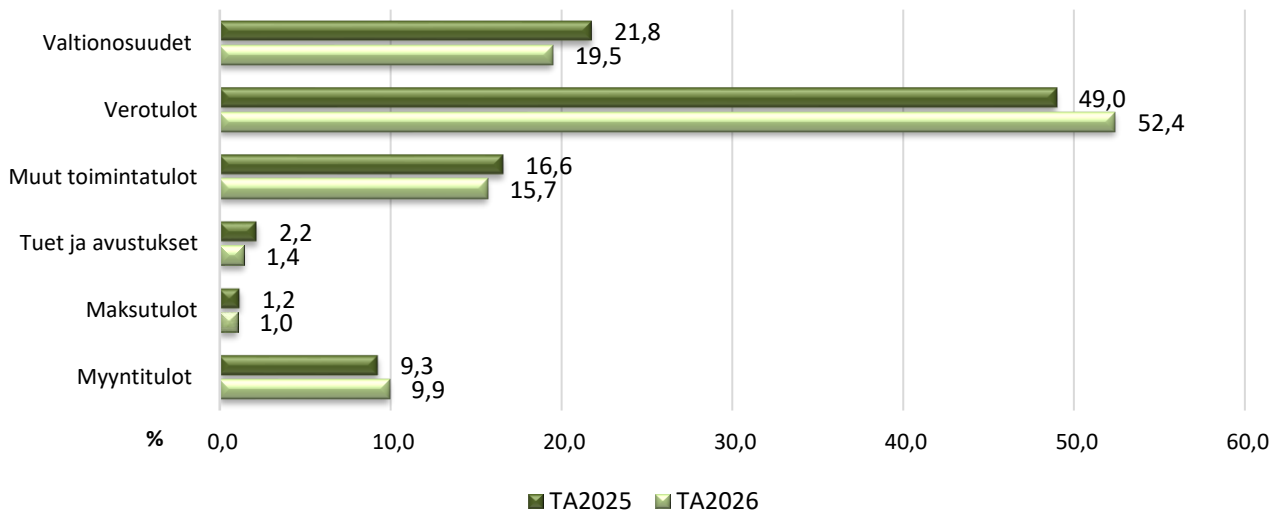
Kuva: Vuoden 2026 tilikauden tulos ja ylijäämä muodostuvat vesi- ja viemärilaitoksen suunnittelemaasta vuoden 2026 taksakorotuksesta, jota vastaan tavoitteena on kirjata jätevedenpuhdistamon rahoitukseen varautuva investointivaraus tilinpäätöksessä 2026.

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Myyntituloihin kirjataan tulot tavaroiden ja palveluiden myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi pääsääntöisesti tuotantokustannukset kattavaan hintaan. Maksutuloihin kirjataan asiakasmaksuja ja muita maksuja tavarista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Muiden toimintatuottojen tiliryhmään kirjataan toimintatuotot, jotka eivät kuulu yllä mainittuihin tiliryhmiin, tällaisia ovat mm. vuokratulot ja pysyvien vastaavien myyntivoitot.

Tuloslaskelman toimintatuotot laskevat noin 515 000 euroa verrattuna vuoden 2025 muutetun talousarvion toimintatuloihin. Toimintatuottojen määrään vaikuttaa erityisesti avustusten ennakoitu pienentyminen, ja soteikiinteistöjen yhtiöittämisen myötä vähenevät vuokratuotot. Kokonaisverorahoituksen ennakoidaan kasvavan vuoden 2025 talousarvioon nähden noin 300 000 euroa. Valtionosuudet vähenevät noin 900 000 euroa johtuen erityisesti

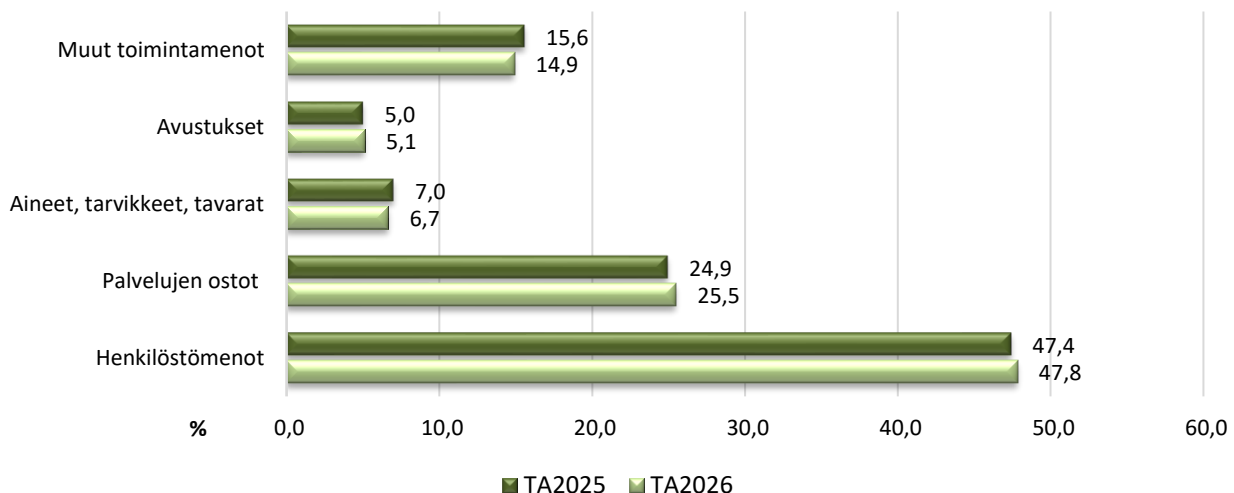
OKM:n myöntämän valtionosuuden kertaluonteisesti muita vuosia isommasta summasta vuonna 2025. Vuonna 2025 OKM:n valtionosuutta myönnettiin normaalia enemmän, sillä perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus määräytyi vuoden 2023 yksikkötiedoilla. Vuonna 2026 myönnettävän rahoituksen määrä tulee tippumaan huomattavasti, sillä rahoituksen perusteena olevat yksikkömäärät ovat pienentyneet merkittävästi. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuuksiin on kohdennettu mm. kaikille kunnille kahden prosentin valtionosuusvähennys. Verotuloihin odotetaan kasvua erityisesti kunnallisverotuksessa ja jonkin verran myös yhteisöverotuksessa.

Tuloslaskelman tuotot 2026, prosenttia kokonaistuotoista

Toimintamenoihin budjetoidaan vuodelle 2026 yhteensä noin 36,3 milj. euroa, mikä on vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden noin 200 000 enemmän. Suurimmat tiliryhmäkohtaiset muutokset ovat muissa toimintamenoissa. Tähän vaikuttaa erityisesti koulu- ja kulttuurikeskuksen pienenevät maksuvastuut johtuen korkokustannusten alenemisesta ja 1-vaiheen irtaimistoleasingvastuiden päättymisestä. Erillistä korkokustannusten kasvuvarasta ei ole vuoden 2026 talousarvioon sisällytetty. Henkilöstökuluja nostaa osaltaan vuoden 2026 palkkojen yleiskorotukset ja varaukset järjestelyeriin. Palvelujen ostoissa kustannuksia kasvattavat muun muassa yleiset indeksikorotukset.

Tuloslaskelman menot 2026, prosenttia kokonaismenoista

Tuloslaskelman esittämä vuosikate riittää talousarviovuonna poistoihin ja nettoinvestointeihin. Tilikauden tulos on suunnitelmallisesti ylijäämäinen. Tällä varaudutaan tilinpäätöksen yhteydessä tehtävään vesi- ja viemärlaitoksen jätevedenpuhdistamoinvestointiin liittyvään investointivaraukseen, jota vastaan talousarviossa on varauduttu vesi- ja viemärlaitoksen 15 prosentin taksakorotuksiin. Taloussuunnitelmavuosille ennakoitu vuosikate riittää investointiohjelmassa suunniteltuihin nettoinvestointeihin, mikäli suunniteltu jätevedenpuhdistamohanke toteutetaan perustettavan tytäryhtiön lukuun.

Taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 korotusennusteena on käytetty toimintamenojen osalta (palvelujen ostot ja aineet ja tarvikkeet) keskimääräisesti 3,0 % vuosittaista korotusta peruspalvelujen hintaindeksiennusteen mukaisesti. Verotulot on arvioitu vuosien 2027–2028 Kuntaliiton veroennustekehikon pohjalta. Valtionosuusennusteissa oletuksena on, että vuodesta 2028 alkaen soteuudistukseen liittyvät lisäleikkaukset poistuvat kuntien valtionosuuksia vähentävänä tekijänä ja näin osaltaan tasaavat valtionosuuden laskusuuntaista kehitystä. Korkokulut on arvioitu ennustetun korkokannan muutosennusteiden ja nykyisen lainakannan mukaisesti, ja poistot investointisuunnitelman mukaisesti.

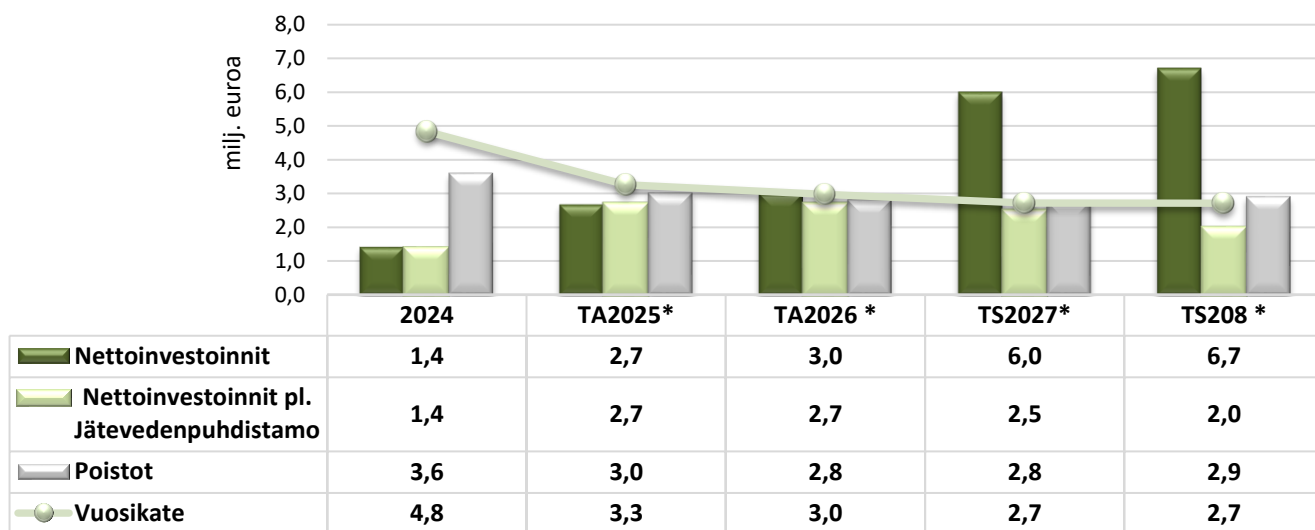
Taloussuunnitelmavuosiin liittyy monia epävarmuustekijöitä, ja tulevaan rahoitustasoon vaikuttaa erityisesti valtionosuusuudistus, joka 1.1.2027 alkaen tulee muuttamaan kuntien välistä valtionosuusjakoa. Talousarvion laadinnan hetkellä kunnat eivät vielä ole saaneet kuntakohtaisia rahoitusennusteita talouden suunnittelun tueksi. Kuntaliiton verotuloennusteisiin vaikuttavat toimintaympäristön muutokset muun muassa asukas- ja ikärakenteessa ja työllisyystilanteessa. Lisäksi yritysten toimintaedellytysten muutokset vaikuttavat yhteisöverotulojen kehittymiseen. Verorahoituksen tasoon sisältyy näin ollen kokonaisuudessaan epävarmuutta taloussuunnitelmavuosien osalta. Toimintakatteen kehityssuunta on heikkenevä johtuen muun muassa vuosittaisista indeksikorotuksista ja palkkaratkaisujen kustannusvaikutuksista. Toimintatulojen kertymisen hidastuminen asettaa oman haasteensa toimintakatteen muodostumiseen ja osaltaan uhkaa heikentää toimintakatetasoa tulevinä vuosina.

Vuosikate-ennuste on noin 2,7 miljoonaa euroa vuosina 2027 ja 2028. Taloussuunnitelmavuosiin osuvien yhtiöittämissuunnitelmien, vesi- ja viemärlaitoksen ja asuntopalveluiden yhtiöittämisen euromääräisiä vaikutuksia kaupungin talouteen ei vielä taloussuunnitelmassa ole arvioitu. Yhtiöittämisselvitysten tulokset selviävät tarkemmin vuoden 2026 kuluessa, ja samassa yhteydessä myös kustannusvaikutukset kaupungin talouteen voidaan arvioida. Vesi- ja viemärlaitoksen jätevedenpuhdistamoinvestointi on kaupungin taloussuunnitelmavuosien laskelmissa mukana niin investointiosassa kuin rahoituslaskelmassakin.

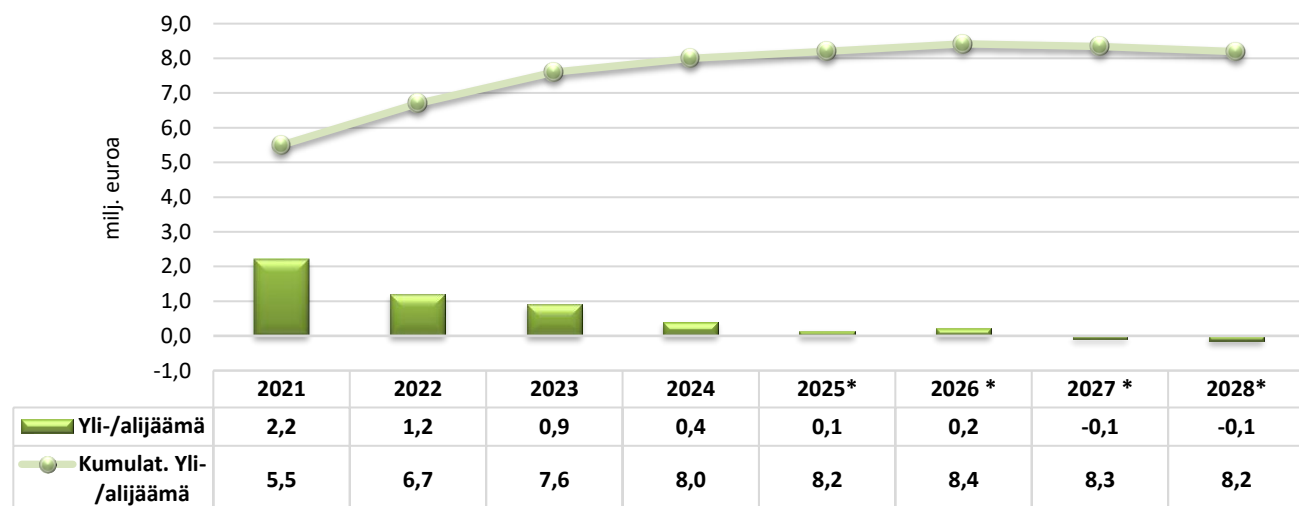
Tämänhetkiset laskelmat eivät salli kustannusten korotuksia tai uusia kulueriä ilman vastaavia kuluerien vähennyksiä muista toiminnoista tai tuloerien lisäyksiä. Koska ennusteissa on vielä talousarvion laadinnan hetkellä epävarmuuksia, voidaan jatkovuosien talouden tasapainon säilyttämiseksi mahdollisesti tarvittavia lisätoimenpiteitä suunnitella talousarviovuoden 2026 kuluessa siten, että toimenpiteitä voidaan huomioida seuraavissa talousarviovalmisteluissa vuodesta 2027 alkaen.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty nettoinvestointien, vuosikatteen ja poistojen muutokset vuosina 2024–2028 sekä vuosittaisten ja kumulatiivisten yli-/alijäämien muutokset vuosina 2021–2028.

Nettoinvestoinnit, poistot, vuosikate milj. euroa

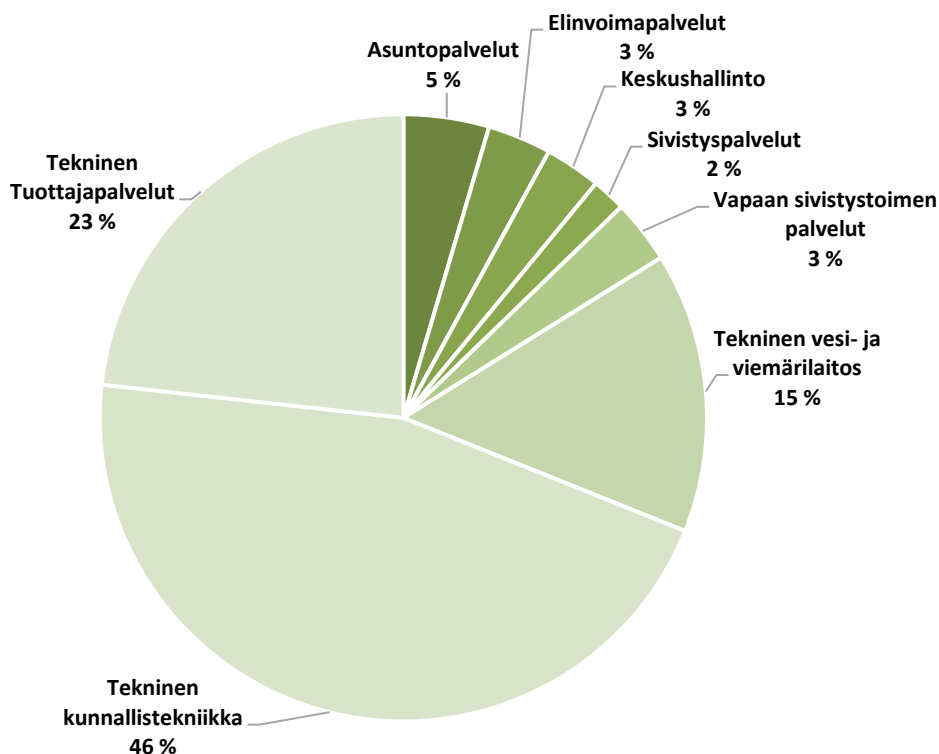
Yli-/alijäämä €/vuosi ja kumulatiivinen, milj. €

5. INVESTOINTIOSA

Nettoinvestointien taso on vuonna 2026 noin 3,0 milj. euroa, vuonna 2027 noin 6,0 milj. euroa ja 6,7 milj. euroa vuonna 2028. Suurin taloussuunnitelmakaudelle osuva investointi on Saarilammen uusi jätevedenpuhdistamo. Alla on esitetty investointiohjelma vuosille 2026–2028 investointikohteittain.

Investointiohjelman nettoinvestointien jakautuminen

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
KONSERNIPALVELUT						
TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO, MUUT KIINTEISTÖT	Kiinteistöjen ja asuntojen myyntitulot			50 000	50 000	50 000
	Sote-kiinteistöjen siirto apporttina (osakkeiden osto, tasearvon käsittely)	Kiinteistöjen myyntitulot		1 122 226		
		Osakkeiden osto SSYP ja Kotikonnut (rakennusten tasearvo)		-1 036 580		
	Pylkönmäen päiväkoti/alakoulu lunastus jäännösarvo 20 %					-216 000

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
KONSERNIPALVELUT						
TILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO, ASUNTOPALVELUT						
Lämmönvaihdin, Riihipellontie 6 (Vt Koiralammensalo)				-20 000		
Käyttövesiputket, Riihipellontie 10 (Vt Vuokravarsta)				-100 000		
Vesikatto, Pystykorvanpolku 2 (Vt Pystykorva)				-150 000		
Pystykorvanpolku 2 salaojat					-30 000	
Riihipellontie 7 salaojat					-30 000	
Riihipellontie 5 ilmalämpöpumput lisäys					-20 000	
Riihipellontie 10 käyttövesiputket					-100 000	
Lillukkakuja 1-3 parvekkeet						-115 000
Riihipellontie 8 käyttövesiputket						-100 000
Lillukkakuja 5 varaaja					-20 000	
Riihipellontie 6 v lämmönvaihdin						-20 000
KIINTEISTÖ- JA TILAHALLINTO YHTEENSÄ		MENOT		-1 306 580	-200 000	-451 000
		TULOT		1 172 226	50 000	50 000
		NETTO		-134 354	-150 000	-401 000
ELINVOIMAPALVELUT						
Maanhankinnat ja tonttien rakennusvalmiuden parantaminen				-100 000	-60 000	-60 000
ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT		-100 000	-60 000	-60 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-100 000	-60 000	-60 000
KESKUSHALLINTO						
HALLINNON TUKIPALVELUT						
Kiinteistö UPS + Backup järjestelmä (ICT Palvelut)	Kiinteistö UPS hankinta kaupungintalolle + Backup järjestelmä pilven varmuuskopiointiin			-18 000		
Sähköisten järjestelmien kehittäminen (ICT Palvelut)	sähköisten järjestelmien kehittäminen			-60 000	-30000	-30000
Verkkolaitteet (ICT Palvelut)				-10 000	-10000	-10000
KESKUSHALLINTO YHTEENSÄ		MENOT		-88 000	-40 000	-40 000
		TULOT			0	0
		NETTO		-88 000	-40 000	-40 000
KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT		-1 494 580	-300 000	-551 000
		TULOT		1 172 226	50 000	50 000
		NETTO		-322 354	-250 000	-501 000

SIVISTYSTOIMI						
SIVISTYSPALVELUT						
Koulujen ICT-hankinnat	Tarve päivittää koulujen ICT- kalustoa + lukion 1. lk. kone hankinnat	v. 2026 laitteiston laajempi päivitys, 2027- 2028 vuosittainen varaus		-53 300	-10 000	-10 000
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT		-53 300	-10 000	-10 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-53 300	-10 000	-10 000

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
SIVISTYSTOIMI						
VAPAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT						
VAPAA-AIKAPALVELUT						
Huoltorakennuksen väistötilat				-24 000		
Liikuntapalveluiden valaistuksen energiatehokkuuden parantaminen				-10 000	-25 000	-25 000
Maakuntauran reittien kunnostaminen ja ylläpito				-10 000	-10 000	-10 000
Kusiaismäen frisbeegolfradan kunnostaminen ja hiihtoradan maansiirtotyöt				-10 000		
Runebergin puiston lavan kunnostaminen				-10 000		
Pylkönmäen jääkiekkokaukalon ja huoltorakennuksen kunnostaminen (sähköpääkeskus)				-15 000		
Tenniskenttä				-10 000	-15 000	
Keskusurheilukentän pinnoite				-10 000	-120 000	
VAPAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT YHTEENSÄ		MENOT		-99 000	-170 000	-35 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-99 000	-170 000	-35 000
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ		MENOT		-152 300	-180 000	-45 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-152 300	-180 000	-45 000

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
TEKNINEN TOIMI						
VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
Saarilammen uusi jätevedenpuhdistamo	Uuden puhdistamon suunnittelu 2024-2026, rakentaminen 2027-2029, vanhan purku 2029	Uudisrakennus kust.arvio 10,9 milj. € (laskettu 5- 2025)	tot. 2024-2025 (-240.000)	-250 000	-3 500 000	-4 700 000
Saarilammen nykyinen puhdistamo	Nykyisen laitoksen häiriötöntä ylläpitoa turvaavat investointikorjaukset	Ylläpidettävä vuoteen 2029	vuosina 2017- TA2025 (-257 000)	-30 000	-30 000	-30 000
Vesi- ja jätevesiverkoston saaneeraus	Saneerausohjelman ja - suunnitelmien laadinta	vuosittaista	TA2025 (-314 000)	-60 000	-200 000	-250 000
Vastuualueen pienet hankkeet	Uusien jv/vj-linjojen rakentamisen, muiden laitosten akuutit korjaukset	vuosittaista	vuosina 2017- TA2025 (-240 000)	-50 000	-50 000	-50 000
Pumppaamoiden saneeraus	Vanhojen pumppaamoiden saneeraus	vuosittaista	vuosina 2017- TA2025 (-372 000)	-50 000	-50 000	-50 000
VESI- JA VIEMÄRILAITOS YHTEENSÄ		MENOT		-440 000	-3 830 000	-5 080 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-440 000	-3 830 000	-5 080 000

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	at kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
TEKNINEN TOIMI						
KUNNALLISTEKNISET PALVELUT						
Kaavateiden asfaltointi	Sorapäälysteisten katujen asfaltointi ja uudelleen päälyttäminen	vuosittaista	vuosina 2017- TA2025 (-384 000)	-50 000	-50 000	-50 000
Kevyen liikenteen väylien korjaukset			TA2025 (-50 000)	-50 000	0	0
Katujen kuntovaurioluokituksen mukaiset korjaukset	v. 2018 valmistuneen kuntovaurio/elinkaarimallin mukaiset korjaukset korjausvelan lyhentämiseksi	2022 päivityksessä korjausvelka 7,8 milj. €	vuosina 2017- TA2025 (-2.735 000)	-600 000	-600 000	-600 000
Leikkipaikkaohjelman mukaiset korjaukset	Leikkipaikkaohjelman 2024- 2029 mukaiset leikkipaikkojen peruskorjaukset	korjausohjelma 2025-2029, yhteensä 280 000 €	2024-TA2025 (- 40 000)	-55 000	-60 000	-60 000
Ydinkeskustan viheralueiden viihtyvyyden parantaminen			TA25 (-15.000)	-15 000		
Hulevesiviemärit saneeraus	Akuutit saneeraukset, Kauppakadun hv-purkupuutki 2026	vuosittaista	vuosina 2017- TA2025 (-252 000)	-280 000	-30 000	-30 000
Kaavateiden valaistus	Valaistuksen rakentaminen ja uusiminen (pylväät, kaapelit ja ohjauskeskus)	2026 painopiste korjaukset 60.000 €, uudet 0 €	vuosina 2017- TA2025 (-299 000)	-60 000	-60 000	-60 000
Sairaalantien turvallisuuden parantaminen	Suojateiden ja klv-väylien rakentaminen	valmistuu 2026, kust.arvio 17.500 €	vuonna 2025 (- 2 500) €	-15 000		
Liikenneturvallisuuden parantaminen	Katu- ja klv-parantamisen suunnittelu ja pienet hankkeet	toteutus kustannuks et selviää suunnittelun edetessä		-20 000	-20 000	-20 000
Kukonhiekantien katusuunnittelu	Kukonhiekantie muuttaminen kaduksi, katusuunnitelman laadinta yhteistyössä ELY:n kanssa, kustannusjako 50/50%	Kaupungin osuus suunnittelusta 48.000 €, toteutus kustan- nukset selviää suunnittelun edetessä	vuonna 2025 arvio (-24 000 €)	-24 000		
Irtaimen omaisuuden hankinta	Kauppakadun jouluvalot (- 14.000), traktori uusiminen (- 150.000) ja alueauran uusiminen (-12.000)	15 000 - 25 000 /vuosi		-176 000	-25 000	-25 000
KUNNALLISTEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ		MENOT		-1 345 000	-845 000	-845 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-1 345 000	-845 000	-845 000

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
TEKNINEN TOIMI						
TUOTTAJAPALVELUT						
Terveysasema	Ylläpitoa ja terveellistä sisäilmaa edellyttävät korjaukset, hyvinvointialueen tarvitsemat tilamuutokset	vuosittaista	TA 2025 (- 50.000)	-50 000	-50 000	-50 000
Kusiasimäen huoltorakennus	Vanhan huoltorakennuksen purku ja uuden rakentaminen sekä aluesähköistyksen parantaminen	RO-kustannusarvio 435.000 €. Rakentaminen 6/2026-4/2027	TA 2025 (- 40.000), käyttö noin -35.000	-20 000	-245 000	-135 000

TOIMIALA / INVESTOINTIKOhteet	TOIMENPIDE/ SELOSTUS	KOKO HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA VALMISTUMIS- AIKATAULU	kohteeseen aiemmin käytetyt ja TA 2025 varatut kulut yht.	TA2026	TS2027	TS2028
TEKNINEN TOIMI						
TUOTTAJAPALVELUT						
Urheilukenttä-Jäähallin huoltorakennus	Vanhan huoltorakennuksen purku ja uuden rakentaminen	Kaup.hall. linjaus: rakennus 700.000 €, parkkipaikat 150.000 €. Rakentaminen 4/2027-8/2028	TA 2025 (- 40.000), käyttö noin -20.000	-240 000	-590 000	
Sivulan päiväkot	Pihaturvallisuuden lisääminen -15.000 €, Jäähdytyskoneiden rakentaminen kolme IV- konetta -95.000			-110 000		
Pyrkönmäen koulu ja päiväkot	keittiön iv-koneen uusinta ja päiväkodin leikkivälineiden uusintaa (turvallisuus)			-20 000		
Lanneveden koulu	leikkivälineiden ja piha- aidan uusintaa (turvallisuus)			-15 000		
Uimahalli	Ylläpitoa edellyttävät pakolliset korjaukset. Vuonna 2026 vedenkäsittelyjärjestelmä n jatkokorjaus ja muut akuutit korjaukset	vuosittaista	TA 2025 (- 215.000)	-230 000	-50 000	-50 000
TUOTTAJAPALVELUT YHTEENSÄ		MENOT		-685 000	-935 000	-235 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-685 000	-935 000	-235 000
TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ		MENOT		-2 470 000	-5 610 000	-6 160 000
		TULOT		0	0	0
		NETTO		-2 470 000	-5 610 000	-6 160 000
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		MENOT		-4 116 880	-6 090 000	-6 756 000
		TULOT		1 172 226	50 000	50 000
		NETTO		-2 944 654	-6 040 000	-6 706 000

6. RAHOITUSOSA, ANTOLAINAT JA OTTOLAINAT

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP2024	TA2025 MUUTETTU	TA2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta	4 731	3 295	2 968	2 721	2 700
Vuosikate	4 834	3 295	2 968	2 721	2 700
Satunnaiset erät	-	-	-	-	-
Tulorahoituksen korjauserät	- 103	-	-	-	-
Investointien rahavirta	- 1 430	- 2 681	- 2 946	- 6 040	- 6 706
Investointimenot	- 1 892	- 2 760	- 4 118	- 6 090	- 6 756
Rahoitusosuudet investointimenoihin	323	29	-	-	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	139	50	1 172	50	50
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 302	614	23	- 3 319	- 4 006
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	- 5	- 8	2	19	19
Antolainasaamisten lisäykset	- 19	- 10	-	-	-
Antolainasaamisten vähennykset	14	2	2	19	19
Lainakannan muutokset	- 978	413	- 82	2 650	4 180
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	1 000	-	3 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 978	- 587	- 82	- 350	- 820
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	-	-	-	-
Oman pääoman muutokset	-	-	-	-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 850	- 1 300	-	-	-
Rahoituksen rahavirta	- 1 833	- 895	- 80	2 669	4 199
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 468	- 281	- 57	- 650	193
Rahavarat 31.12.	5 299	5 018	4 961	4 310	4 503
Rahavarat 1.1.	3 831	5 299	5 018	4 961	4 310

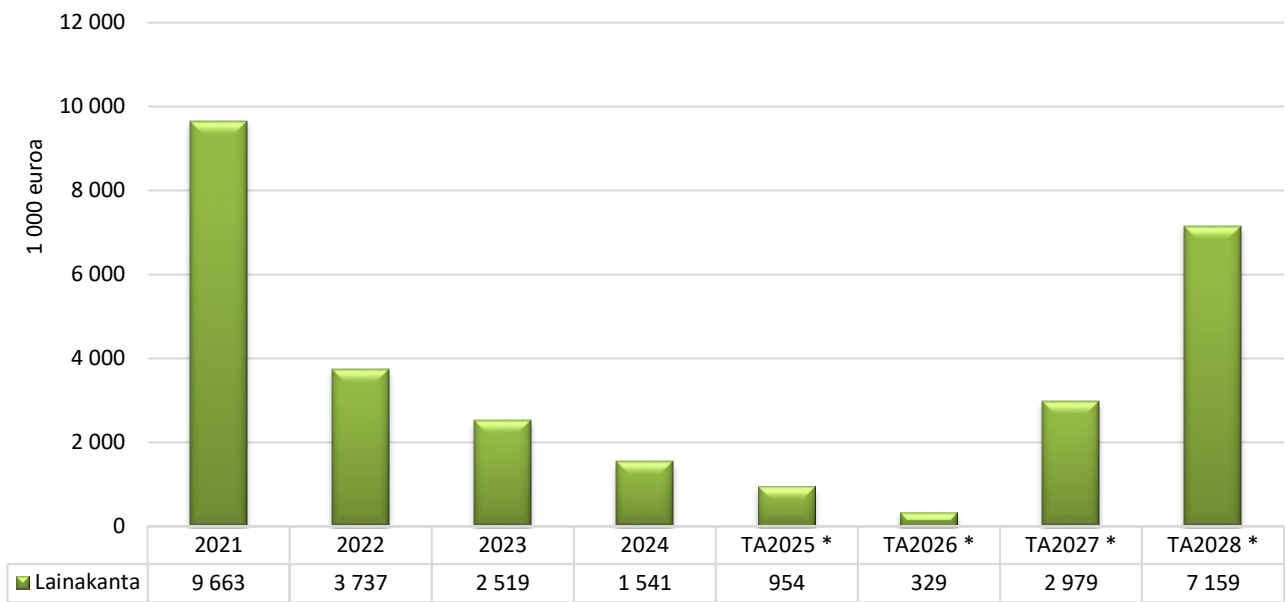
TAVOITTEET JA TUNNUSLUKUJEN TAVOITEARVOT

Lainanhoitokate	5,43	6,37	47,94	8,31	3,40
LAINAKANTA	1 541	1 954	329	2 979	7 159
asukasluku *)	8 856	8 856	8 760	8 760	8 760
toimintakate euroa / asukas	- 2 514	- 2 775	- 2 888	- 2 945	- 3 019
vuosikate euroa / asukas	546	372	339	311	308
vuosikate poistoista, %	135 %	110 %	108 %	97 %	95 %
vuosikate investoinneista, %	338 %	123 %	101 %	45 %	40 %
lainat euroa / asukas	174	221	38	340	817
investoinnit poistoista %	40 %	89 %	107 %	216 %	235 %

*) TA2026 / TS2027-2028: Tilanteen 30.9.2025 mukaiset tiedot

Lainakanta on taloussuunnitelmavuosina noususuuntainen, ja kehitys aiheutuu vesi- ja viemärlaitoksen uuden puhdistamohankkeen rahoituksesta, joka talousarvion rahoitussuunnitelmassa on huomioitu rakennettuna omaan taseeseen ja rahoitettavan pitkäaikaisella lainalla. Pitkäaikaisen lainan nostotarve tulee vaikuttamaan tulevina vuosina myös tuloksen rahoituskustannuksiin niitä nostavasti. Uuden jätevedenpuhdistamon toiminta on tämänhetkisten suunnitelmien mukaisesti tarkoitus yhtiöittää ja yhtiö perustaa vuoden 2026 kuluessa. Mikäli toiminta siirtyy yhtiöön, tasaantuvat myös uuden lainan nostotarpeet peruskaupungin osalta vuosina 2027–2028.

Lainakantaennuste
kehitys 2021 - 2028 (*ennustevuodet), 1 000 €

7. TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarviossa myönnetään käyttötalouden määrärahat nettomääräisinä toimialoille ja niiden vastuuryhmille seuraavasti:

- KONSERNIPALVELUIDEN VASTUURYHMÄT
 - o Elinvoimapalvelut
 - o Tila- ja kiinteistöhallinto
 - o Omarahoitusosuudet
 - o Keskushallinto
- SIVISTYSTOIMEN VASTUURYHMÄT
 - o Sivistyspalvelut
 - o Vapaan sivistystoimen palvelut
 - o Viitasalo-opisto
- TEKNISEN TOIMEN VASTUURYHMÄT
 - o Tekniset ja ympäristöpalvelut
 - o Jätehuollon viranomaispalvelut

Määrärahojen käyttösuunnitelmat laaditaan ja vahvistetaan hallintoelimissä seuraavasti:

- Kaupunginhallitus
 - o Konsernipalvelut: elinvoimapalvelut, tila- ja kiinteistöhallinto, omarahoitusosuudet, keskushallinto
- Sivistyslautakunta
 - o Sivistyspalvelut;
 - o Vapaan sivistystoimen palvelut
- Viitasalo-opiston johtokunta
 - o Viitasalo-opisto
- Tekninen lautakunta
 - o Tekniset ja ympäristöpalvelut
- Sydän-Suomen jätelautakunta
 - o Jätehuollon viranomaispalvelut

Kaupunginhallitus/lautakunta voi talousarviovuoden aikana siirtää määrärahoja vastuualueelta toiselle hallintokunnan sisällä. Lautakunnan käyttösuunnitelma sisältää joko määrärahaaon kullekin vastuualueelle ja tulosityksikölle tai meno- ja tulolajierittelyn.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta valtuustotasolla sitovia ovat vastuuryhmän valtuuston painopistealueille asettamat tavoitteet. Muilta osin **käyttötalouden tavoitteet ovat sitovia vastuuryhmätasolla.** Kaupunginhallitus ja lautakunnat seuraavat tulossopimusten toteutumista.

Kaupunginvaltuusto päättää investointiosaan sisällytettävät investointikohteet. Kullekin vastuuryhmälle talousarviovuodelle **investointeihin myönnetty määräraha on sitova investointibudjetin nettosumman osalta.** Kaupunginhallitus päättää enintään 50 000 euron suuruisista investointikohteiden muutoksista, investointikohteiden poistamisista tai lisäämisistä nettomäärärahojen sisällä. Muutoin suurempien muutosten, investointikohteiden poistaminen tai lisääminen edellyttää kaupunginvaltuuston päätöstä. Usealle vuodelle jakautuvien hankkeiden kohdalla investointipäätös ja siihen sisältyvä kustannusarvio sisältää sitovat puitteet hankkeen toteutukselle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy tulos- ja rahoituslaskelman.

Tuloslaskelmaosan sitova erä on rahoitustuottojen ja -kulujen nettosumma.

Rahoitusosan osalta sitovia valtuustoon nähden **ovat antolainauksen muutokset –kokonaiserä sekä lainakannan muutokset –kokonaiserä.**

Tilivelvolliset

Kuntalain 125 §:n mukaisia tilivelvollisia ovat seuraavat henkilöt

- Kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäsenet.
- Vastuualueen esimiehet seuraavilla vastuualueilla:
 - Työllisyys
 - Kehittäminen
 - Kaavoitus ja maankäyttöpalvelut
 - Asuntopalvelut
 - Metsät ja muut kiinteistöt
 - Toimitilavuokraus
 - Hallinnon tukipalvelut
 - Tarkastus
 - Vaalit
 - Keskushallinto
 - Sivistystoimen hallinto
 - Varhaiskasvatus
 - Perusopetus ja lukio
 - Vapaa-aikapalvelut
 - Kulttuuripalvelut
 - Museo
 - Kansalaisopisto
 - Kirjasto
 - Viitasalo-opisto
 - Ympäristöosaston hallinto- ja viranomaispalvelut
 - Maaseutupalvelut
 - Kunnallistekniset palvelut
 - Vesi- ja viemärilaitos
 - Tuottajapalvelut
 - Jätehuollon viranomaispalvelut

8. TALOUSARVION LIITTEET

- Talousarvion numero-osa
- Henkilöstöpoliittinen ohjelma
- Henkilöstösuunnitelma

N U M E R O - O S A

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2026 - 31.12.2026

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
TYÖLLISYYS			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	569.239	612.728	272.000
TOIMINTAKULUT	-1.578.101	-3.036.313	-2.948.425
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.008.861	-2.423.585	-2.676.425
KEHITTÄMINEN			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	43.512		
TOIMINTAKULUT	-424.090	-438.000	-459.000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-380.578	-438.000	-459.000
KAARVOITUS JA MAANKÄYTTÖPALVELUT 2019			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	313.564	275.902	283.135
TOIMINTAKULUT	-587.966	-709.896	-732.103
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-274.402	-433.994	-448.968
ELINVOIMAPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	926.315	888.630	555.135
TOIMINTAKULUT	-2.590.157	-4.184.209	-4.139.528
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.663.842	-3.295.579	-3.584.393
METSÄT JA MUUT KIIINTEISTÖT 2019			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	644.215	684.750	644.500
TOIMINTAKULUT	-100.940	-182.109	-121.361
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	543.275	502.641	523.139
ASUNTOPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	2.515.859	2.571.702	2.051.705
TOIMINTAKULUT	-1.458.600	-1.397.641	-1.179.818
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1.057.259	1.174.061	871.887
TOIMITILAVUOKRAUS			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			

NUMERO - O S A

EUR

Ulkoinen/Sisäinen01.01.2026 - 31.12.2026

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	3.708.118	3.509.492	3.610.091
TOIMINTAKULUT	-204.430	-69.492	-293.411
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	3.503.688	3.440.000	3.316.680
TIILA- JA KIINTEISTÖHALLINTO			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	6.868.192	6.765.944	6.306.296
TOIMINTAKULUT	-1.763.970	-1.649.242	-1.594.590
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	5.104.222	5.116.702	4.711.706
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTAKULUT	-485.556	-620.208	-655.380
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-485.556	-620.208	-655.380
OMARAHOITUSOSUUDET			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTAKULUT	-485.556	-620.208	-655.380
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-485.556	-620.208	-655.380
HALLINNON TUKIPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	446.960	383.564	368.058
TOIMINTAKULUT	-1.294.871	-1.369.391	-1.397.885
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-847.910	-985.827	-1.029.827
TARKASTUS			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTAKULUT	-23.143	-29.000	-29.000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23.143	-29.000	-29.000
VAALIT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	52.982	5.000	
TOIMINTAKULUT	-54.712	-45.000	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.730	-40.000	0
KESKUSHALLINTO			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
TOIMINTATUOTOT	233.059	322.000	399.375
TOIMINTAKULUT	-2.152.640	-2.414.656	-2.523.442
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1.919.581	-2.092.656	-2.124.067
KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	733.001	710.564	767.433
TOIMINTAKULUT	-3.525.366	-3.858.047	-3.950.327
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.792.365	-3.147.483	-3.182.894
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	15.073	15.000	15.000
TOIMINTAKULUT	-357.660	-337.783	-359.791
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-342.587	-322.783	-344.791
VARHAISKASVATUS KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	172.175	99.670	104.870
TOIMINTAKULUT	-4.329.743	-4.391.727	-4.308.925
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.157.568	-4.292.057	-4.204.055
PERUSOPETUS JA LUKIO KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	502.257	256.000	335.156
TOIMINTAKULUT	-11.506.665	-11.374.840	-11.541.990
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-11.004.408	-11.118.840	-11.206.834
SIVISTYSPALVELUT KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	689.505	370.670	455.026
TOIMINTAKULUT	-16.194.068	-16.104.350	-16.210.706
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15.504.563	-15.733.680	-15.755.680
VAPAA-AIKAPALVELUT KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	488.571	499.018	462.048
TOIMINTAKULUT	-1.444.497	-1.350.827	-1.393.857

NUMERO - O S A

EUR

Ulkoinen/Sisäinen01.01.2026 - 31.12.2026

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-955.926	-851.809	-931.809
VIITASALO-OPISTO KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	222.211	221.818	196.299
TOIMINTAKULUT	-643.609	-640.843	-609.358
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-421.398	-419.025	-413.059
KULTTUURIPALVELUT KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	5.236	1.300	5.100
TOIMINTAKULUT	-49.217	-42.351	-51.173
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-43.981	-41.051	-46.073
MUSEO KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	52.350	52.840	55.440
TOIMINTAKULUT	-477.657	-435.818	-446.418
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-425.307	-382.978	-390.978
KANSALAI SOPISTO KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	177.565	192.460	186.861
TOIMINTAKULUT	-848.477	-880.149	-831.985
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-670.912	-687.689	-645.124
KIRJASTO KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	8.653	6.000	6.000
TOIMINTAKULUT	-400.010	-410.000	-377.000
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-391.358	-404.000	-371.000
VAPAAN SIVISTYSTOIMEN PALVELUT KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	954.586	973.436	911.748
TOIMINTAKULUT	-3.863.467	-3.759.988	-3.709.791
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2.908.881	-2.786.552	-2.798.043
HALLINTO JA VIRANOMAISPALVELUT			

N U M E R O - O S A

EUR

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2026 - 31.12.2026

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	149.272	144.700	99.200
TOIMINTAKULUT	-473.425	-460.148	-355.770
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-324.153	-315.448	-256.570
MAASEUTUPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	102.128	117.121	122.400
TOIMINTAKULUT	-188.508	-217.104	-225.400
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-86.379	-99.983	-103.000
KUNNALLISTEKNIKKAPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	90.549	76.200	77.500
TOIMINTAKULUT	-992.306	-1.030.841	-1.142.982
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-901.756	-954.641	-1.065.482
VESI- JA VIEMÄRILAITOS			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	1.134.738	1.077.700	1.230.000
TOIMINTAKULUT	-642.677	-674.685	-701.043
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	492.061	403.015	528.957
TUOTTAJAPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	296.834	211.119	249.955
TOIMINTAKULUT	-3.485.711	-3.353.727	-3.390.554
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3.188.877	-3.142.608	-3.140.599
TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	1.773.521	1.626.840	1.779.055
TOIMINTAKULUT	-5.782.626	-5.736.505	-5.815.749
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-4.009.105	-4.109.665	-4.036.694
JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT			
KÄYTTÖTALOUS			
TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	133.328	161.482	208.097

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2026 - 31.12.2026

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
TOIMINTAKULUT	-133.328	-161.482	-208.097
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0		0
KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	133.328	161.482	208.097
TOIMINTAKULUT	-133.328	-161.482	-208.097
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0		0
SAARIJÄRVEN KAUPUNKI KÄYTTÖTALOUS TALOUS			
TOIMINTATUOTOT	12.078.447	11.497.566	10.982.790
TOIMINTAKULUT	-34.338.536	-36.074.031	-36.284.168
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22.260.090	-24.576.465	-25.301.378

N U M E R O - O S A

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2026 - 31.12.2026

	Tilinp. 2024	TA+MUUT 2025	TA 2026
SAARIJÄRVEN KAUPUNKI			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	3.658.195	3.647.454	3.887.142
Maksutuotot	500.822	466.612	402.756
Tuet ja avustukset	1.176.605	857.188	559.966
Muut toimintatuotot	6.742.825	6.526.312	6.132.926
TOIMINTATUOTOT	12.078.447	11.497.566	10.982.790
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-16.907.814	-17.101.844	-17.353.283
Palvelujen ostot	-7.938.154	-9.000.304	-9.248.406
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.534.693	-2.530.952	-2.416.284
Avustukset	-1.261.896	-1.816.369	-1.857.469
Muut toimintakulut	-5.695.978	-5.624.562	-5.408.726
TOIMINTAKULUT	-34.338.536	-36.074.031	-36.284.168
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22.260.090	-24.576.465	-25.301.378
Verotulot	19.803.450	19.251.000	20.509.000
Valtionosuudet	7.200.268	8.560.650	7.627.575
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	125.388	80.000	125.000
Muut rahoitustuotot	127.716	90.530	107.507
Korkokulut	-73.671	-60.000	-20.000
Muut rahoituskulut	-89.400	-90.530	-79.507
Rahoitustuotot ja -kulut	90.032	20.000	133.000
VUOSIKATE	4.833.660	3.255.185	2.968.197
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2.915.540	-2.950.000	-2.750.000
Kertaluonteiset poistot	-5.758	-50.000	
Arvonalentumiset	-656.235		
Poistot ja arvonalentumiset	-3.577.533	-3.000.000	-2.750.000
TILIKAUDEN TULOS	1.256.127	255.185	218.197
Varausten ja rahastojen muutokset			
Varausten muutos	-855.000	-109.000	
Varausten ja rahastojen muutokset	-855.000	-109.000	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	401.127	146.185	218.197

Henkilöstöpoliittinen ohjelma vuodelle 2026

Sisällys

1. Henkilöstön hankinta ja palkkaus	2
2. Varautuminen kuntarakenteen muutoksiin ja talouden tasapainottamiseen	3
3. Virkavapauden tai työloman myöntäminen	3
4. Matkakustannusten korvaukset	4
5. Perehdyttäminen ja osaamisen kehittäminen	5
6. Onnistumis- / kehityskeskustelut ja tehtävien vaativuustason ja työsuoriutumisen tarkistukset	5
7. Henkilöstön muistaminen	6
8. Henkilöstön hyvinvointi	6
9. Vuosilomat	6
10. Sairauspoissaolot	7
11. Terveystenhoidolliset tutkimukset ja hoitokäynnit	9
12. Työtapaturma / ammattitauti	11
13. Tilapäinen hoitovapaa (KVTES V luku 9 §)	12
14. Sivutoimet ja kilpaileva toiminta	13
15. Henkilöstökertomus	13
16. Työsuojelu / työsuojelutoimikunta	13
17. Yhteistoiminta / Yhteistyöryhmä	14

Saarijärven kaupungin strategian onnistumisen edellytyksenä on, että henkilöstö tuottaa palvelut laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti. Noudatamme kaikessa toiminnassamme strategiaan kirjattuja yhteisiä arvojamme: avoimuus, oikeudenmukaisuus ja yhteisöllisyys.

Avoimuus viittaa sekä toiminnan läpinäkyvyyteen että avoimuuteen erilaisille ajatuksille. Oikeudenmukaisuus pitää sisällään rehellisyyden, laillisuuden ja yhdenvertaisuuden: jokainen työntekijä Saarijärven kaupungilla voi luottaa tulevansa oikeudenmukaisesti kohdeltua. Yhteisöllisyys viittaa hyvään Saarijärven henkeen, yhdessä tekemiseen ja toisista välittämiseen.

Henkilöstöjohtamisessa ja -hallinnossa noudatetaan seuraavia periaatteita:

1. Henkilöstön hankinta ja palkkaus

- Henkilöstöä rekrytoitaessa uusiin toistaiseksi voimassa oleviin toimiin, tarvitaan kaupunginhallituksen päätös. Uudet virat perustaa kaupunginvaltuusto. Sama toimielin, joka perustaa toimen tai viran, muuttaa nimikettä, mikäli siihen on tarvetta. Toimen tai viran nimikemuutoksia ei siis voi tehdä esihenkilön omalla päätöksellä.
- Rekrytoitaessa henkilöstöä vakinaiseen olemassa olevaan vakanssiin (virka/toimi) tai yli 6 kuukauden määräaikaiseen palvelussuhteeseen täyttöluvasta päättää hallinto- ja henkilöstöjohtaja. **Täyttölupa on haettava myös silloin, kun henkilön työsopimus pohjautuu oppisopimuskoulutukseen.**
- Saarijärven kaupunki on yksi työnantaja. Mikäli esihenkilö harkitsee sellaisen työntekijän palkkaamista, jolla on aikaisempaa työhistoriaa Saarijärven kaupungilla, esihenkilön tulee varmistaa aiemman työyksikön/työyksiköiden esihenkilön palaute työntekijästä ennen lopullisen rekrytointipäätöksen tekemistä.
- Määräaikaiseen palvelussuhteeseen saa palkata työntekijän/viranhaltijan ainoastaan työsopimuslaista tai viranhaltijalaista löytyvillä perusteilla. *Määräaikaisuuden peruste tulee merkitä selkeästi työsopimukseen/virkamääräykseen.* Määräaikaisista palvelussuhteista toimitetaan vuosittain keskitetysti henkilöstöhallinnosta tieto pääluottamusmiehille (*määräaikaistarkastelu*).
- Tiedossa oleviin vapautuviin virkoihin/toimiin varaudutaan etukäteen siten, että selvitetään, voidaanko ko. virka/toimi mahdollisesti jättää täyttämättä tai onko tehtävien uudelleen järjestäminen mahdollista. Mahdolliset uudet henkilöstötarpeet (esimerkiksi uudenlainen osaaminen tai tehtäväprofiili) tulee ensisijaisesti järjestää kohdentamalla eläköitymisten ja muiden syiden vuoksi vapautuvat virat/toimet uudelleen muuttunutta henkilöstötarvetta vastaavalla tavalla.
- Mikäli nykyisen tehtävän hoitaminen käy sairauden tai heikentyneen työkyvyn vuoksi vaikeaksi, työnantaja, työntekijä ja työterveyshuolto selvittävät yhteistyössä, voiko työntekijä palata työhönsä tai jatkaa työssä ja mitä se työpaikalta vaatii. Työntekijälle pyritään mahdollisuuksien mukaan löytämään työkykyä vastaava tehtävä. Erilaisia työkykyjärjestelyitä voidaan toteuttaa yhdessä työterveyshuollon kanssa sovitulla tavalla siihen asti, kunnes henkilö saavuttaa alimman vanhuuseläkeiän. Saarijärven kaupungilla on korvaavan työn toimintamalli käytössä.
- Eläköitymisiän lähestyessä ”hiljaisen tiedon” siirtäminen tulee huomioida työjärjestelyissä. Eläköitymistilanteissa vuosilomia ei tule jättää suuressa määrin pidettäväksi työsuhteen päättyessä, jotta tiedonsiirto seuraajalle mahdollistuu.

- Henkilöstölle pyritään turvaamaan mahdollisuus edetä kaupungin hierarkiassa koulutusta vastaavasti.
- Harkinnanvaraisista palkka-asioista päättää hallinto- ja henkilöstöjohtaja.
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslain periaatteita noudatetaan henkilökunnan rekrytoinnissa, palkkauksessa ja kaikessa käytännön työelämässä.
- Tehtäväkohtaista- tai tasopalkkaa määrättäessä tai siitä sovittaessa määräytymisperusteena on ensisijaisesti viranhaltijan/työntekijän tehtävien vaativuus tai osaaminen ja vastuu. Työnantaja määrittelee tehtäväkohtaisen palkan tason tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmän perusteella ja tasopalkan osaamisen ja vastuun kriteerien perusteella.
- Viranhaltijalla tai työntekijällä oleva koulutus tai kokemus ei ratkaise työn vaativuutta, vaan vaativuustarkastelu tehdään aina tosiasiallisten tehtävien sekä osaamisen ja vastuun perusteella. Ns. automaattinen tehtäväkohtaisen palkan/tasopalkan alentamismenettely esim. puuttuvan tutkinnon perusteella ei ole sopimuksen tulkinnan mukainen, mikäli se ei perustu tehtävän vaativuuden arviointiin tai osaamisen ja vastuun tasoihin. Jos ns. pätevän ja ns. epäpätevän tehtävissä ei ole tosiasiallisia eroja eikä tehtävän vaativuudessakaan/osaamisen ja vastuun kriteereissä ole eroja, tulee tehtäväkohtaisen palkan/tasopalkan olla lähtökohtaisesti sama. Tehtäväkohtainen palkka/tasopalkka voi olla erisuuruinen, jos epäpätevän ja pätevän tehtävissä on tosiasiallisia eroja ja sitä myöten myös tehtävän vaativuudessa tai osaamisen ja vastuussa on eroja. Epäpätevyyssalennusta käytettäessä, asia on varmistettava ennen sopimuksen tekoa hallinto- ja henkilöstöjohtajalta tai henkilöstösihteeriltä.
- Kaikista työsopimussuhteeseen otetuista henkilöistä tulee tehdä kirjallinen työsopimus. Työsopimus pitää allekirjoittaa ennen työsuhteen alkamista ja virkamääräys annetaan ennen virkasuhteen alkamista. Työsopimuksessa/virkamääräyksessä pitää olla maininta siitä, että palkkaus perustuu työnvaativuuden arviointiin (tehtäväkohtainen palkka) ja osaamisen ja vastuun tasoihin (tasopalkka) ja ellei perustu, niin tämä pitää myös kirjata perusteluineen.
- Tehtävän muutoksista johtuvasta palkkauksen muutoksesta päättää esihenkilö (kriteerit). Epäselvissä tilanteissa asian käsittelee hallinto- ja henkilöstöjohtaja tai tarvittaessa arviointityöryhmä.
- Saarijärven kaupungilla on laadittu etätyötä koskeva ohjeistus. Etätyömahdollisuus on sekä virka- että työsuhteessa olevilla.

2. Varautuminen kuntarakenteen muutoksiin ja talouden tasapainottamiseen

Henkilöstöltä edellytetään rakentavaa suhtautumista töiden uudelleen järjestelyyn ja kuntayhteistyön laajenemiseen. Suhtaudumme tulevaan avoimin mielin, ja yhteisöllisesti toimien löydämme ratkaisuja eteen tuleviin muutostarpeisiin.

3. Virkavapauden tai työloman myöntäminen

Harkinnanvaraista virkavapautta tai työlomaa voidaan myöntää:

- Uudelle työntekijälle vuosiloman vastineeksi.
- Toisen viran/toimen hoitamiseksi omassa kaupungissa tai yhteisössä, jossa kaupunki on jäsenenä.

- Toisen viran/toimen hoitamiseksi toisen työnantajan palveluksessa, kun siitä katsotaan olevan hyötyä kaupungille tai asianomaiselle työntekijälle oman tehtävän hoidossa.
Mikäli työntekijä/ viranhaltija ottaa vastaan toistaiseksi voimassa olevan virka- tai työsuhteen toisen työnantajan palveluksessa, virka- tai työlomaa ei myönnetä lainkaan. Työntekijälle/ viranhaltijalle voidaan myöntää harkinnanvaraisesti virka- tai työlomaa enintään 6 kuukauden ajalle määräaikaiseen virka- tai työsuhteeseen.
- Pitkien palkattomien harkinnanvaraisten virkavapauksien/työlomien kesto saa olla enintään 1 (yksi) vuosi ja ne tulee anoa vähintään 30 päivää ennen virkavapauden/työloman alkua. Poikkeuksena yhden vuoden säännöstä on tilanne, jossa työntekijä/viranhaltija on hyväksytty suorittamaan nelivuotista tieteellistä tai taiteellista jatkotutkintoa. Tässä tilanteessa työntekijälle/viranhaltijalle voidaan myöntää lakisääteisen opintovapaan maksimikeston lisäksi harkinnanvaraista virka-/työvapaata siten, että vapaiden yhteenlaskettu kesto täyttää jatkotutkinnon tavoitesuoritusajan 4 vuotta.
- Kokoaikaista tai osa-aikaista harkinnanvaraista virka- tai työvapaata voidaan myöntää, mikäli se on työyksikön palvelutuotannon ja työyhteisön toiminnan näkökulmasta kohtuudella järjestettävissä (mm. mahdollisesti tarvittavan sijaisen saatavuus). Osa-aikaista virka- tai työvapaata voidaan myöntää edellä mainittu ehto huomioon ottaen ennen eläkkeelle siirtymistä myös pidempi aika kuin yksi vuosi, mikäli osittainen vapaa päättyy suoraan eläkkeelle siirtymiseen.
- Lyhyitä palkattomia virka- ja työvapauksia suositellaan palkkakustannusten pienentämiseksi niissä tehtävissä ja työtilanteissa, joissa palkattoman vapaan ajalle ei ole tarvetta palkata sijaista. Ennen lyhyiden palkattomien vapaiden pitämistä tulee kuitenkin pitää työehtosopimuksen mukaiset kertyneet vuosilomat.
- Jos virkavapaata / työlomaa haetaan vain osalle viikkoa:
Haettaessa 3–4 työpäivälle harkinnanvaraista virka- tai työvapaata, joka on välittömästi viikonloppua ennen tai jälkeen, hakemukseen tulee liittää yksi vapaapäivä ja viiden päivän vapaaseen kaksi vapaapäivää. Viikonlopun molemmin puolin ajoittuvat virkavapaat 2 työpäivää esim. perjantai ja maanantai, anotaan ko. päivät erillisinä hakemuksina. Jos viikonlopun yhteyteen anottavaan vapaaseen sisältyy esim. 3 työpäivää torstai, perjantai ja maanantai, hakemus anotaan kahdessa osassa esim. torstai, perjantai, lauantai sekä maanantai.
- Työkykyä edistävät palkattomat kuntoutus- ja koulutusjaksot anotaan kuntoutuspäätöksessä **mainitulle ajanjaksolle (esim. ma – pe).**

4. Matkakustannusten korvaukset

Virkamatka on kunnan asianomaisen viranomaisen antamaan määräykseen perustuva matka, joka ei kuulu tavanomaiseen virantoimitukseen/tavanomaisiin työtehtäviin esim. koulutus. Ennen koko päivän kestäväälle virkamatkalle lähtöä pitää tehdä Populuksen kautta hakemus esihenkilölle matkasta ja sen tarkoituksesta. Esihenkilön päätös on edellytyksenä matkakustannusten korvausten maksamiselle mm. päiväraha. Matkakorvaukset maksetaan KVTES:in liitteen 16 määräysten mukaan.

Matkalaskun tulee sisältää selvitys matkan tarkoituksesta, matkustustavasta, matkareitistä sekä saapumis- ja lähtemispäivämääristä kellonaikoineen kunkin paikkakunnan osalta. Sama ohjeistus koskee ajopäiväkirjaa. Laskussa on lisäksi mainittava, kenen määräyksestä tai

minkä viranomaisen päätöksen perusteella virkamatka on tehty. Matkalaskun mukaan pitää liittää ko. päivän ohjelma.

Matkalasku on esitettävä viivytyksettä matkan päätyttyä. Matkalasku on pyrittävä esittämään kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä sille, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

5. Perehdyttäminen ja osaamisen kehittäminen

Saarijärven kaupunki haluaa työntekijöiden ja viranhaltijoiden pystyvän jatkuvasti kehittymään omassa tehtävässään ja ammatillisessa osaamisessaan. Osaamisen kehittäminen alkaa laadukkaasta perehdytyksestä. Työuran edetessä jokainen työntekijä kehittyy jatkuvasti omassa työssään. Organisaationa pyrimme tarjoamaan työntekijöillemme mahdollisuuksia työtehtävissä uusiin haasteisiin ja uuden oppimiseen. Kouluttautumiseen kannustetaan ja työtehtäviin kiinteästi liittyvää kouluttautumista tuetaan talousarvion raamien rajoissa esihenkilön kanssa (kehityskeskustelussa) sovittavalla tavalla.

- Esihenkilö on velvollinen perehdyttämään uudet työntekijät. Perehdyttäminen toteutetaan tekemällä jokaiselle uudelle henkilölle perehdyttämisohjelma INTRO-työkalun avulla. Santrassa ylläpidetään yleisiä ohjeita kaupungin toiminnasta.
- Esihenkilötyössä pyritään lisäämään henkilöstön tietämystä kaupungin toiminnasta ja kunkin työpanoksen liittymisestä siihen (esim. kehityskeskustelut)
- Talousarvion hyväksymisen jälkeen esihenkilö ovat velvollisia käymään läpi työyksikölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet yksikön työntekijöiden kanssa.
- Koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain ja viedään tiedoksi yhteistyöryhmälle
- Koulutukseen sisältyvien teoriapäivien (koulupäivät oppilaitoksessa) palkallisuus:
 - Koulutus tukee merkittävällä tavalla *nykyisen* työtehtävän hallintaa – palkallinen.
 - Henkilön omaehtoinen koulutus. Koulutus ei liity merkittävällä tavalla henkilön nykyisiin työtehtäviin – palkaton.
 - Henkilö on otettu palvelussuhteeseen oppisopimuskoulutukseen määrääjäksi – palkallinen.

Työnantaja ei kustanna koulutuspäivistä aiheutuvia matkakustannuksia tai muita kulukorvauksia, ellei kyseessä ole työnantajan edellyttämä koulutus.

6. Onnistumis- / kehityskeskustelut ja tehtävien vaativuustason ja työsuoriutumisen tarkistukset

Onnistumis-/kehityskeskustelut käydään vuosittain. Keskusteluiden tavoitteena on pysähtyä työntekijän asioiden äärelle ja käydä vastavuoroisen keskustelun avulla läpi työntekijän onnistumisia ja kehittymishaasteita, työntekijän työsuorituksen liittymistä organisaation tavoitteisiin ja merkitystä niiden saavuttamiselle, kehittymistavoitteita lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä sekä esihenkilön ja työnantajan mahdollisuuksia tukea työntekijää tämän työssä onnistumisessa.

Onnistumis-/kehityskeskusteluiden käymisestä vastaa lähin esihenkilö. Samassa yhteydessä tarkastetaan tehtävän vaativuuden tai osaamisen ja vastuun tasot ja tehdään tarvittavat muutokset. Mikäli tehtäväkuvaan ei ole tullut muutoksia, arviointilomaketta ei ole tarpeen täyttää uudestaan, mutta paperiin on hyvä merkitä päivämäärä, milloin se on tarkistettu.

Keväällä 2024 työsuoriutumisjärjestelmän päivityksen yhteydessä päätettiin, että työsuoriutumisen arvioinnit toteutetaan KVTES, TS ja OVTES osio G:n osalta työntekijän oltua tehtävässä vuoden ja sen jälkeen työnantajan määräämän säännöllisen arviointijakson aikana kolmen vuoden välein tai tarvittaessa työnantajan niin määrätessä tiheämmin.

Allekirjoitettu tehtävän vaativuuden arviointilomake ja henkilökohtaisen työsuoriutumisen

arviointilomake toimitetaan henkilöstösihteerille.

Esihenkilö tekee työn vaativuustason/osaamisen ja vastuun muutoksia koskevan päätöksen Populuksessa. Työsuorituksen arvioinnin perusteella maksettavasta henkilökohtaisesta lisästä (harkinnanvarainen palkanosa) tekee päätöksen Populuksessa hallinto- ja henkilöstöjohtaja henkilöstösihteerin valmisteltua päätöksen esihenkilön arvioinnin pohjalta.

7. Henkilöstön muistaminen

Henkilökuntaa muistetaan pitkäaikaisesta Saarijärven kaupungilla tehdystä työstä rahalahjalla seuraavasti:

- 20 vuoden palvelu Saarijärven kaupungin palveluksessa 587,84 euroa
- 30 vuoden palvelu Saarijärven kaupungin palveluksessa 1175,67 euroa
- 35 vuoden palvelu Saarijärven kaupungin palveluksessa 1763,50 euroa
- 40 vuoden palvelu Saarijärven kaupungin palveluksessa 2351,33 euroa
- 45 vuoden palvelu Saarijärven kaupungin palveluksessa 2939,17 euroa
(euromäärät 1.1.2026 alkaen)

Rahalahjat ovat saajalleen veronalaista tuloa.

Henkilökuntaan kuuluvan vakinaisessa palvelussuhteessa olevan henkilön täyttäessä 50 vuotta, hänelle hankitaan lahja, jonka arvo saa olla enintään 150,00 euroa.

Lisäksi työntekijän/viranhaltijan täyttäessä 60 vuotta tai vähintään kolme vuotta kaupunkia palvelleen työntekijän/viranhaltijan palvelussuhteen päättyessä lähin työyhteisö voi järjestää yksikön varoilla yhteisen kahvitilaisuuden. Muistamisesta ovat vastuussa esihenkilöt.

Kuntaliiton ansiomerkkejä ei jatkossa haeta, ellei työntekijä merkin hakemista erikseen pyydä. Hakemista voi pyytää, kun palvelussuhde on kestänyt 30 tai 40 vuotta.

Eläkkeelle siirtyvälle työntekijälle/viranhaltijalle järjestetään läksiäistilaisuus, johon voi osallistua ainakin ao. tulosityksikön henkilöstö. Tilaisuudessa hänelle luovutetaan taulu/grafiikkatyö. Ohjeet taulun tilaamiseen löytyvät Santrasta.

8. Henkilöstön hyvinvointi

Työkykyä ylläpitävää toimintaa kehitetään yhteistyössä työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa.

Kaupunki varaa vuosittain keskitetysti määrärahan koko henkilöstölle suunnattuun yhteiseen työkyky- ja hyvinvointia edistävään toimintaan.

Vastuualueet voivat lisäksi järjestää omien määrärahojensa puitteissa vuosittain 1-2 vastuualueensa toiminnan kehittämistilaisuutta, joiden yhteydessä voi olla osana ohjelmaa myös työhyvinvointia tukevaa toimintaa. Nämä tilaisuudet voidaan järjestää myös useamman vastuualueen tai koko toimialan yhteistyönä.

9. Vuosilomat

Vuosilomat pitää pyrkiä pitämään siten, että 31.12.vv jäljelle jäävien lomien määrä on enintään 10 – 13 lomapäivää (vaikutus lomapalkkavelan euromäärään). Esihenkilöt ovat velvollisia seuraamaan lomapäivien määrää ja tekemään työntekijän/viranhaltijan kanssa suunnitelman vuosilomapäivien käytöstä niin, että kunkin lomavuoden vuosilomat tulevat

pidetyksi työehtosopimuksessa määritetyssä ajassa. Myös eläköitymisen lähestyessä vuosilomat suunnitellaan ja pidetään normaalin vuosilomarytmin mukaisesti eikä lomia kerrytetä pidettäväksi palvelussuhteen päättymisvaiheessa. Näin varmistetaan työssäjaksaminen myös viimeisenä työvuotena sekä mahdollistetaan sujuva työtehtävien siirto seuraajalle/seuraajille.

Viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus siirtää vuosilomaa sairauden, synnytyksen tai tapaturman aiheuttaman työkyvyttömyyden vuoksi. Loman aikana ilmenevän työkyvyttömyyden perusteella siirto-oikeus on jo *ensimmäisestä* työkyvyttömyyspäivästä lukien.

Työkyvyttömyyden vuoksi tapahtuva vuosiloman siirtäminen koskee *vain* niitä lomapäiviä, jotka sijoittuvat työkyvyttömyysajalle.

Vuosiloman siirto edellyttää, että viranhaltija/työntekijä pyytää siirtoa **välittömästi**. **Terveystieteiden ammattihenkilön todistuksen** esittäminen katsotaan siirtämistä koskeväksi pyynnöksi. Siirto astuu voimaan siitä päivästä alkaen, kun sairauslomasta ja sairauslomatodistuksesta on ilmoitettu esihenkilölle.

Vuosilomien säästäminen

Ensisijaisesti vuosilomat pidetään kyseisenä lomavuonna. Viranhaltija/työntekijä voi kuitenkin säästää 15 vuosilomapäivää ylittävän osan kultakin lomanmääräytymisvuodelta ansaitsemistaan vuosilomapäivistä pidettäväksi ko. vuosiloman lomakautta seuraavan lomakauden jälkeen säästövapaana, mikäli asiasta sovitaan viranhaltijan/työntekijän ja työnantajan edustajan kesken. Ennen säästövapaasopimuksen hyväksymistä esihenkilön tulee laatia työntekijän/viranhaltijan kanssa **realistinen, toteutettavissa oleva suunnitelma siitä, milloin säästövapaat pidetään**. Vuosilomia ei sovita säästettäväksi siten, että ne pidettäisiin juuri ennen eläköitymistä.

Säästövapaa annetaan viranhaltijan/työntekijän ja työnantajan edustajan sopimana aikana. Työajan muuttuessa olennaisesti tai viranhaltijan/työntekijän joutuessa toistaiseksi lomautetuksi maksetaan jokaiselta pitämättä jääneeltä säästövapaapäivältä korvaus, joka lasketaan ennen muutosta voimassa olleen varsinaisen palkan perusteella 16 §:n 1 ja 3 momenttien mukaisesti. Yleensä on tarkoituksenmukaista, että säästövapaasta ja mikäli mahdollista sen antamisen ajankohdasta sovitaan samalla, kun työnantaja vahvistaa kesäloman (KVTES IV Luku 12 §) eli keväällä kesälomasta sovittaessa.

Kaupunginhallituksen 1.3.2004 § 65 tekemän päätöksen mukaan viranhaltijan/työntekijän on käytettävä säästövapaat kolmen (3) vuoden kuluessa vuosiloman lomakautta seuraavan kauden jälkeen.

10. Sairauspoissaolot

Kaupungilla on käytössä Aktiivisen puuttumisen toimintamalli pitkittyneessä ja usein toistuvissa sairauspoissaoloissa. Toimintamalli sisältää ne toimenpiteet, joilla tuetaan henkilöstön työssä selviytymistä. Esihenkilöt käyvät mallin mukaiset keskustelut työntekijöiden kanssa pitkittyneessä ja usein toistuvissa sairauspoissaoloissa. Keskustelut on käytävä viimeistään silloin, kun työntekijä on ollut viimeisen 12 kuukauden aikana yli viisi (5) kertaa ja/tai 30 kalenteripäivää pois työstä sairauden vuoksi. Keskustelut dokumentoidaan työterveyshuollon Sirius-järjestelmään.

Sairauspoissaolokäytännöt

Tämä ohjeistus koskee sairauden ja tapaturmien aiheuttamia työkyvyttömyystilanteita.

Esihenkilö voi myöntää sairauslomaa 1-3 työpäivää. Tämän jälkeen poissaolotarpeen jatkuessa tarvitaan todistus terveyden- tai sairaanhoitajalta tai lääkäriltä.

Terveystieteiden-/sairaanhoitajantodistus on riittävä 4-6 kalenteripäivää. Tämän jälkeen

poissaolotarpeen jatkuessa tarvitaan lääkärintodistus.

Yli 6 kalenteripäivää jatkuvasta työkyvyttömyydestä on esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus.

Lääkärintodistuksella myönnettyä sairauslomaa voi jatkaa ainoastaan lääkäri.

Esimerkkitaulukko:

ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to
ES	ES	ES	TH	TH	TH	vp	L->			
työ	ES	ES	ES	TH	TH	TH	L->			
työ	työ	ES	ES	ES	vp	vp	TH	L->		
työ	työ	työ	ES	ES	vp	vp	ES	TH	L->	
työ	työ	työ	työ	ES	vp	vp	ES	ES	TH	L->

Työfysioterapeutin kirjoittama sairauslomatodistus hyväksytään 1-5 kalenteripäivää, minkä jälkeen tarvitaan lääkärintodistus.

Sairastumisesta ja työkyvyttömyydestä on ilmoitettava esihenkilölle aina viivytyksettä.

Ilmoitusta ei voi tehdä pelkästään tekstiviestillä tai sähköpostilla, vaan esihenkilöön tai hänen sijaiseensa on saatava puhelinyhteys. Jollei puhelinyhteys onnistu, esimiehelle voi jättää yhteydenottopyynnön.

Esihenkilö voi perustellusta syystä vaatia työntekijää esittämään työterveyshuollon lääkärin tai hoitajan todistuksen työkyvyttömyysajalta myös lyhyissä poissaoloissa.

Mikäli lääkärintodistusta ei ole toimitettu työnantajalle *viikon kuluessa* lääkärintodistuksen allekirjoituspäivämäärästä, sairausloman ensimmäinen päivä on palkaton. Esihenkilöiden tulee toimittaa sairauslomatodistukset viipymättä palkkatoimistoon suljetussa kirjekuoressa tai skannattuna salattuna sähköpostina.

Sairauslomatodistuksessa olevat henkilötiedot ovat henkilötietolain mukaisia arkaluontoisia henkilötietoja. Terveystietoa koskevia tietoja saavat käsitellä vain ne henkilöt, jotka näiden tietojen perusteella valmistelevat tai tekevät työsuhdetta koskevia päätöksiä taikka panevat niitä toimeen. Työnantajan on nimettävä nämä henkilöt tai määriteltävä tehtävät, joihin sisältyy terveystietoa koskevien tietojen käsittelyä. Saarijärven kaupunginhallitus on nimennyt käsittelyoikeudet henkilön esihenkilölle tai hänen sijaiselleen, palkkasihteereille, henkilöstösihteerille ja hallinto- ja henkilöstöjohtajalle sekä kaupungin nimeämille työterveyslääkäreille. Sairauslomadiagnoosit tallennetaan myös Sirius-järjestelmään, jossa käyttöoikeudet on rajattu em. mukaisesti.

Lääkärintodistuksessa tulee olla mahdollisten etuuksien käsittelyn kannalta keskeiset tiedot, joita ovat diagnoosi, ajanjakso, sairaus/tapaturma merkintä, nimenselvennys ja sv-leima. Ilman diagnoosia olevaa sairauspoissaolotodistusta ei voida hyväksyä. Mikäli työntekijä ei halua kertoa syytä poissaoloonsa, hänelle voidaan myöntää palkaton virka-/työvapaa ko. ajalle.

Esim. suru, avioero, työpaikan ristiriitatilanteet tai sopeutumishäiriöt eivät ole sairauksia, eivätkä sairausloman myöntämisen perusteita.

Lääkärintodistus on asiantuntija-arvio henkilön työkyvystä. Esihenkilö tekee päätöksen sairausloman palkallisuudesta. Muusta kuin työntekijän omasta sairaudesta, vammasta tai tapaturmasta johtuva työkyvyttömyys ei aiheuta työnantajalle sairausajan palkanmaksuvelvollisuutta. Jos kyse ei ole työntekijän omasta sairaudesta, niin poissaolo pyritään mahdollistamaan muulla virka- tai työvapaalla.

Mikäli lääkärintodistuksen diagnoosi ei oikeuta sairauslomaan (esim. Z-koodi) tai työntekijän esihenkilölle esittämää syytä ei voida muusta syystä hyväksyä palkallisen sairausloman perusteeksi, **on kyseessä palkaton muu virka- /työvapaa (ei sairausloma).**

Mikäli osa-aikaisen työntekijän työkyvyttömyys jatkuu työntasauspäivinä (esim. viikko työtä, viikko vapaata), toimittaa työntekijä lääkärintodistuksen esihenkilölle myös työntasauspäivien ajalta jatkuvasta työkyvyttömyydestä. Näin varmistetaan, ettei sairausloma katkea, jotta työnantaja voi hakea Kela-korvausta koko ajalle.

Sairausvakuutuslaki ja työterveyshuoltolaki (30, 60 ja 90 päivää):

Sairauspäivärahaa on haettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun etuisuutta halutaan saada. Koskee myös osasairauspäivärahaa.

- **30 päivää**

Sairauspoissaolosta ilmoittaminen.

Työnantajan on ilmoitettava työterveyshuollolle viimeistään silloin, kun työntekijä on ollut joko yhtäjaksoisesti tai lyhemmissä jaksoissa poissa työstä yhteensä kuukauden.

Esihenkilö toimittaa aktiivisen puuttumisen malli -kaavakkeen (keskustelu käyty yhdessä työntekijän kanssa) työntekijän luvalla työterveyshoitajalle.

- **60 päivää**

Päivärahaetuisuuden hakemista koskeva määräaika.

Kelan kuntoutustarvearvio.

- **90 päivää**

Työnantaja, työntekijä ja työterveyshuolto selvittävät yhteisesti työntekijän mahdollisuuksia palata työhön. Työterveyshuolto laatii sairauspäivärahakäsittelyä varten lausunnon työkyvystä. Työntekijälle tulee Kelasta ilmoitus.

Sairausloman keskeyttäminen voi tulla kyseeseen tilanteissa, joissa kuntoutuminen on edennyt arvioitua nopeammin. Keskeyttämisestä tehdään kirjallinen päätös.

11. Terveystieteelliset tutkimukset ja hoitokäynnit

Käytäntöjen yhtenäistämiseksi henkilöstöpoliittisessa ohjelmassa linjataan KVTES:n työaikaluvun III (TS-sopimuksessa viittaussääntö KVTES:n työaikalukuun) ja OVTES osio A luku V § 44 määräysten soveltamisesta Saarijärven kaupungilla.

Kunta-alan työehtosopimuksissa lähtökohta on, että jokainen hoitaa terveyteensä liittyvät asiat (omaehtoiset lääkärikäynnit, hoidot ja tutkimukset) omalla ajallaan. Käynnit tulee siis ajoittaa työajan ulkopuolelle tai käyttää niihin työaikavapaita (esim. ylityövapaat) tai liukumia (työajanseurannan piirissä olevilla leimaus oma asia ulos) tai vuosilomia tai pyytää palkatonta vapaata.

Työaikaa ovat työnantajan määräämät tutkimukset ja tarkastukset. Lisäksi työstä annetaan palkallinen vapautus todellisen tarpeen vaatiessa, mikäli lääkärin määräämä erikoissairaanhoidon tutkimus on kiireellinen ja välttämätöntä tehdä työajalla tai raskauden seurantakäynti vaatii tutkimusta työajalla tai äkillinen hammassairaus vaatii käyntiä saman päivän aikana.

Tiedossa olevat palkalliseen työstä vapautukseen oikeuttavat tutkimusajat tulee ilmoittaa työnantajalle hyvissä ajoin, että nämä voidaan ottaa huomioon työvuorosunnittelussa ja järjestää niihin vapaa jo vuorosunnitelman laatimisen yhteydessä. Jo laadittua työvuoroluetteloa ei muuteta niin, että jokin vapaa-ajalle osuva lääkärin määräämä erikoissairaanhoidon tutkimuskäynti tai raskauden seurantakäynti tulisi työajalle tai työaikakertymä (saldo) sen takia kasvaisi.

Sopimusmääräykset työajalla suoritettavista käynneistä eivät koske oma-aloitteista lääkärissä, hammaslääkärissä ja hoidossa käyntiä, useamman päivän kerrallaan kestäviä tutkimuksia eikä tutkimuksia, jotka on tehty viranhaltijan oma-aloitteisen lääkärissäkäynnin yhteydessä.

Työnantaja pyrkii mahdollistamaan muut terveydenhoidon käynnit sekä läheisten (omat lapset ja vanhemmat) terveydenhoidon käyntien tuen myöntämällä näihin poissaolomahdollisuuden jollakin edellä kuvatuista tavoista (palkaton poissaolo yksityisasioiden hoitamisen vuoksi, saldovapaa, ylityövapaa, vuosiloma).

Työkykyä rajoittavissa sairaustilanteissa terveydenhuollosta kirjoitetaan yleensä alkamaan sairausloma kyseisestä toteamispäivästä alkaen, jolloin terveydenhuollon käynti tulee kyseisen sairausloman piiriin ja sen palkallisuus määräytyy kyseisen sairausloman palkallisuuden/palkattomuuden mukaan (ks. edellä henkilöstöpoliittisen ohjelman kohta 10).

Terveydenhuollon käynneistä palkallista työaikaa ovat:

- Työnantajan määräämät käynnit (työkyvyn arvioiminen työnantajan aloitteesta, työnantajan erikseen määräämänä lääkärintodistuksen toimittaminen tai työtehtävien hoitamiseksi tarvittavat tarkastukset kuten esim. työtehtävän edellyttämän ajoluvan uusimiseen tarvittava tarkastus, altisteista työtä tekevien säännölliset terveystarkastukset, työhöntulotarkastukset, työpaikkaselvitysten yhteydessä toteutettavat terveystarkastukset) ja niihin kuuluvat tutkimukset lähimmässä mahdollisessa toimipisteessä (laboratorio, röntgen) työajalle ajoittuvine matkoineen
- Työtehtävissä edellytettävien rokotusten saaminen sekä lisäksi työnantajan tarjoama influenssarokotus työterveyshuollon rokotuspäivinä
- Työkykyneuvottelut työterveyshuollossa yhdessä työnantajan edustajien kanssa sekä työkykyneuvotteluun välittömästi liittyvä käynti työterveyslääkärillä/työterveyshoitajalla/työterveyspsykologilla
- Työssä tarvittavien näyttöpäätelasien tai suojatyölasien hankkimiseksi tarvittava näöntutkimus työterveyshuollon läheteellä

Lisäksi yleisen edun vuoksi kaupunki julkisena työnantajana sallii esihenkilön luvalla työtehtävien salliessa osallistumisen Saarijärvellä järjestettäviin SPR:n verenluovutustilaisuuksiin työajalla.

Verenluovutuspaikalla tulee tällöin ilmoittautua luovuttajaksi Saarijärven kaupungin tiimiin.

Palkallinen työstä vapautus/virantoimituksen keskeytys myönnetään (ei kerrytä lisätyöaikaa varsinaisen työajan yli esim. saldoihiin, lisä- ja ylityö- tai ylituntilaskentaan):

- Lääkärin läheteellä määräämät tutkimukset, kuten erikoislääkärin, laboratorio- tai röntgentutkimukset, jotka eivät ole toteutettavissa työajan ulkopuolella tai joihin on kiireellinen tarve työajalle ajoittuvine matkoineen (vrt. seuraavassa kohdassa vapaavalintaisena ajankohtana tehtävät tai säännöllisesti toistuvat ennakoitavissa ja etukäteen tiedossa olevat tutkimukset, jotka tehdään omalla ajalla). Lääkärin lähete tutkimuksiin on esitettävä palkallista vapaata haettaessa esihenkilölle.
- Sikiön tai raskaana olevan terveydentilan seuraamiseksi tarvittavat seurantakäynnit työajalle ajoittuvine matkoineen, jotka on välttämättä toteutettava työajalla
- Äkillisen hammassairauden vuoksi työajalle sattuvat hoitotoimenpiteet, jos äkillinen hammassairaus vaatii samana päivänä tai saman työvuoron aikana annettavaa hoitoa eikä viranhaltija/työntekijä voi saada hoitoa työajan ulkopuolella. Työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella.
- Esihenkilö myöntää em. palkalliset työstä vapautukset Populuksessa palkallinen työstä vapaa terveydenhuollon poissaolon vuoksi -päätöksellä sen pituisena kuin käynti matkoineen osuu työvuoron/kiinteän työajan ajalle (liukuvassa työajassa olevilla kiinteä työaika on klo 9 - 15).

Muut käynnit sekä hoidot tehdään omalla ajalla / ovat palkattomia:

- Omaehtoiset lääkärikäynnit sekä näihin liittyvät tutkimukset (laboratoriot, röntgenit) matkoineen: työntekijällä on jokin sairaus tai vaiva, jota hän hakeutuu itse selvittämään terveydenhoitajan/lääkärin vastaanotolle työterveyshuoltoon tai hyvinvointialueen perusterveydenhuoltoon tai yksityiselle lääkäriasemalle
- Hammaslääkäri- ja hammashoitaja/suuhygienistikäynnit matkoineen, ellei kyse ole saman päivän aikana akuutin säryn vuoksi hoidettavasta päivystyskäynnistä
- Etukäteen tiedossa olevat seurantakäynnit perusterveydenhuollossa, työterveydessä tai erikoissairaanhoidossa sekä näihin liittyvät tutkimukset matkoineen (esim. sairauksien kontrollikäynnit ja -tutkimukset, pitkäaikaissairauksien seurantakäynnit sekä näihin liittyvät säännölliset laboratoriotekokset tai muut mittaukset, hoitajakäynnit, lääkärikäynnit).

Käytännössä siis ajat, joita ei ole pakko tehdä lyhyellä varoitusajalla nimenomaan tietyinä päivinä kiireellisesti, vaan ovat etukäteen tiedossa tai joiden varaamiseen ja ajankohtaan työntekijä voi itse vaikuttaa ja joissa aikaa voi tarvittaessa siirtää esimerkiksi soittamalla ajanvarauskirjeessä annettuun numeroon. Työntekijällä on mahdollisuus varautua näihin etukäteen oman työaikansa suunnittelulla (liukumien käyttö), tuomalla poissaolontarve esiin esihenkilölle/työvuorosuunnittelijalle ennen työvuorosuunnitelman laatimista tai sopimalla esihenkilön kanssa työvuoronvaihdesta tai anomalla ajankohtaan vapaata.

- Joukkoseulontoihin (mammografiat, papa-kokeet jne.) osallistuminen matkoineen (ajankohtaa ja osallistumispaikkaa pystyy kutsun saatuaan yleensä itse vaihtamaan helposti ja aikoja on laajasti tarjolla)
- Julkisiin joukkorokotuksiin (esim. influenssa, korona) osallistuminen matkoineen, ellei työnantaja pandemiatilanteessa toisin päättä (työnantajan työterveyshuollossa tarjoamat rokotukset ks. edellä työajalla tehtävät käynnit).
- Omaehtoiset rokotuskäynnit oman rokotusturvan parantamiseksi
- Psykologikäynnit työterveyshuollossa, julkisessa terveydenhuollossa tai yksityisellä sektorilla matkoineen, ellei kyse ole työnantajan määräämästä tutkimuksesta työkyvyn arvioimisesta
- Psykoterapiat (työterveyshuollon lyhytpsykoterapia tai Kelan kustantama psykoterapia tai yksityisesti hankittu terapia) ja perheterapiat sekä ravitsemusterapiakäynnit matkoineen
- Fysioterapiakäynnit työterveyshuollossa, julkisessa terveydenhuollossa tai yksityisellä sektorilla matkoineen, ellei kyse ole työnantajan määräämästä tutkimuksesta työkyvyn arvioimisesta
- Näöntutkimukset optometristillä/optikolla/silmälääkärillä, ellei liity työtehtävissä tarvittavien näyttöpäätelasien tai suojatyölasien hankintaan, jolloin käyntiin on työterveyshuollon lähete
- Apuvälinehankintoihin ja käyttöönottoon tai -huoltoon liittyvät käynnit matkoineen (esim. silmälasit, kuulolaitteet, uniapnealaitteet, diabetesvälineet)
- Hieronnat, kiropraktikkokäynnit, jäsenkorjaajakäynnit, luontaishoidot ja muut omaehtoiset hoitomuodot matkoineen
- Muiden henkilöiden kuin omat lääkäri-, tutkimus- ja matkoineen hoitokäynnit (esim. lasten tai omien vanhempien terveydenhoitoon liittyvät käynnit, toisen vanhemman osallistuminen neuvolakäynneille)

12. Työtapaturma / ammattitauti

Työntekijällä on velvollisuus:

- Ilmoittaa vahinkotapahtumasta heti olosuhteiden salliessa.
- Haettava tiettyjä korvauksia erikseen (vuoden määräaika korvausmenon syntymisestä).
- Mennä tutkimuksiin, ottaa vastaan sairaanhoitoa ja edistää kuntoutusta.

Työnantajan velvollisuus on:

- Tehtävä tapaturmailmoitus vakuutusyhtiöön viipymättä ja viimeistään 10 arkipäivän kuluessa saatuaan tiedon vahingosta. Tapaturmailmoitus on edellytys korvauksen maksamiselle.
- Sanktiot mahdollisia, jos tapaturmailmoitusten toimittaminen viivästyy toistuvasti

Kaupungin vakuutukset ovat Pohjola Vakuutus Oy:ssa.

Vakuutusyhtiö on tehnyt sopimuksen *Terveystalon* kanssa. Tästä syystä työtapaturmatapauksissa (ei koske ensiaputilanteita) lääkärin tulee kirjoittaa mahdollinen lähete aina Terveystalolle, ei keskussairaalaan.

Mikäli jatkotoimenpiteiden kustannuksiksi arvioidaan yli 300,00 euroa, pitää pyytää vakuutusyhtiöltä maksusitoumus ennen ajanvarausta. Sitoumus pitäisi tulla 24 tunnin sisällä.

Ohjeita vahinkotilanteessa toimimiseen löytyy osoitteesta vahinkoapu.pohjola.fi (toimii myös mobiilisti)

Lisäksi ohjeistusta ja linkkisivujen osoitteet ovat kaupungin intrassa.

Esihenkilöillä on käytössään Terveystalon Sirius HR digitaalinen työkalu, joka tukee työkyvyn hallinnan, seurannan ja tuen toteuttamista työpaikan ja työterveyden yhteistyönä.

Henkilöstöpalvelut skannaavat kaikista sairauspoissaoloista tiedot Siriukseen. Siriuksesta tulee hälytys ko. esihenkilön sähköpostiin, jos hänen alaisuuteensa kuuluva henkilö on ollut viimeisen 12 kuukauden aikana yli viisi (5) kertaa ja/tai 30 päivää pois työstä.

Saarijärven kaupungin työterveyspalvelut tuottaa Suomen Terveystalo Oy erillisen työterveys sopimuksen mukaisesti.

Saarijärven kaupungilla on käytössä kevennetyn ja korvaavan työn toimintamalli. Tätä toimintamallia voidaan käyttää tilanteissa, kun työntekijä on estynyt tekemästä vakiintunutta tai työ sopimuksen mukaisia työtehtäviään, mutta hän kykenee terveyttään vaarantamatta tekemään väliaikaisesti jotakin muuta työtä omalle työnantajalleen. Korvaava työ perustuu yhteistyöhön työterveyden kanssa, työntekijän ja työnantajan yhteiseen neuvotteluun ja työntekijän suostumukseen.

13. Tilapäinen hoitovapaa (KVTES V luku 9 §)

Viranhaltijan/työntekijän lapsen tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen, joka ei ole täyttänyt 12 vuotta taikka vammaisen lapsensa sairastuessa äkillisesti, viranhaltijalla/työntekijällä on oikeus saada lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaata enintään neljä työpäivää kerrallaan. Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa. Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut saavat olla tilapäisellä hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtä-aikaisesti.

Tilapäinen hoitovapaa on tarkoitettu ensisijaisesti lapsen hoidon järjestämistä varten.

Puolison sairastumisesta johtuviin lastenhoidon tarpeisiin tai muihin perhe-elämän erityistilanteisiin voidaan tarvittaessa myöntää palkatonta vapaata yksityisasioiden hoitamiseksi (eivät oikeuta tilapäiseen hoitovapaaseen).

Tilapäistä hoitovapaata voi saada enintään 4 työpäivää kerrallaan. Tilapäisen hoitovapaan ajalta maksetaan varsinainen palkka enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien riippumatta siitä, ovatko ne työpäiviä vai eivät. Mikäli lapsi sairastuu kesken työvuoron, palkallinen aika on enintään kolme seuraavaa kalenteripäivää.

Esihenkilölle on ilmoitettava välittömästi tilapäisen hoitovapaan käyttämisestä, sen syystä ja sen arvioidusta kestoajasta. Viranhaltijan/työntekijän on esitettävä luotettava selvitys tilapäisen hoitovapaan perusteesta sekä tarvittaessa selvitettävä, ettei toinen lapsen vanhemmista käytä tilapäistä hoitovapaata samanaikaisesti. Saarijärven kaupunki työnantajana suhtautuu ymmärtäväisesti perheen ja työn yhteensovittamisen haasteisiin. Luotettavaksi selvitykseksi katsotaan työntekijän esihenkilölle antama kuvaus tilanteesta: lapsen oireet ja muut hoidon järjestämismahdollisuudet (käytännössä puolison mahdollisuus hoitaa lasta). Selvitys voidaan antaa suullisesti (puhelimessa) tai esihenkilön pyynnöstä kirjallisesti.

Tilanteessa, jossa poissaoloja on lapsiperheen mittapuussa poikkeuksellisen paljon, tai mikäli herää epäily väärinkäytöksestä, esihenkilöllä on kuitenkin oikeus pyytää työntekijää esittämään selvityksensä tueksi terveydenhuollon ammattilaisen todistus lapsen tilapäisen hoidon tarpeesta. Tällöin työntekijän vastuulla on hankkia pyydetty todistus lasta hoitavalta lääkäriltä/terveydenhoitajalta/terveysasemalta/lääkäriasemalta/neuvolasta. Mikäli tällaisessa tilanteessa todistusta ei toimiteta, vapaa myönnetään palkattomana vapaana yksityisasioiden hoitamiseen.

Tilapäisen hoitovapaan tilalta voidaan sopia työtehtävien ja lasten hoidon ja työntekijän jaksamisen salliessa myös etätyöohjeita ja -sopimusta pitemmästä väliaikaisesta koko- tai osa-aikaisesta etätyöstä.

14. Sivutoimet ja kilpaileva toiminta

Työntekijä/viranhaltija ei saa tehdä toiselle sellaista työtä tai harjoittaa sellaista toimintaa, joka huomioon ottaen työn luonne ja työntekijän/viranhaltijan asema ilmeisesti vahingoittaa hänen työnantajaansa noudatettavan hyvän tavan vastaisena kilpailutekona.

Virkasuhteessa olevan henkilön on tehtävä sivutoimesta ilmoitus esihenkilölle tai sivutoimilupa on anottava lautakunnalta. Kaupunginhallituksen alaisen viranhaltijan osalta sivutoimilupa anotaan kaupunginhallitukselta. Ilmoitus on vapaamuotoinen kirjallinen esitys, josta käy ilmi sivutoimen työnantaja, sivutoimen tehtävät sekä arvio ajankäytöstä sivutoimeen ja vaikutuksista päätoimen hoitamiseen.

Sivutoimen vastaanottaessaan työntekijän/viranhaltijan vastuulla on huomioida, ettei sivutoimi vaikuta päätyön/viran hoitamiseen (ajallinen käytettävyys päätyön/viran työtehtäviin ja -vuoroihin, mahdollisten esteellisyytilanteiden syntyminen, työssäjaksaminen). Kaupungin tilojen, laitteiden, työvälineiden ja puhelin- ja tietoliikenneyhteyksien käyttäminen sivutoimen hoitamiseen ilman erillistä sopimusta kaupungin ja sivutoimen työnantajan välillä on ehdottomasti kiellettyä.

Sivutoimista ja kilpailevan toiminnan arvioinnista annetaan tarvittaessa erillinen ohje.

15. Henkilöstökertomus

Henkilöstökertomus laaditaan tilinpäätöksen yhteydessä.

16. Työsuojelu / työsuojelutoimikunta

Työsuojelusta vastaa työsuojelutoimikunta, jonka toimintaa ohjaa työsuojelun toimintaohje.

17. Yhteistoiminta / Yhteistyöryhmä

Työnantajan ja henkilöstön välisiä asioita käsitellään työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain mukaisesti.

	VAKANSSIT			HENKILÖSTÖ, vahvuus				
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2026		muutos		Tilanne 1.11.2025 pvm				
	kpl	esitys	kpl	hlö	tilap./	hlö	2026	2026
	2025	2026	2026	vakin.	määräaik		eläke	hlö
					(ei sij)	yhteensä	ennuste	tarve
KONSERNIPALVELUT								
ELINVOIMAPALVELUT								
<u>Työllisyys, kierrätys</u>								
työllisyyspäälikkö	1		1	1		1		1
työllisyys sihteeri	1		1	1		1		1
myymälänhoitaja	1		1	1		1		1
palveluohjaaja					0,5	0,5		0,5
työhönvalmentaja					1	1		1
kierrätyskeskustyöntekijä					3,73	3,73		4,2
Työllisyys yhteensä	3	0	3	3	5,23	8,23	0	8,7
<u>Kehittäminen</u>								
elinkeinojohtaja	1		1	1		1		
hankekoordinaattori	1		1	1		1		
yritysneuvoja	1		1	1		1		
projektipäälikkö/hanketyöntekijä					1	1	0	1
Kehittäminen yhteensä	3	0	3	3	1	4	0	1
<u>Kaavoitus</u>								
kaavoitusjohtaja	1		1	1		1		1
aluearkkitehti	1		1	1		1		1
kaavoitusinsinööri	1		1	1		1		1
kaavasuunnittelija	2		2	2		2		2
toimistos sihteeri	0,52			0,55		0,52		0,52
Kaavoitus yhteensä	5,52	0	5	5,55	0	5,52	0	5,52
<u>Maankäyttöpalvelut</u>								
maankäyttöpäälikkö	1		1	1		1		1
suunnittelusihteeri	1		1	1		1		1
mittaustyönjohtaja	1		1	1		1		1
maankäyttösuunnittelija	1		1					1
ympäristötyöntekijä (kausityöntekijä)								
Maankäyttöpalvelut yhteensä	4	0	4	3	0	3	0	4
ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	15	0	15	14,55	6,23	20,75	0	19,22
KIINTEISTÖ- JA TILAHALLINTO								
<u>Asuntopalvelut</u>								
isännöitsijä	1		1	1		1		1
Asuntopalvelut yhteensä	1	0	1	1	0	1	0	1
KIINTEISTÖ- JA TILAHALLINTO YHTEENSÄ	1	0	1	1	0	1	0	1
KESKUSHALLINTO								
<u>Keskushallinto (johto yms.)</u>								
kaupunginjohtaja	1		1	1		1		1
hallinto- ja henkilöstöjohtaja	1		1	1		1		1
talousjohtaja	1		1	1		1		1
markkinointikoordinaattori	1		1	1		1		1
hallinto- ja henkilöstöasiantuntija		1	1	1		1		1
Keskushallinto yhteensä	4	1	4	5	0	5	0	5
<u>Hallinnon tukipalvelut</u>								
asiakasneuvoja	3		3	2		2		2
hallinto- ja henkilöstösuunnittelija	1	-1	0					
hallintosihteeri	1		1	1		1		1
henkilöstösihteeri	1		1	1		1		1
it-suunnittelija	3		3	3		3		4
laskentasihteeri	4		4	4		4	1	4
palkkasihteeri	3		3	2		2		2

	VAKANSSIT			HENKILÖSTÖ, vahvuus				
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2026		muutos		Tilanne 1.11.2025 pvm				
	kpl	esitys	kpl	hlö	tilap./	hlö	2026	2026
	2025	2026	2026	vakin.	määräaik		eläke	hlö
					(ei sij)	yhteensä	ennuste	tarve
palvelusihteeri	2		1	1		1		1
pääkirjanpitäjä	1		1	1		1		1
kirjanpitäjä	1		1	1		1		1
tietohallintopäällikkö	1		1	1		1		1
Hallinnon tukipalvelut yhteensä	21	-1	19	17	0	17	1	18
KESKUSHALLINTO YHTEENSÄ	25	0	23	22	0	22	1	23
KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ	41	0	39	37,55	6,23	43,75	1	43,22
SIVISTYSTOIMI								
SIVISTYSPALVELUT								
<u>Sivistystoimenhallinto</u>								
sivistysjohtaja	1		1	1		1		1
hyvinvointikoordinaattori	1		1	1		1		1
hallintosihteeri	1		1	1		1		1
Sivistystoimenhallinto yhteensä	3	0	3	3	0	3	0	3
<u>Varhaiskasvatus</u>								
varhaiskasvatusjohtaja	1		1	1		1		1
päiväkodin johtaja	2		2	2		2		2
toimistos sihteeri	1		1	1		1		1
kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3		3	2,78		2,78		3
varhaiskasvatuksen opettaja	19		19	13,68		13,68		16,28
varhaiskasvatuksen sosionomi	2		2	1	1	2		2
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	22		22	18,79	1	19,79	2	19,79
kiertävä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	4		4	4		4		4
ryhmäavustaja	8		8	6,28	2	8,28	1	7,28
henkilökohtainen avustaja	4		4			0		
perhepäivähoitaja	5		5	3		3		3
Varhaiskasvatus yhteensä	71	0	71	53,53	4	57,53	3	59,35
<u>Perusopetus</u>								
yhtenäiskoulun rehtori	1		1	1		1		1
apulaisrehtori	1		1	1		1	1	1
koulusihteeri	2		2	2		2		2
erityisluokanopettaja	9		9	9		9		9
erityisopettaja	2		2	2	1	3		3
lehtorit	18		18	14,9		14,9		15
perusopetuksen oppilaanohjauksen lehtori	1		1	1		1		1
luokanopettaja	21		21	20	1	21		21
tuntiopettaja	9	1	10	10	5	15	2	16
tuntiopettaja (päätoiminen)	4		4	2		2		2
kasvatusohjaaja	1		1	1	1	2		1
koulunkäyntiohjaaja	20	3	23	17,4	5,81	23,21	2	25
Peruskoulu yhteensä	89	4	93	81,3	13,81	95,11	5	97
<u>Lukio</u>								
rehtori	1		1	1		1		1
lehtorit	8		8	8		8		8
lukion ja perusopetuksen opinto- ja oppilaan ohjauksen lehtori	1		1	1		1		1
tuntiopettaja	2	-1	1	0,88		0,88		0,81
Lukio yhteensä	12	-1	11	10,88		10,88		10,81
Perusopetus ja lukio yhteensä	101	3	104	92,18	13,81	105,99	5	107,81
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	175	3	178	148,71	17,81	166,52	8	170,16
VAPAAAN SIVISTYSTOIMENPALVELUT								

	VAKANSSIT			HENKILÖSTÖ, vahvuus				
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2026		muutos		Tilanne 1.11.2025 pvm				
	kpl	esitys	kpl	hlö	tilap./	hlö	2026	2026
	2025	2026	2026	vakin.	määräaik		eläke	hlö
					(ei sij)	yhteensä	ennuste	tarve
<u>Vapaa-aikapalvelut</u>								
vapaa-aikapääällikkö	1		1	1		1		1
etsivä nuorisotyöntekijä	2		2	2		2		2
erityisnuoriso-ohjaaja	1		1	1		1		1
koulunuorisotyöntekijä					1	1		
nuoriso-ohjaaja	1		1	1		1		1
erityisryhmien liikunnanohjaaja	1		1	1		1		1
liikunnanohjaaja	1		1	1		1		1
uinninvalvoja	2		2	2		2		2
palvelusihteeri	1		1	0,8		0,8		1
ulkoilualueiden työntekijä	3		3	2		2		3
kahviotyöntekijä	1		1	1		1		1
Vapaa-aikapalvelut yhteensä	14	0	14	12,8	1	13,8	0	14
<u>Museo</u>								
museotoimenjohtaja	1		1	1		1		1
museoamanuenssi	1		1	1		1		1
museotyöntekijä	1		1	1		1		1
toimistosihtööri	1		1					
palvelusihteeri				0,2		0,2		0,2
projektityöntekijä					0,4	0,4		0,4
lipunmyyjä-museojärjestelijä					1	1		1
Museo yhteensä	4	0	4	3,2	1,4	4,6	0	4,6
<u>Kirjasto</u>								
kirjastotoimenjohtaja	1		1	1		1		1
kirjastonhoitaja	1		1	1		1		1
kirjastoautonkuljettaja-virkailija	1		1	1		1		1
kirjastovirkailija	3		3	1	1	2		1
Kirjasto yhteensä	6	0	6	4	1	5	0	4
<u>Kansalaisopisto</u>								
opiston rehtori	0		0	0,5		0,5		0,5
koulutussuunnittelija	1		1	1		1		1
suunnittelijaopettaja	1		1	1		1		1
opistosihtööri	1,5		1,5	1,5		1,5		1,5
Kansalaisopisto yhteensä	3,5	0	3,5	4	0	4	0	4
<u>Viitasalo-opisto</u>								
opiston rehtori	1		1	0,5		0,5	1	0,5
opistosihtööri	0,5		0,5	0,5		0,5		0,5
musiikinopettaja	3		3	2		2		3
tuntiopettaja (päätoim.)	5		5	1,87	0,79	2,66		5
tuntiopettaja, sivut.	0		0		1,46	1,46		0
Viitasalo-opisto yhteensä	9,5	0	9,5	4,87	2,25	7,12	1	9
VAPAAAN SIVISTYSTOIMENPALVELUT YHTEENSÄ	40	0	37	28,87	5,65	34,52	1	35,6
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	215	3	215	177,58	23,46	201,04	9	205,76
TEKNINENTOIMI								
TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT								
<u>Hallinto- ja viranomaispalvelut</u>								
tekninen johtaja	1		1	1		1		1
rakennustarkastaja	1		1	1		1		1
lupavalmistelija	1,6	-0,6	1	1		1		1
Hallinto- ja viranomaispalvelut yhteensä	3,6	-0,6	3	3	0	3	0	3

	VAKANSSIT			HENKILÖSTÖ, vahvuus				
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2026		muutos		Tilanne 1.11.2025 pvm				
	kpl	esitys	kpl	hlö	tilap./	hlö	2026	2026
	2025	2026	2026	vakin.	määräaik		eläke	hlö
					(ei sij)	yhteensä	ennuste	tarve
Maaseutupalvelut								
maaseutupäällikkö	1		1	1		1		1
maaseutusihteeri	3		1	1	1	2		2
Maaseutupalvelut yhteensä	4	0	2	2	1	3	0	3
Kunnallistekniikka								
yhdyskuntatekniikan päällikkö	1		1	1		1		1
kunnallistekniikan työnjohtaja	1		1	1		1		1
kunnallistekniikan työntekijät	6		6	5		5	1	5
puutarhuri	1		1	1		1		1
puistotyöntekijä					3	3		2,4
raivaustyöntekijä					1	1		1,6
raivaustyönjohtaja					1	1		0,8
Kunnallistekniikka yhteensä	9	0	9	8	5	13	1	12,8
Vesi- ja viemärilaitos								
puhdistamon hoitaja	2		2	2		2		2
vesilaitoksen hoitaja	1		1	0		0		
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	3	0	3	2	0	2	0	2
Tuottajapalvelut								
Kunnossapito								
kunnossapitorakennusmestari	1		1	1		1		1
rakennuttaja	1	-1						
rakennusammattilainen	4		4	3		3		3
lvi-asentaja	2		2	2		2		2
Kiinteistöhoito								
kiinteistömestari	1		1	1		1		1
kiinteistöhoitaja	8		8	8		8		8
Puhtauspalvelut								
siivoustyönjohtaja	1		1	1		1		1
siivoustyönohjaaja	0,5		0,5	1		1		1
siivoaja	7	-1	6	3,28		3,28	1	4
laitoshuoltaja	10	1	11	10,37		10,37		11
Tuottajapalvelut yhteensä	35,5	-1	34,5	30,65	0	30,65	1	32
TEKNISET JA YMPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ	55,1	-1,6	51,5	45,65	6	51,65	2	52,8
JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT								
johtava jätehuoltosuunnittelija	1		1	0,8		0,8		1
jätehuoltosuunnittelija	1		1	0,6		0,6		1
toimistotyöntekijä					0,8	0,8		0,8
Jätehuollon viranomaispalvelut yhteensä	2	0	2	1,4	0,8	2,2	0	2,8
JÄTEHUOLLON VIRANOMAISPALVELUT YHTEENSÄ	2	0	2	1,4	0,8	2,2	0	2,8
TEKNINENTOIMI YHTEENSÄ	57,1	-1,6	53,5	47,05	6,8	53,85	2	55,6

KAIKKI YHTEENSÄ	313,1	1,4	307,5	262,18	36,49	298,64	12	304,58
------------------------	--------------	------------	--------------	---------------	--------------	---------------	-----------	---------------